

**«PÜTÜN PARTIYƏ, PÜTÜN
MƏMLİKƏT BOYIQA TÜRÜK
HIZMƏTLƏRNING OMUMI
GANGLINGI»DIA BAQA**

MILLƏTLƏR NƏXRIYATI

**«PÜTÜN PARTIYƏ, PÜTÜN
MƏMLİKƏT BOYIQƏ TÜRLÜK
HIZMƏTLƏRNING OMUMI
GANGLINGI»MIA BAHA**

MILLƏTLƏR NƏXRIYATI

SÖZ BEXI

«Pütün partiyə, pütün məmlikət boyiqə türlük hizmətlərnin omumi ganglingi toqrisida» digən məkələ — partiyə iqidiki təwə kilixnı halimiojan əng qong kapitalizim yolioja mangojan hokukdar Deng Xiaopingning kərsətmisi boyiqə yezilojan bolup, uningda Deng Xiaopingning 1975- yili kiliyojan bir katar səzliri toplanojan. U Deng Xiaopingning kapitalizimni tirildürüxtiki siyasi hitapnamisi. «Omumi gangling»da “üq yolyorukni tutka kiliq” digən xiuzhengzhuyilik gangling hə dəp bazaroja selinip, ixləpqikirix küqliri həmmi ni həl kilidu nəziriyisini təröip kiliq, sinipiy kürəxnı tutka kiliqka qarxi turux, partiyining asasiy luxionini əzgərtiwetix arkilik, tiq uqi uluq dahimiz Mao zhuxioja, Mao zhuxi baxqiliojidiki dangzhongyangoja qaritilojan. Deng Xiaoping bu məkəlini puroletariyatka hujum kilixtiki bir “muxt” dəp kariojan idi. Ləkin, bu “muxt” “etilix”ka tehi ülgürməyla

tutuvelinip, Deng Xiaopingning ənzə aqdurux wə tirildürüx bilən xuoqullanqanliqining jinayi pakiti bolup qaldi. Hazir bu səbi dərslükni həlki - aləm aldida elan qildük. Xuning bilən təng, pipən qilixta paydilinix üqün, birnəqqə parqə maqalini tallap bu toplamni tüzüp qiktük. Nəxr qilix waktida, buningdiki maqalilarning əsli aptorliri ədibi jəhəttə ayrim tüzitixləрни kirgüzdi.

*Beyjing daxüe, Qinghua
daxüe qong pipən guruppisi
1976- yil 7- ay*

MUNDƏRIJƏ

Kapitalizimni Tirildürüşning Omumi Ganglingi
— «Pütün Partiyə, Pütün Məmlikət Boyiqə Tür-
lük Hizmətlərnin Omumi Ganglingi Toqrisida»
Üstidə Təhlil .....*Cheng Yüe* (1)

Ənzə Aqdurux Wə Tirildürüşning Ikrarnamisi
— Partiyə Iqidiki Təwə Kilişni Halimioqan Əng
Qong Kapitalizim Yoliqə Mangoqan Hökük-
dar Deng Xiaopingning Tapxuruqi Bilən
Tüzüp Qikiloqan Bir Makaliqə Baħa
..... *Beijing daxüe, Qinghua* (35)
..... *daxüe qong pipən guruppisi*

Ənzə Aqdurux Wə Tirildürüşning Polattək Dəlili
— Deng Xiaopingning Tapxuruqi Bilən Tüzüp
Qikiloqan Bir Makala Üstidə Təhlil
..... *Liaoning daxüe qong pipən guruppisi* (58)

[Koxumqə]

Pütün Partiyə, Pütün Məmlikət Boyiqə Tür-
lük Hizmətlərnin Omumi Ganglingi Toqrisida..... (76)

KAPITALIZIMNI TIRILDÜRÜXNING OMUMI GANGLINGI

—«Pütün Partiyə, Pütün Məmlikət Boyıqə
Türlük Hizmətlərnıng Omumi Ganglingi
Tooqrisida» Üstidə Təhlil

Cheng Yüe

Ongqil ənzə aqıdurux xamilioja kayturma zərbə beridiojan uluq kürəx oqelibiseri aloja ilgiri-ləwatidu. Partiyə iqidiki təwə qilixni halimiojan əng qong kapitalizim yolioja mangojan hokukdar Deng Xiaoping otturioja koyoan “üq yolyorukni tutka qilix”tin ibarət xiuzhengzhuyilik gangling Mao zhuxi wə pütün partiyə, pütün armiyə, pütün məmlikət həlki tərpidin qongkur pipən qilindi. Mao zhuxi mundaq dəp kərsitidu: “**Üq yolyorukni tutka qilix’ digən nimə u, teq bolux - ittipak bolux digənlik sinipiy kürəxni elip barmaslik kerək digənlik əməs, sinipiy kürəx — tutka, qalojanliri**

tarmak.” Mao zhuxining yolyoruqida, “üq yolyorukni tutka kilix”digən nimining sinipiy kürəxni tutka kilixni inkar kilidioqan, partiyining asasiy luxiənini inkar kilidioqan, puroletariyat diktaturisioqa qarxi turidioqan, kapitalizimni tirildüridioqan əksiyətqil mahiyiti tüp jəhəttin enik kərsitip berildi.

Az sandiki kixilər, “üq yolyorukni tutka kilix”digən pəkət məsilə “koyux usuli” məsilisi, dəp hesaplidi. Hox, undak bolsa, əmdi Deng Xiaopingning küxkürtixi bilən otturioqa qikiriloqan bir parqə maqalini karap qikayli. «Pütün partiyə, pütün məmlikət boyiqə türlük hizmətlərnəng omumi ganglingi tooqrisida» dəp mawzu koyuloqan bu maqala (Təwəndə kiskartip «Omumi gangling» dəp ataymiz) Deng Xiaoping otturioqa qikarəqan “üq yolyorukni tutka kilix”digən nimining kapitalizimni omumyüzlük tirildürük ganglingi ikənligini tehimu kip - yalingaq söz bilən təltöküs axkarilap bərgən.

1

«Omumi gangling»ning bismillisidila, buning-

din keyinki 25 yil iqidə “tətni zamaniwilaxturux”ni ixka axurux partiyining kürəx nixani süpitidə otturiqə qoyulojan, uningoja ulapla “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimə otturiqə qoyulojan. Makalida: “üq yolyoruk” “pütün partiya, pütün armiyə wə pütün məmlikət boyiqə nəwəttiki türlük hizmətlərləngla omumi ganglingi bolup qalmastin, bəlki buningdin keyinki 25 yillik uluqwar nixanni ixka axurux yolidiki pütün kürəx jəryanidiki hizmətlərləngmu omumi ganglingi” dəp yezilojan. Ənə xundak omumlaxturux bilənla, Deng Xiaoping otturiqə qikarəjan “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimining tamamən Mao zhuxining sinipiy kürəxni tutka kilix toqrisidiki yolyorukliri bilən qarxilixix, partiyimizning asasiy ganglingi wə asasiy luxianini inkar kilixni məksət kiləjanliqini kəskin türdə ipadiligən.

Pütün partiyimiz wə pütün məmlikət həlkimizning buningdin keyinki 25 yilni öz iqigə alojan sotsializimdin ibarət pütkül tarihiy dəwrdiki tüp wəzipisi nimə? Bu partiyimizning «Nizamnamə»sinin «Birinqi bap. Omumi gangling»ida enik kilip mundak bəlgilən’gən: “Zhongguo gongchəndangi-

ning tüp ganglingi burzuaziyini wə barlıq ekispi-
latatsiyə kılöquqi siniplarni üzül - kesil aofdurup
taxlap, puroletariyat diktaturisini burzua diktatu-
risi ornioqa dössitix, sotsiyalizim arkilik kapitalizim
üstidin oqolibə kılıx. Partiyining əng ahirkı mək-
sidi kommunizimni əməlgə axurux.” Partiyimiz-
ning bu asasiy ganglingini əməlgə axurux üqün,
Mao zhuxi partiyimizning sotsiyalizimdin ibarət
pütkül tarihiy baskuqtiki asasiy luxionini otturioqa
koydi, u mundak: “Sotsiyalizim jəmiyiti — heli
uzak bir tarihiy baskuq. Sotsiyalizimdin ibarət bu
tarihiy baskuqta, yənila sinip, sinipiy ziddiyət wə
sinipiy kürəx məwjut bolup turidu, sotsiyalizim
yoli bilən kapitalizim yolidin ibarət ikki yolning
kürixi məwjut bolup turidu, kapitalizimning tirilix
həwpi məwjut bolup turidu. Bundak kürəxning
uzak muddətlikligi wə murəkkəpligini tonux kerək.
Huxyarlikni əstürux kerək. Sotsiyalistik tərbiyə
elip berix kerək. Sinipiy ziddiyət wə sinipiy kürəx
məsilisini toqra qüxinix wə toqra həl kılıx, düx-
mən bilən öz otturidiki ziddiyət bilən həlk
iqidiki ziddiyətni toqra pərk etix wə toqra həl
kılıx kerək. Undak kilmioqanda, bizning bundak

sotsiyalistik dōlitimiz əks tərəpkə mengip kalidu, sūpiti əzgirip ketidu, tirilix yüzberidu. Biz hazır-din baxlap, bu məsilini hər yili sōzləp, hər ayda sōzləp, hər kūni sōzləp, əzimizni bu məsilidə səgəkrək tonuxka, Marksizim - Leninizimlik luxiən'gə igə kiliximiz lazim." Xunglaxka, nōwəttila əməs, bəlki buningdin keyinki 25 yilni əz iqigə aloqan sotsiyalizimdin ibarət pūtkül tarihiy dəwr-dimu pūtün partiyimiz wə pūtün məmlikət həlki-mizning tūp wəzipisi pəkət partiyimizning asasiy ganglingini əməlgə axurux, partiyimizning asasiy luxiənini izqil ijra kilix üqün kürəx kilixtinla ibarət boluxi kerək, buningdin baxkiqə boluxi mümkin əməs. Biz həlq igiligini rawajlandurimiz-mu, yok? Ikki kədəmgə bəlüp mengip, muxu əsir iqidə yeza igiligini, sanaətni, dōlət mudapiəsini wə pən - tehnikini zamaniwilaxturuxni omumyüzlük ixka axurimizmu, yok? Əlwəttə xundak kilimiz, lekin bu partiyimizning asasiy ganglingini əməlgə axurux yolida orunlax lazim boləqan bir wəzipi-dinla ibarət, gərqə bu uluqwar wəzipə bolsimu, lekin partiyimizning tūp wəzipisi əməs, partiyi-mizning hənniwa wəzipisimu əməs. Əslidə "tətni

zamaniwilaxturux”, h lk igiligini rawajlandurux wəzipisi tilo a elino an qao da, guyhua t rikisid  otturio a koyulo an. Lekin «Omumi gangling»da sahtip zlik usuli qollinilip, “t tni zamaniwilaxturux”ni ixka axurux nəwəttiki w  buningdin keyinki 25 yil iqidiki t rl k hizm tl rning bir qong aldinki x rti t rikisid  otturio a koyulup, bizdin t rl k hizm tlirimizd  muxu aldinki x rtni q rid p y r x tələp kilino an. Bu xuni toluk qüxəndürüp beriduki, Deng Xiaopingning qarixiq , n w tt , buningdin keyinki 25 yil iqid  w  sotsiyalizimdin ibarət p tk l tarihiy d wr d  birdin - bir w zip  ixl pqqikirix - kurulux elip berixtin ibarət ikən, sinipiy k r x, puroletariyat inkilawi w  puroletariyat diktaturisi dig nl r bolsa pütünləy ker k  m s ikən. Mana bu partiyimizning asasiy ganglingini  z l - kesil inkar k lo anlik, p t n partiyimiz w  p t n məmlikət h lkimizning t p w zipisini w  alo a besix y n l xini  z l - kesil  zg rtk nlik.

«Omumi gangling»da sinipiy k r x, sotsiyalistik inkilap t kitl nm ydo an qong aldinki x rt otturio a koyulo andin keyin, s z bir burulupla,

kandaktu “üq yolyorukni tutka kilix” nêwättila
ämäs, jümlidin buningdin keyinki waqitlarda,
buningdin keyinki 25 yil iqidê “türlük hizmätlär-
ning omumi ganglingi” bolidu, diyilgän. Xundak
kilip, uningda bimänilik bilän, Mao zhuxining
puroletariyat diktaturisi nêziriyisi mäsilisi wê bax-
ka mäsililər toqrisidiki mohim yolyorukliri “tötüni
zamaniwilaxturux”ni ixka axurux üqün hizmät
kilidioqan nêrsê kilip êzgärtiwetilgän. Bu Mao
zhuxining yolyoruklirini üzül-kesil burmilioqanlik,
Kelixtürmiqilik wê kazzaplik qiloquqi kixilär biän-
zhengfaoqa qarxi turidu, biänzhenglik logikini
têkitlimâydu, lekin Deng Xiaoping wê uning
«Omumi gangling»i bolsa hätta formal logikinimu
têkitlimidi, hätta uningda êkliy hulasimu yok,
pêkêr “ayriwetixkê bolmaydioqan bir pütün gäwdê”
digänni bana kilip, “üq yolyorukni tutka kilix”
digän nimini otturioqa qikardi hêmdê dêrhal uni
pütün partiyê, pütün mämlikêr boyiqê buningdin
keyinki 25 yil iqidiki “türlük hizmätlärning omumi
ganglingi”oqa aylاندurdi. Bu baxkilaroqa zorlap
tangoqanlik ämäsmu? Deng Xiaoping däl muxun-
dak nêyrängni ixlitip, sinipiy kürêxni tutka kilixni

inkar kildi, partiyining asasiy luxiənini inkar kildi, Mao zhuxining inkilawiy luxiənigə tüptin qarimu - qarxi boləjan, Mao zhuxining yolyorukliri bilən kilqə alakisi bolmiojan xiuzhengzhuyilik ganglingni otturioja qikardi.

«Omumi gangling»ning toluq tekisti “tətni zamaniwilaxturux”ni ixka axurux digən səz bilən baxlinip, yənə “tətni zamaniwilaxturux”ni ixka axurux digən səz bilən ayaklaxkan, bu hərgiz tasadipi əməs. Bu yərdə otturioja koyulojini intayin zor bir məsilə, yəni Zhongguo buningdin keyinki tarihiy musapini, jümlidin buningdin keyinki 25 yilni kandaq besixi kerək? digən məsilə. Bizning kariximizqə, məmlikitimiz hazır möhim bir tarihiy tərəkkiyat dəwridə turmaqta: Mao zhuxining puroletariyatlik inkilawiy luxiənida qing turup, sotsiyalistik inkilapni ahiojiqə elip berip, tehimu gülləp yaxniojan uluq sotsiyalistik dölət kurup qikip, pəydin - pəy kommunizimoja karap mengix kerəkmü, yaki xiuzhengzhuyi bilən, tirildürük - qekindürük bilən xuqullinip, Sovet sotsiyal jaħangirligi mangojan kona yoloja mengix kerəkmü? Buningdin keyinki nəqqə on yil, mukərrərki,

əxundak ikki yol, ikki istiqbal otturisida kəskin kūrəx bolidioʻan dəwr bolidu. Zhongguo həkning wə dunya həkning tūp mənəpəti ũqūn, biz birinqi istiqbalni ixka axurux, ikkinqi istiqbaloʻa karxi turux yolida kūrəx qiliximiz lazim. Ҳalbuki, partiyimizning asasiy luxiəni — muxu nixanni əməlgə axuruxtiki birdin - bir tooʻra luxiən, puroletariyat bilən inkilawiy həkning Һayatliq luxiəni. Xuning ũqūn, Mao zhuxi: **“Sinip wə sinipiy kūrəxni Һərgiz untumaslik kerək”**, partiyining asasiy luxiənini **“hər yili səzləx, hər ayda səzləx, hər küni səzləx lazim”** dəp kayta - kayta kərsətti. Deng Xiaoping **“ũq yolyorukni tutka qilix”** digən nimini partiyining asasiy luxiəni ornioʻa dəssitip, sinipiy kūrəxni tutka qilixni inkar kiloʻan ikən, u ikkinqi istiqbaloʻa karap mangidu, birinqi istiqbaloʻa karxi turidu, uning **“tətni zamaniwilaxturux”**ni ixka axurux digini, əmiliyətə, uning kapitalizimni omumyüzlük tirildürüxtiki bir sihimisidinla ibarət. Pütүн partiyimiz, pütүн armiyimiz wə pütүн məmlikət həkimiz bu xiuzhengzhuyilik luxiən’gə karxi qoqum dəlmu - dəl muqabil turup kūrəx qilidu.

“Üq yolyorukni tutka kilix”digən nimə rastla puroletariyat diktaturisi nəziriyisini üginixni öz iqigə alojanmu? Bu tamamən yalojan, aldamaqilik. Kixilər «Omumi gangling»da Mao zhuxining puroletariyat diktaturisi nəziriyisi məsilisi tooqrisidiki yolyoruklirining kəndək burmilanojanlioqioja wə uningəja kəndək karxi turulojanlioqioja karap baqidiojanla bolsa, xiuzhengzhuyiqilarning ixlətkən nəyrənglirini biliwalalaydu.

Aldinki yilning ahirida, Mao zhuxi nəziriyə məsilisi tooqrisida möhim yolyoruk berip, mundək dəp kərsətti: “**Lenin nimə üqün burzuaziyə üstidin diktatura yürgüzük kerəkligini eytkən, bu məsilini aydinglaxturuwelix lazim. Bu məsilə aydinglaxturuwelinmisa, xiuzhengzhuyioja aylinip ketix yüzberidu. Buni pütün məmlikətkə bildürük lazim.**” Mao zhuxi sotsiyalizim tüzümi tooqrisida tohtalojan qaoqda mundək didi: “**Kiskisi, Zhongguo sotsiyalistik dölətkə kiridu. Azatliktin ilgiri kapitalizimdin anqə pərklənməytti. Həzir yənila 8 dəri-**

jilik ix həkki tüzümi yürüzülüwatidu, əmgəkkə karap təksim kiliş, pul arkilik almaxturux boluwatidu, bular kona jəmiyəttikidin anqə pərklənməydu. Pərklidioşini xuki, mülükqilik əzgərđi.” Mao zhuxi mundak dəp kərsətti: “Məmlikitimizdə hazır yürüzülüwatkini — shangpin tüzümi, ix həkki tüzümümu təngsizlik, 8 dərijilik ix həkki tüzümi məwjut, wə baxkilar. Buni pəkət purolətariyat diktaturisi xaraitida qəkligili bolidu. Xunga, Lin Biaoşa ohxaxlar təhtkə qikidioşan bolsa, ularning kapitalizim tüzümini yoloşa koyuxi nahayiti asanoşa qüxidu. Xuning üqün, Marksizim - Leninizim kitaplirini kəprək kərux kerək.” Mao zhuxining bu yolyoruklirining asasiy məzmunu xuki, uningda burzua həkükqilioşini qəkləşning xiuzhengzhuyioşa qarxi turux wə xiuzhengzhuyining aldini elixtiki zərürlügi wə mohimlioşi təkiltən’gən bolup, biz üqün purolətariyat diktaturisi xaraitida üstkurulma wə iktisadiy bazistin ibarət ikki tərəptə dawamlıq inkilap kiliş yənülüşü yənimu ilgiriligən halda enik kərsitip berilgən. Lekin, «Omumi gangling»da nəziriyə məsilisi toşrisidiki yolyoruk üstidə tohtaloşanda nimilər diyilgən? Uningda

Mao zhuxining nəziriyə məsilisi toqrisidiki yolyoruklirining asasiy məzmuni, yəni burzua hokukqilioqini qəkləx məsilisi pütünləy bir yakka kayrip koyuloqan, hətta birər eoqiz səzmu kilinmioqan. Yengi burzuaziyini pəyda kilidioqan zimin wə xərt-xaraitka munasiwətlük boloqan burzua hokukqilioqi məsilisi, asasiy həwp — xiuzhengzhuyi digən məsilə, partiye iqidiki ikki luxiən kürixi məsilisi, kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlar məsilisi «Omumi gangling»da oqayip bolup, iz-tizimu qalmioqan. Bu xuni oquq kərsitiduki, “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimə tamamən Mao zhuxining nəziriyə məsilisi toqrisidiki yolyoruklirini burmilax wə əməldin qalduruxni, puroletariyat diktaturisi nəziriyisini burmilax wə əməldin qalduruxni məqsət kiloqan.

Puroletariyat diktaturisi nəziriyisinin əmiliy məzmunini qikirip taxlax kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlarning burzua təbiitini bildüridu. Mao zhuxi yekinda dəl jayioqa təkküzüp mundak döp kərsətti: “Sotsiyalistik inkilap öz bexioqa kelip qaldi, kopiratsiyilixix waqtida partiye iqidə unioqa qarxi qikqanlar boldi, burzua

hökükqiliqini pipən kilixni ular yakturmidi. Sotsialistik inkilap elip berixta, bəzilər burzuaziyining kəyərdə ikənligini bilmidi, u gongchəndang iqidə, partiya iqidiki kapitalizim yoluğa mangojan hökükdarlar. Kapitalizim yoluğa mangojan hökükdarlar yənila mengiwatidu.” Mao zhuxining bu Marksizim - Leninizimlik nuktiinəziridə Deng Xiaoping ətüzgən luxiən hataliqlining həm u qikarəjan onqqil ənzə aqdurux xamilining idiyiwi yiltizi wə sinipiy yiltizi qongkur kərsitip berilgən. U dəl sotsialistik inkilapning əz bexioğa kelip qelixidin, əzliri yakturidiojan burzua hökükqiliqlini qəklxidid, əzlirining burzua məydani wə dunyakarixioğa tegixidin kərkti, xunga takətsizlik bilən “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimini otturiğa qikirip, sinipiy kürəxnəni tutka kilixka karxi qikti, Mao zhuxining nəziriyə məsilisi toqrisidiki yolyoruklirini burmilidi wə əzgərtti, sinipiy kürəx eqti nəziriyisini tərəqip kildi, xuning bilən partiya iqi wə sirtidiki burzuaziyining mənəpəətini koqdimaqqi boldi. “Kommunist” digən wiwiskini esiwalojan, əmiliyəttə burzuaziyə mənəpəətigə wəkillik kilidiojan kixilər Marksizimning inkilawiy

tiq uqi aldidā, ʻz sinipining ʻalak bolux aldidā turoʻanliq̄i wəhimisi bilən, ʻəmixə Marksizimning inkilawiy məzmunini tūrlūk qarilər bilən burmilap wə pūqəkləxtūrūp, uning inkilawiy tiq uqini gallaxturup, uni burzuaziyining eʻhtiyajioʻa uyoʻunlaxturidu. Deng Xiaoping wə uning «Omumi gangling»i dəl xundak q̄ilmidimu?

Ix xuning bilən ayaklaxtimu? Yak. Sinipiy kūrəxni tutqā kilixni inkar q̄ilip, sinipiy kūrəx ʻq̄ti nəziriyisini tərōip q̄iloʻan kixilər əzəldinla puroletariyatning burzuaziyigə qarxi kūrixinila “əqūrūp” kəldi, əzəldinla burzuaziyining puroletariyatqā qaratkan hujūmini “əqūrūp” bakmidi. «Omumi gangling»da sinipiy kūrəxkə qarxi turux bilən bir wak̄itta, puroletariyatqā oʻaljirlaxqān halda hujum q̄ilinoʻanliq̄i dəl sinipiy kūrəxning əxu alahidiligini bildūridu.

Partiyimizning asasiy nəziriyisi wə asasiy əmiliyiti bizgə xuni ukturiduki, sotsiyalizimdin ibarət pūtkūl tarihiy baskuqtiki asasiy ziddiyət puroletariyat bilən burzuaziyə otturisidiki ziddiyət, asasiy həwp xiuzhengzhuyi, inkilapning dūyxiangi burzuaziyə, moʻhim nukta partiyə iq̄idiki kapitali-

zim yolioğa mangojan hokukdarlardin ibarət. Lekin «Omumi gangling»da nimilər diyilgən? Uningda qekidin axқан “solqillik”ka qarxi turux bayriqi ketirip qikilojan bolup, kandaktu, hazirki asasiy mesile xuki, bir turkum “Marksizimoja qarxi sinipiy duxmenler Lin Biaoning jendisige warislik kilip, hemixe bizning inkilawiy xoarlirimizni ezining kiliwelip, bularni burmilap, bir biridin ayriwetidu”, ular “partiyining yahxi kadiririni we ilojar nemuniqilerni urup quxuruwetidu” diyilgən, hatta “bundak kurex newattiki ikki sinip, ikki yol, ikki luxion kurixining markazlik ipadisi” diyilgən.

«Omumi gangling»da “Marksizimoja qarxi sinipiy duxmenler” digen ataloju kollinilojan bolsimu, lekin uning sinipiy mazmuni kestən yepilojan. Bu kimni kersitidu? Partiyə iqidiki kapitalizim yolioğa mangojan hokukdarlarni kersitamdu? Yak. «Omumi gangling»da partiyə iqidiki kapitalizim yolioğa mangojan hokukdarlar digen ukumoja huddi AQ (Akiyu) ez bexidiki qakini ezi qing yoxurupla qalmastin, baxkilarning tiloja elixinimu yakturmiojinidek pozitsiyə tutulojan. Pomixxik, bay dihan, əksil’inkilapqi, buzuk unsur,

yengi - kona burzua unsurlarni kərsitəmdü? Undak-
mu əməs. Qünki «Omumi gangling»da bu adəm-
lərning “Marksiziməja kərxi sinipiy düxmənlər”
digən ukuməja kirməydiəjanliəji enik qüxəndü-
rülgən. Əmiliyətə, ularning sinipiy kürəxni tutka
kilojanlik “üq yolyorukni tutka kilix”tin ibarət bu
“ayriwetixkə bolmaydiəjan bir pütün gəwdə”gə
hilaplik kilojanlik, dəp hesabliəjiniəja kəriəjanda,
bu yərdiki atalmix “inkilawiy xoarlarni bir biridin
ayriwətkən” “sinipiy düxmənlər” Mao zhuxining
puroletariyatlik inkilawiy luxiənidə qing turojan
Zhongguo kommunistliri, sinipiy kürəxni tutka
kilixta qing turojan Marksizimqilar. Ular burzua
əksiyətqil məydanida turup, puroletariyatning
burzuaziyə üstidin diktatura yürgüzüxidə qing
turojan barlik inkilawiy kixilərnə “sinipiy düx-
mənlər” dəp elan kildi. Ular məkalida xundak dəp
yazdi, əmiliyitidimu xundak kildi. Ular Lin
Biaoning qekidin axkan ongqil xiuzhengzhuyilik
luxiənini qekidin axkan “solqillik” dəp əzgərtti,
xundak kilip, “Lin Biaoning jəndisigə warislik
kildi” digən’gə ohxax səzlər bilən, xiuzhengzhuyi,
yəni ongqil jihuyzhuyini pipən kilojan barlik

inkilawiy h lkk  hujum kilixka, m diniy t zor inkilawio a w  Lin Biaoni, Kongzini pip n kilix h rkitig  hujum kilixka bolidu d p qaridi, Liu Shaoqi, Lin Biaolarning xiuzhengzhuyilik luxi nini bolsa g h r kiliwelip saklidi. Qandaqtu “Lin Biaoning j ndisig  warislik kildi” (Liu Shaoqining j ndisig  bir azmu warislik kilmaptumix!), qandaqtu “bizning inkilawiy xoarlimizni özining kiliwelip, bularni burmilap, bir biridin ayriwetidu” dig n’g  ohxax bundaq Hu F ngq  tilni pomixxik, bay dihan,  ksil’inkilapqi, buzuk unsur, yengi - kona burzua unsurlar w  t w  kilixni halimio an kapitalizim yolio a mango an h kukdarlar h md  m diniy t zor inkilawi üstidin  nz  a durmaqqi bol an, m diniy t zor inkilawidin hesap almakqi bol an kixil r tamam n qongkur q xinidu h md   zlrining k nglidiki g pl r kilino anlioqi  q n hoxal bolidu.

«Omumi gangling»da y n  sinipiy k r xk , luxi n k rixig  hujum kilinip, qandaqtu “partiyining yahxi kadirilirini w  ilo ar n muniqil rni urup q x r wetidu” diyilg n. Bu tamam n io wa w  t hm t. Deng Xiaoping mundaq dig n: “P xk d m

ixqilar, tǝjribilik kadirloqqa karita siyasatni qokum obdan ǝmiliylǝxtǝrǝx kerǝk, qǝnki hǝrkǝt boloqan hǝman, kǝpinqǝ, muxu adǝmlǝrgǝ azar berilip ketidu.” «Omumi gangling»da eytiloqan heliki sǝzlǝr dǝl muxu yǝrdin kǝqǝrǝwelinoloqan. “Hǝrkǝt boloqan hǝman” digǝn sǝz partiyimizdǝ elip beriloqan hǝr ketimlik zor luxiǝn kǝrixini ǝz iqigǝ aloqan hǝm bu kǝrǝxlǝrning hǝmmisini yokqa qikaroloqan. Sorap kǝrǝyliq: Chen Duxiu, Li Lisǝn, Qǝ Qiubǝy, Luo Zhanglong, Wang Ming, Zhang Guotaolarni pipǝn kilixtin tartip, Gao Gang, Peng Dehuǝy, Liu Shaoqi, Lin Biaolarni pipǝn kiloqanoqqa kǝdǝr, hǝr ketim “hǝrkǝt boloqan hǝman” hǝmmisidǝ tǝjribilik pekkǝdǝm kadirilar wǝ pekkǝdǝm ixqilaroqqa “azar berildi”mu? Hǝmmisidǝ “partiyining yahxi kadiriliri wǝ iloqar nǝmuniqilǝr urup qǝxǝrǝwetildi”mu? Bu partiyimiz Mao zhuxining rǝhbǝrligidǝ elip baroloqan hǝr ketimlik siyasi hǝrkǝtlǝrni, jǝmlidin mǝdiniyǝt zor inkilawini burmiloqanlik wǝ uningoqqa tǝhmǝt kiloqanlik ǝmǝsmu? Bu yǝrdǝ, «Omumi gangling»ning tioq uqini Mao zhuxioqqa wǝ Mao zhuxining puroletariyatlik inkilawiy luxiǝnigǝ karatqan ǝksiyǝtqil mahiyiti tamamǝn axkarilini

qikti. Biz, “hərəkət boləjan haman” kixilərgə “azar berilidu” dəymiz, lekin hərgiz “kəpinqə” təjribilik pexkədəm kadirar wə pexkədəm ixqilaroqa “azar berilidu” əməs, bəlki “kona” xiuzhengzhuyilik luxiənlərning kattiwaxlirioqa “azar berilidu”, ular yoloqa koyoqan hata luxiən'gə “azar berilidu”. Əgər ularning hata luxiəniyə qarxi kürəx kilinmioqan bolsa, partiyimiz rawajlinalmioqan bolatti, pütün məmlikət həlkinə yetəkləp demokratik inkilaptin oqəlibilik həlda sotsiyalistik inkilapqa kədəm koyalmioqan bolatti, xundakla kommunistimoqa qarap dawamlıq ilgiriliximu mümkin bolmaytti. Dəl “hərəkət boləjan haman” xiuzhengzhuyilik luxiən'gə “azar berilidu”oqan boləjaqqa, Deng Xiaoping buningdin kayoqurup, uning üqün ənzə aqıdurup, partiyimizning tarihini tətürisiqə yazmaqı boldi. Ləkin bu kuruk ham hiyaldinla ıbarət, halas!

Deng Xiaoping mədiniyət zor inkilawı üstidin ənzə aqıduruxta, mədiniyət zor inkilawidin həsap elixta, əzining “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimisi arkilik hərəkəysi səhələrdə tirildürüx hərki-tini elip berixta nahayiti oqaljirlixip kətti. U “tərtip-

kə selix” kerək dəp qayta - qayta qukan kətərđi. Qandak “tərtipkə salmaqçı”? «Omumi gangling»da nahayiti oquq eytiloqan: “Üq yolyorukni tutka kilix” arkilik “hərquysi tərəplərning hizmitini tərtipkə selix kerək. Sanaətni tərtipkə selix, yeza igiligini tərtipkə selix, katnax - tiransiportni tərtipkə selix, maliyə - sodini tərtipkə selix, pən - tehnikini tərtipkə selix, mədiniyət - maarip wə səhiyə ixlirini tərtipkə selix, ədibiyat - sən’ətni tərtipkə selix, armiyini tərtipkə selix kerək, partiyinimu tərtipkə selix kerək.” Pah, 9 qong sahəni “tərtipkə salmaqçı” ikən! İqtisadiy bazistin üst - kurulmioqıqə, partiyə iqidin partiyə sirtioqıqə, jaylardin zhongyangioqıqə həmmisi yarimaydikən, bizəmu qaldurmay, həmmisini “tərtipkə selix” kerək ikən, rastla həmmə yərgə tor yeyiloqan. Bizmu məlum tərəpning məlum hizmətlirini tərtipkə selixka toqra kelidu diginimizdə Mao zhuxi - ning inkilawiy luxianini wə fangzhen, siyasətlirini yənimu izqil ijra kilip, hizmətlərnı tehımu obdan ixləxnı məqsət qilimiz. Həlbuki, Deng Xiaoping elip barmaqçı boləjan, həmmını öz iqigə alidioqan bu “tərtipkə selix” digən qandak nımə? Biz maa-

rip, pən - tehnika, ədibiyat - sən'ət, səhiyə qatarlik sahələrdə elip beriloqan onqil ənzə aqdurux xamilioqa kayturma zərbə beridioqan kürəx arkilik xuni nahayiti oquq kərüwaldukki, u "tərtipkə selix" arkilik mədiniyət zor inqilawi üstidin ənzə aqdurup, mədiniyət zor inqilawidin hesab elip, Liu Shaoqi, Lin Biaolarning xiuzhengzhuyilik luxiəni-gə kaytmaqqi bolqan. Uning omumyüzlük "tərtipkə selix" bilən xuqullinixtiki məqsidi omumyüzlük kayturma hujum kilip tətür hesab elixtin, kapitalizimni omumyüzlük tirildürüxtin ibarət.

Əgər «Omumi gangling»da eytiloqinidək, bəzilər "xiuzhengzhuyioqa qarxi turux bayrioqini kətiriwəlip, xiuzhengzhuyi bilən xuqulliniwatqan, tirildürüxkə qarxi turux bayrioqini kətiriwəlip, tirildürüx bilən xuqulliniwatqan" bolsa, u haldə, bu dəl Deng Xiaopingning wə uning "üq yolyorukni tutqa kilix" digən nimisini təröip kilidioqan «Omumi gangling»ning əzliri sizqan süriti.

3

Siyasi bilən iqtisatning, inqilap bilən ixləpqi-kirixning munasiwiti məsilisidimu, «Omumi gang-

ling»da Mao zhuxining yolyoruqi h  d p burmilanojan w   zg rtiwetilg n. Uningda iktisadiy sah diki sinipiy k r x w  sotsiyalistik inkilap p k t tiloja elinmiojan, b lki h lk igiligini rawajlandurux ixl pqi kirix küqliri h mmi ni h l kəlidu d ydiojan xiuzhengzhuyilik n ziriy  izioja selinojan.

H mmig  məlumki, elimizd  ixl pqi kirix wastilirig  bolojan mülükqilik jəhəttiki sotsiyalistik əzgərtix g r q  asasiy jəhəttin orunlanojan bolsimu, lekin toluk orunlanmidi. Sotsiyalistik  zg rtix elip berilojan k smidimu yənila əzgərtix bilən  zg rtixk  karxi turux, tirild r x bilən tirildürüxkə karxi turux otturidiki  tk r k r x məwjut. Ad ml rning munasiwiti jəhəttə, t ksimat jəhəttə yənə sotsiyalistik inkilapni dawaml k t rd  qongkur elip berix m silisi bar. Xunga, biz sotsiyalistik kurulux elip beriwatkan waqtimizda, ixl pqi kirix munasiw tliri jəhəttiki m silil rni tirixip h l k liximiz,  st kurulma sah sidiki inkilapni yahxi elip beriximiz, baxkiq  eytkanda, sinipiy kürəxtin ibarət bu tutk ni tutup, inkilapni tutup, ixl pqi kirixni ilgiri s r ximiz lazim. «Omumi gangling»da

“inkilapni tutup, ixləpqikirixni ilgiri sürüx” tin ibarət tooqra fangzhenəja karxi turuloqan, xuning arkisida, mədiniyət zor inkilawidin buyan “siyasila təkittlinip, iktisat təkittlənmididi, inkilapla təkittlinip, ixləpqikirix təkittlənmididi, ixləpqikirixni yahxi tutux, iktisadiy quruluhni yahxi elip berix kerək digən səzni anglax bilənla, kixilərgə ‘ixləpqikirix küqliri həmmiini həl qilidu nəziriyisi’ digən kalpak kiygüzüldi, xiuzhengzhuyi bilən xuoqullandi diyildi” dəp küqining beriqə hujum kilinoqan. Bundak hujum dəl «Omumi gangling»ning ixləpqikirix küqliri həmmiini həl qilidu dəydioqan xiuzhengzhuyilik nəziriyidə qing turoqan əksiyətqil məydanini axkarilap bərdi.

Puroletariyat mədiniyət zor inkilawidin buyan, kəng inkilawiy amma Marksizim, Leninizim, Mao Zedong sixiangini tədbik qilip, Liu Shaoqi, Lin Biaolarning xiuzhengzhuyilik luxiənlixi üstidə inkilawiy qong pipən elip bardı, jümlidin ular bazaroqə saloqan ixləpqikirix küqliri həmmiini həl qilidu nəziriyisini pipən kildi. Bundak qong pipən puroletariyatning kapitalizim tirilixini tarmar qilix yolidiki sinipiy kürixi bolup

hesaplinidu. Buningoşa «Omumi gangling»da “siya-sila təkıtlınlp, ıktısat təkıtlənmıdı, ınkılapla təkıtlınlp, ıxləpqıkrıx təkıtlənmıdı” dəp bəhtan kılınıan. Ləkn, nuroşunlıoşan janlık pakıtlar ıspatlıdıki, puroletarıyat mədıniyət zor ınkılavi elimıznlng ıxləpqıkrıx küqlırını rawajlandurux-tıki kudrətlik hərəkətləndürgüq küq. Həlq ammisini-ning xiuzhengzhuyilik luxıən üstıdıki pıpəni, ıxləpqıkrıx küqlırı həmmını həl kılıdu nəziriyisi üstıdıki pıpəni sotsiyalistik ıxləpqıkrıxnlng zor dərijıdə rawajlınlxını ılgırı sürüp, mol miwə bərđi. Həlq ammisini-ning Liu Shaoqi, Lin Biao katarlık-laroşa “xiuzhengzhuyi” wə “ıxləpqıkrıx küqlırı həmmını həl kılıdu nəziriyisi” bilən xuoşullandı digən “kalpak”ni kiygüzgənligi toşrımu? Na-hayıti toşra! Bu ikki “kalpak” naşayıtimu yaraxkan, uni hərgiz elıwetixkə bolmaydu! Lenin: **“Xiuzhengzhuyini inkar kilix əzıdıki xiuzhengzhuyini nıkaplaxni məksət kılıdu”** dəp yahxi eytkan. Deng Xiaopingnlng wə unıng «Omumi gangling»ini-ning ıxləpqıkrıx küqlırı həmmını həl kılıdu dəydişan xiuzhengzhuyilik nəziriyə üstıdıki pıpəni inkar kılıxtıki məksıdı Liu

Shaoqi, Lin Biaolarning jəndisigə warislik kılıp, əksil'inkilawiy xiuzhengzhuyilik luxiənni wə ixləpqikirix küqliri həmmiini həl kılıdu nəziriyisini dawamlıq yoləja koyuxtın ibarət.

Bizni “siyasinıla təkıtləp, iktisatni təkıtlimidi, inkılapnıla təkıtləp, ixləpqikirixni təkıtlimidi” diyix pütünləy hək - nahəkni arılaxturuwətkənlik, aq - qarını astın - üstün kiliwətkənlik bolıdu. Sorap baqaylı: 800 milyon həlkning öz küqigə tayınıp yımək - iqmək, kiyim - keqəkkə igə boləjanlıqı, mustəkil - əz əzigə hoja boləjan, əz küqigə tayınıp ix kəridiojan həlk igiligi sistemisini kurojanlıqı, jaħan'girlik, sotsiyal jaħan'girlikning iktisadiy kəmili wə popozisini tarmar kıləjanlıqı “iktisatni təkıtlimigənlik”, “ixləpqikirixni təkıtlimigənlik”mu? Həlk ammisi teriojan axlikni yəp turup, həlk ammisi təyyarlıəjan kiyimni kiyip turup, həlk ammisi saləjan əylərdə olturup turup, “iktisat təkıtlənmidı”, “ixləpqikirix təkıtlənmidı” dəp jəylüx partiyimizgə, uzaktın buyan sanaət, yeza igilik ixləpqikirixining birinqi sepıdə jəng kiliwatқан kəng amma wə kadirlarəja kılınəjan xərməndilərqə təhmət!

Marksizim bilən ixləpqikirix küqliri həmmi ni həl kilidu dəydiojan xiuzhengzhuyilik nəziriyə otturisdiki ihtilap hərgiz ixləpqikirixni tutux-tutmaslik, iktisadiy quruluşni yaxsi elip berix-barmaslik üstidə əməs. Marksizim ixləpqikirix küqlirining tərəkkiyatıoşa əzəldin əhmiyyət berip kəldi, ləkin, Marksizim əzəldin, ixləpqikirix küqlirining tərəkkiyati ixləpqikirix munasiwətliridiki wə uning üstqurulmisidiki əzgirixtin ayrilip ketəlməydu, pəkət inkilapni tutkandila, andin ixləp-qikirixni ilgiri sürgili bolidu, dəpmu hesablap kəldi. Ixləpqikirix munasiwətliri obdan tərtpkə selinsa, ixləpqikirix küqlirining tərəkkiyati üqün yol eqilidu. Adəm — əng mohim ixləpqikirix küqi. Sotsiyalizim xaraitida, puroletariyat siyasisi komandan kilinip, adəmning sotsiyalistik aktip-liqi toluq kəzəpitilsa, ixləpqikirixning uqkəndək yüksilixi jəzmən ilgiri sürülidu. Ixləpqikirix küqliri həmmi ni həl kilidu nəziriyisi bolsa sinipiy kürəxni kerək kilmay, üstqurulma wə ixləpqikirix munasiwətliridiki sotsiyalistik inkilapni elip barmay, ixləpqikirixni rawajlanduruxni birdin-bir həl kiləuq nərsə kiliwalidu. Mana bu məsilining

mahiyiti. Əgər Deng Xiaopingning tərəp kiləi-
nidək, baxni iqigə tikip ixləpqi kirix bilən, quruluş
bilən bolup ketip, sinipiy kürəx tək itlənmisə,
inkilap tək itlənmisə, xiuzhengzhuyining təhtkə
qikixioğa, kapitalizim tirilixining wujutka qiki-
xioğa yol qoyulidioğan bolsa, u həlda, rawajlanoğan
iqtisat, ixləpqi kirix wə “tətni zamaniwilaxturux”
ning həmmisi purolətariyatni wə əmgəkqi həlkni
ezidioğan, kul kilidioğan maddi küqkə aylinidu.
Xuning üqün, Lenin əktəbir inkilawi ələibə kil-
oğandin keyin partiyə wə həlkni kayta - kayta
mundak aqahlandıroğan idi: **“Biz dikket - etiwari-
mizning wə əmiliy hərkitimizning ondin tokkuzini
burzuaziyini aqdurup taxlax, purolətariyat həki-
miyitini ornitix, burzuaziyining tirilixidiki hər-
kandak imkaniyətni komurup taxlaxtin ibarət
tüp məsiligə qarattuk wə karitiximiz lazim.”**

Deng Xiaoping wə uning «Omumi gangling»i
baxkilaroğa “iqtisatni tək itlimidi”, “ixləpqi kirixni
tək itlimidi”dəp mundak küqəp hujum kiləinida,
əzi sotsiyalistik ixləpqi kirixka rastla kizikamdu?
Yak! U kapitalistik ixləpqi kirixka kizikidu, sotsiya-
listik ixləpqi kirix munasiwətlirigə buzoqunqilik

kilixka, ixləpqikirix küqlirigə buzojunqilik kilixka kizikidu. Uning kənglidiki “ixləpqikirixni yahxi yoloja koyux” əmiliyətə kapitalistik nərsiləрни əsligə kəltürüxtin ibarət, bu «Omumi gangling»ning karhanilarni baxkurux toqrisidiki bayanida nahayiti enik axkara boləjan. «Omumi gangling»da, ixləpqikirix wə tehnikining barəjanseri rawajlinixioja əgixip, “kaidə - tüzümlər barəjanseri qingiydu, kixiləarning bu kaidə - tüzümlərgə kattik riayə kilixi barəjanseri tələp kilinidu”, “yaləuz kapitalizim jəmiyitidə xundak bolup qalmay, sotsiyalizim jəmiyitidə xundak bolup qalmay, kəlgüsidiki kommunistim jəmiyitidimu xundak bolidu” diyilgən. Bundak səpsətə kaidə - tüzümləarning sinipiyliqini, sotsiyalizim, kommunizim bilən kapitalizimning mahiyətlik pərkinə pütünləy inkar kilidu. Bizgə məlumki, kaidə - tüzümlər kixiləarning ixləpqikirixniki munasiwitini əks əttüridu, u roxən sinipiylikka igə. Kapitalizim jəmiyitining iktisadiy tarmakliridiki kaidə - tüzümlər — ixqilar sinipini wə əmgəkqi həlkni ezidiojan, ularning qan - tərini xoraydiojan tüzüm. Bizning dəlitimiz — sotsiyalistik dələt, ixqilar sinipi wə əmgəkqi həlk — jəmiyətning

hojayini. Biz ixqilar sinipi wə əmgəkqi həlkkə tayinip sotsiyalistik igilikning rawajlinixioğa uyoğun kelidioğan kaidə - tüzümlərni ornitixni təxəbbus kilimiz. Biz həkümətsizlikkə qarxi turimiz, ixqilaroğa wə əmgəkqi həlkkə burzua diktaturisi yürgüzidioğan “tizginləx, kisix, besix”ni yoloğa koyuxkimu qarxi turimiz. Mao zhuxi əzi təstiklioğan **“Ən’gang asasiy kanuni”**—sotsiyalistik karhanilarning kaidə - tüzümliridə əməl kilixkə tegixlik boloğan tıp pirinsip.«Omumi gangling»da, bu həktə bir eoğiz səz eqilmay, “baroğanseri qing” kaidə - tüzümlərni ornitix kerək dəp jar selinoğan. Kapitalistik igilik tarmaqlirining kaidə - tüzümliri həkikətən intayin qing, intayin kattik, hətta ixqilar tərətkə barsimu waqti həsaplinidu, əgər waqti exip kətsə, türlük jazaoğa tartilidu. «Omumi gangling»da qarap turup bundak kaidə - tüzümlər siniptin taxkiri, dəwrđin taxkiri nərsə diyilgən, yaloğuz kapitalizim jəmiyitidə xundak bolup qalmastin, sotsiyalizim, kommunizim jəmiyitidimu xundak bolidu, diyilgən. Bu kapitalizimni tirildürəxni təxəbbus kilix bolmay nimə? Bu ixqilar sinipi wə əmgəkqi həlk üstidin diktatura yürgüzəxni təxəbbus kilix bolmay nimə? Deng

Xiaopingning baxka hilmu - hil söz - hərəkətlirigə baolap karisak xuni tehimu enik kərələymizki, uning “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimini otturioğa qikirip, hək igiligini rawajlanduruxnimu “tutka” kilixta, özining “məyli ak müxük yaki qara müxük bolsun” dəp, jahan'girlik yaki Marksizim boluxi bilən kari bolmaydioğan, əmiliiyəttə kapitalizimni kerək kilip, sotsiyalizimni kerək qilmaydioğan xiuzhengzhuyilik luxianini izqillaxturuxni məksət kiloğan.

4

“Üq yolyorukni tutka kilix” Marksizim ibarilirini kollinix, kelixtürmiqilik wastilirini ixka selix yoli bilən tüzülgən. U — sahta həm əksiyətqil bolioğan xiuzhengzhuyilik gangling. “Üq yolyorukni tutka kilix”ni təröqip kilidioğan «Omumi gangling» dimu muxundak hususiyət əks əttürülgən. U — nəziriyə jəhəttə intayin qolta, usul jəhəttə intayin kəbih, qeqilangoşu, u yərdin - bu yərdin kuraxturuloğan, logika jəhəttin kalaymikan, idiyə jəhəttin ziddiyət bilən toloğan bir daxkaynak. Ləkin u biz-

ning “üq yolyorukni tutka kilix” digen nimining əksiyətqil mahiyitini yənimu ilgiriləgən halda tonuweliximiz wə pipən kiliximizə yardəm beridu, muxu nuqtidin eytkanda, u tepiloşusiz səlbi dərslük.

“Üq yolyorukni tutka kilix” digen nimini qongkur pipən kilix bizning Marksizimda qing turup, xiuzhengzhuyioğa qarxi turuximizda, sotsiyalizimda qing turup, kapitalizimoğa qarxi turuximizda mohim əhmiyətkə igə. Bir siyasi gangling uzun bayan kilinixi mümkin, kiska yioşinqaklap eytiliximu mümkin. Lekin məyli aldinkisi yaki keyinkisi bolsun, uningda haman, Marksizim yaki xiuzhengzhuyimu, digen pirinsip məsilisi bar, puroletariyat partiyisining nəziriyiwi asasında qing turux yaki uningoğa qarxi turux məsilisi bar. Puroletariyat inkilawiy ustazliri puroletariyat siyasi ganglingining pirinsipallioşi wə paklioşioğa intayin əhmiyətkə berip kəldi, türlük jihuyzhuyilik, xiuzhengzhuyilik ganglinglarəğa qarxi haman bayrioşi roxən halda murəssəsiz kürəx kilip, siyasi, idiyə jəhəttin ularni qongkur, üzül - kesil pipən kilip, puroletariyat inkilawiy ixliri üqün toşra yənülüş kərsitip bərđi. Marks «Gota ganglingi»ni pipən kiloşanda:

“Mən özəm, tolimu kamlaxmioğan, partiyini qüx-künləxtüridu, dəp tonuoğan bir ganglingni diploma-tik tərzdə süküt kilix yoli bilən bolsimu etirap kilixka məjburiyitimmu yol koymaydu” digən idi. Jihuyzhuyiqi Dyuring otturioğa qikip partiyining nəziriyiwi asasioğa qarxi turoğanda, En’gels Dyuringni pipən kilməqçi boləğan, Marks uning bu oyini kət’i kollioğan, En’gels kət’i türdə **“həmmə ixni koyup turup, tetiksiz Dyuringning ədiwini berixkə kirixkən”** idi.

Marksizimning nəziriyiwi asasioğa ait məsililərdə, jiddi, jənggiwar pozitsiyə tutux kerək. Qünki nəziriyiwi əsas məsilisidiki hata nuktiinəzərlər yaki xoarlar ənə xuningdin baxlap Marksizimoğa üzül-kesil əsilik kilixka, xiuzhengzhuyilik kinqoqir yoloğa mengixka elip baridu. Hruxxep “teq etüx”tin ibarət xiuzhengzhuyilik luxiənni otturioğa koyoğanda, Mao zhuxi kəskin həlda mundak dəp kərsətti: **“Əktəbir inkilawi yənə əskatamdu, yok? Uni yənə hərkaysi əllər üqün nəmunə kilixka bolamdu, yok? Hruxxepning Sovet gongchəndangining 20- kurulti-yidiki dokladida, yihuy yoli arkilik həkimiyətni koloğa kəltürüxkə bolidu, diyilgən, bu, hərkaysi**

əllər əktəbir inkilawini ülgə kılmisimu bolidu, digənlik. Bu ixik eqilix bilənla, Leninizim asasiy jəhəttin taxliwetildi.” Liu Shaoqi sotsiyalistik tərbiyə hərkitidə “təttə enik bolux bilən təttə enik bolmaslik otturisdiki ziddiyət” digən nimini otturiqə kəyoqanda, Mao zhuxi buning puroletariyat bilən burzuaziyə otturisdiki ziddiyəttin ibarət asasiy ziddiyətni inkar kılidioqan, sotsiyalizim jəmiyitidə yənila sinip, sinipiy ziddiyət wə sinipiy kürəxning məwjut bolup turidioqanlıqini inkar kılidioqan pirinsipal məsilə ikənligini sezip: **“Partiyimizning on nəqqə yildin buyanki bu asasiy nəziriyisi wə asasiy əmiliyitini untup kalsak, kingəqir yoloqə mengip kalimiz”** dəp kərsətti. Lin Biao “talant nəziriyisi”din ibarət xiuzhengzhuyilik nəziriyiwi ganglingni otturiqə qıqaroqanda, Mao zhuxi uning əksiyətqil mahiyitini waktida eqip taxlap: **“Tarihni kəhrimanlar yaratkanmu, yaki kullar yaratkanmu”**, kixilərnig bilimi (iqtidarmu bilim fənchousioqə kiridu) tuqma bolamdu, yaki keyin pəyda bolamdu, weyxinlunluk xiənyənlunmu, yaki weywulunluk inkas nəziriyisimu, — buning ikki sinip, ikki luxiən, ikki hil dunyakarax otturisdiki

qong hək - qong nahək məsilisi ikənligini kərsitip, pütүн partiyini Marksizim məydanida turup, Lin Biaoning xiuzhengzhuyilik luxiəni bilən qək-qegrini enik ayrixka qakirdi. Bүgünki күndə, Deng Xiaoping otturioja qıkarəjan “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimimu, ohxaxla, addi həldiki otturioja koyux usuli məsilisi əməs, bəlki partiyimizning asasiy ganglingi wə asasiy luxiənidə qing turux - turmaslikka, puroletariyat diktaturisini mustəhkəmləx yaki kapitalizimni tirildürüxkə alakıdar məsilə. Marksizimda qing turux, puroletariyat partiyisinin nəziriyiwi əsasini koojdax, uni əzgərtiwetixkə wə burmilaxka imkan bərməslik üqün, jəng kiliximiz, “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimini üzül-kesil pipən kiliximiz lazim. Ixinimizki, ongpil ənzə aofdurux xamiliəja kayturma zərbə berix kürixi arkilik, “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimini üzül-kesil pipən kilix arkilik, partiyimiz wə puroletariyat inkilawiy ixlirimiz jəzmən tehimu xiddət bilən əloja qarap rawajlinidu, jəzmən tehimu zor əjəlibilərgə erixidu.

(«Kızıl bayraq» zornilining 1976-yillik 4 - sanioja besilojan)

ƏNZƏ AƏİDURUX WƏ TIRILDÜRÜXNING İKRARNAMISI

—Partiyə İqidiki Təwə Kılıxni Halimiojan Əng Qong Kapitalizim Yolioja Mangojan Həqukdar Deng Xiaopingning Tapxuruoqi Bilən Tüzüp Qikilojan Bir Makalioja Baha

*Beyjing daxüe, Qinghua daxüe qong
pipən guruppisi*

Partiyə iqidiki təwə kılıxni halimiojan əng qong kapitalizim yolioja mangojan həqukdar Deng Xiaoping etkən yil kəng türdə ongqil ənzə aəjdurux xamili qikarəjan qaojda, uning tapxuruoqi bilən «Pütün partiya, pütün məmlikət boyiqə türlüq hizmətlərninq omumi ganglingi toqrisida» sərləwhilik bir makala tüzüp qikildi, uningda “üq yolyorukni tutka kilix” yaloquz “nəwəttiki türlüq hizmətlərninqla omumi ganglingi” bolup

qalmastin, balki “buningdin keyinki 25 yillik hizmatlarningmu omumi ganglingi” digen nimə küqəp təröjip kilinojan. 10 nəqqə ming səzlük bu qong zəhərlik ot — tepilojusiz səlbi dərslük, xundakla ənzə aqdurux wə tirildüruxning ikrarnamisi. Bu maqala təhlil kilip bekilsila, uning həliki “üq yolyorukni tutka kilix” digen nimisining kandaktu “qoyuluxi muwapik bolmay qalojan” nər-sə bolmastin, balki uning op-oquq halda kəm-kotisiz xiuzhengzhuyilik gangling ikənligini; ularning ongqil ənzə aqdurux hərkitining kandaktu “yahxi niyət bilən yaman ix kilip qoyulojanlik” bolmastin, balki ap - axkara rəwixtə nəziriyisi, ganglingi boləjan, təkhillik halda elip berilojan süikəstlik hilə - mikir ikənligini kərüwaləjili bolidu.

Xuni kərsitip ətux kerəkki, Deng Xiaoping bu maqalidin nahayiti zor ümit kütken idi. Ular xu qaojda kərəngləp: “Bu maqala elan kilinsa, bir muxt atkanlik bolidu” dəp biljirlaxkan idi. Bu kandaq “muxt”, zadi nəgə etilməqci idi? Həzir uning həkiki siri kəng eqildi, bu xiuzhengzhuyilik “muxt” puroletariyat mədiniyət zor inqilawioja, Mao zhuxining inqilawiy luxianigə, Mao zhuxining

inkilawiy luxiənini kət'i ijra kiloğan kəng kadirlar wə ammiōja etilməq̄i.

Atalmix «Qumumi gangling» toq̄risida digən bu məq̄alida baxtin - ahir “Lin Biaoni pipən kilix”, “solqillikq̄a qarxi turux” digən bayraq astida, mədiniyət zor inkilawioja hujum kilinoğan. Lin Biaoning yürgüzgini intayin onq̄qil xiuzhengzhuyilik luxiən idi, lekin ular yaman oq̄ərəz bilən “intayin solqil luxiən” dəwaldi həmdə kixini həyran kalduridioğan q̄alda atalmix “solqillik” ning “kalduk zəhərliri”ni “təltöküs tazilax kerək”, “xundak kiloq̄andila, andin teq bolux, ittipak boluxtək siyasi wəziyət̄ni barlikq̄a kəltürgili bolidu” digən nimini otturioja koydi. Bu adəmlər izqil türdə intayin onq̄qil məydanda turoq̄anliktin, pütkül mədiniyət zor inkilawi ularning nəziridə “intayin sol” bolup q̄aloğan. Ularning atalmix “solqillikq̄a qarxi turux” digini Mao zhuxining Marksizim - Leninizimlik luxiəniq̄ə qarxi turoq̄anlik bolup hesablinidu. Ularning “Lin Biaoni pipən kilix” digini yaloğan, mədiniyət zor inkilawini inkar kiloğanlioq̄i rast.

Puroletariyat mədiniyət zor inkilawida nimə

ixlar qilindi? Sinipiy kürəx elip berildi. Puroletariyat mədəniyyət zor inkilawi, mahiyəttə, sotsializim xaraitida puroletariyatning burzuaziyigə wə barlıq ekispilatatsiyə qiloquqi siniplarəqa karxi siyasi zor inkilawi. Hərkətning mohim nuqtisi—partiyə iqidiki kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlarning ədiwini berix. Mao zhuxi yekinda mundak dəp kərsətti: **“Sotsiyalistik inkilap elip berixta, bəzilər burzuaziyining kəyərdə ikənligini bilmidi, u, gongchəndang iqidə, partiya iqidiki kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlar. Kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlar yənila mengiwatidu.”** Mədəniyyət zor inkilawining asasiy dūyxiangi partiya iqidiki kapitalizim yolioqa mangoqan hokukdarlar ikənligini inkar kilix pütkül mədəniyyət zor inkilawini inkar qiloqanlik bolidu. Deng Xiaoping mədəniyyət zor inkilawini “təjribilik kadirler”əqa “azar bərđi” dəp həkərətlidi, uning tapxuruqı boyiqə tüzüp qikiloqan bu makalidimu mədəniyyət zor inkilawi “partiyining yahxi kadirleri”ni “təhttin qūxürüwətti” dəp tehimu mərkəzlik hujum qilindi. Xuni sorap kərəyliki, Liu Shaoqining burzua silingbusi bilən

Lin Biaoning burzua silingbusini təhttin qüxürüwetix kerək əməsmikin? Partiyə iqigə kiriwaləjan bir oqum hain, ixpiyon, əksil'inkilapqilarni həydəp qikiriwetix kerək əməsmikin? Partiyə iqidiki kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlarni pax kilix wə pipən kilix kerək əməsmikin? Mədiniyət zor inkilawi kəng kadrlarni qongkur sinipiy kürəx wə luxiən kürixi tərbiyisigə igə kildi, hatalaxkan bir türküm kadrlarni kutkuzuwaldi, bu ularning puroletariyat diktaturisi xaraitida dawamlik inkilap kilixi üqün zor paydilik boldi. «Omumi gangling» toqrisida digən məkalida Mao zhuxining puroletariyat mədiniyət zor inkilawining haraktiri, düyxiangi həm wəzipisi toqrisidiki mohim yolyorukliri bir eozizmu tiləja elinmiojan, əksiqə kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlarning ədiwini berix “intayin solqillik” dəp həkarət kilinojan, mədiniyət zor inkilawi zəhərhendilik bilən kaqalojan, təwə kilixni halimiojan kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlarəja uwal boldi dəp zarlinip, hatalaxkan həm ammining tənqidigə uqriojan kadrlarning mədiniyət zor inkilawioja narazilioqini kozojaxka urunul-

oʻqan. Bu, Deng Xiaopingning “manggü ənzə aʻrdurmamən” digən nimisining Kongzi - Mengzi muritlirining “sozulux üqün tügülüx” digən nəy-ringining təkralinixidin baxka nərsə əməs ikənligini yənə bir kətim eqip taxlidi.

Puroletariyat mədiniyət zor inkilawi mislisiz uluq ammiwi həkət boldi. **“Əzəldin buyanki ammiwi həkətlərdə amma bu kətimkidək bundak kəng, bundak qongkur həkətləndürülgən əməs.”** Mao zhuxi mədiniyət zor inkilawida yüz milyonliqan ammining kəzojilip, partiyə iqidiki kapitalizm yolioqə mangoqan həkukdarlar üstidin kəng türdə isyan kətərgən inkilawiy roqini yüksək dərijidə bahalidi wə kizoqin mədhıyilidi. Puroletariyat diktaturisining tarihiy təjribiliri ispatlidiki, xiuzhengzhuyining təhtkə qikixining aldini elix üqün az sandiki kixilərgila tayanoqan bilən bolmaydu, pütün məmlikət həkini kəzojilip kürəx kilixkə səpərwər kilix kerək. Mədəniyət zor inkilawi dəl kəng ammini kəzoqap wə ularoqə tayinip, xiuzhengzhuyioqə qarxi turux wə xiuzhengzhuyining aldini elixtiki uluq əmiliyət boldi. Deng Xiaoping izqil türdə Konglaoerning

“mərtililiklər akil bolur”, “mərtilisizlər nadan bolur” digən weyxinlik tarih qarixida qing turup, “ixqi, dihan, əskərlərgə tayinix nispi bolidu” didi. «Omumi gangling» tooqrisida digən maqalida uning oqerizigə اساسən, amma asanla qarouularqə əgixip, qalaymikan qarxi turidu, “intayin ‘sol’ ibarilər”gə aldinip qalidu dəp haqarətləndi. Ularning nəziridə həlk ammisi pütünləy nadan, qara türük. Ularning mədiniyət zor inkilawidin ibarət ammiwi hərəkətkə əxundak zəhərhəndilik bilən hujum qilixi bu kürəxning dəl ularning əjəllik yerigə təkkənligini, inkilawiy ammiwi hərəkətning oqayət zor küq - kudritini namayən qiləjanliqini qüxəndüridu. Ular ammining qarxi tərpidə turup, əzining əqmənligini zor kəp sanliq kixilərgə, ammiqə qaritip, partiyə iqidiki bu burzua aksəngək loyilirining əksiyətqil əpti - bəxirisini toluq axkarilidi. Bu yərdə biz bu kixilərgə xundak ünlük towlap qoyimizki, silər Mao zhuxining Peng Dehuəyning inkilawiy ammiwi hərəkətkə qarxi səpsətilirini kattik səkkəndə eytkən: **“Silər Leninning hain Pilihanopni, ‘kapitalist loyilar wə ularning oqalqiliri’, ‘əlūwatқан burzuaziyə wə**

uningoşa bekinidioşan uxxak' burzua demokratli-
ridin ibarət qoxka, itlar'ni kandak pipən kiloşan-
lioşini kergənmidinglar? Əgər kormigən bolsanglar
kөрүp bekinglar, bolamdu?" digən sözlirini təpsili
okup qikinglar.

Deng Xiaoping bu makalini tüzüp qikixni
tapxurux bilən bir wakitta: "Mədəniyyət zor inkilawidiki məsililərnı pütünləy əstin qikiriwetinglar, uni zadi oylimanglar, uni tiloşimu almanglar. Mening tutuwelix kabiliyitim yahxi əməs, həmmisi esimdin qikip kətti" digən səpsətini tarkatti. Bu birnəqəqə eşiiz söz uning mədəniyyət zor inkilawioşa boloşan qekidin axkan əqmənligini təltəküs eqip taxlidi. Uning bu sözlirining mənisi mədəniyyət zor inkilawi bilən nimə qatioşing, undak ix bolup bakkan əməs, kapitalizim yolioşa burun kandak mangoşan bosang, həzirmu xundak mengiwər, digəndin ibarət! Uning "əstə tutiwelix kabiliyitim yahxi əməs", "esimdin qikip kətti" digən nimilirigə kəlsək, u aldamaqiliktin baxka nərsə əməs. Uning bir qatar oşaljiranə hərəkətliri uning pütün həssiyati bilən hesab elix wə tirildürüxnıla oşlaydioşanlıoşini, puroletariyat wə inkilawiy həlkni ujukturu-

wətməy, mədəniyyət zor inkilawidin ibarət bu polattək ənzini aqduruwətməy hərgiz kəngli tinmaydiqanliqini toluq kərsitip beridu.

Mədəniyyət zor inkilawi üstidin ənzə aqdurux üqün Deng Xiaoping qərəzlik həlda: “Həzir həmmə tərəplərdə tərtipkə selix məsilisi məwjut” digən, birnimilərnə otturiqə koydi. Uning tapxuruqi boyiqə tüzüp qikiloqan bu makalida: “üq yolyorukni tutka kilip, puroletariyat mədəniyyət zor inkilawidin buyanki mol təjribilərnə yəkünləp, türlük hizmətlərnəng konkirit siyasətlirini tüzüp qikix, bu hizmətlərnəng omumi ganglingi wə türlük siyasətliri arkilik hərəkəysi jəhətlərdiki hizmətlərgə yetəqilik kilix, hərəkəysi jəhətlərdiki hizmətlərnə tərtipkə selix kerək” diyilgən. Xuni sorap bakayliki, silərnəng həzir “üq yolyorukni tutka kilix” digən nimə arkilik, mədəniyyət zor inkilawi üstidin “yəkün qikirix”ni otturiqə koy-qanliqinglar partiyining 9 - wə 10 - kurultaylirining mədəniyyət zor inkilawi toqrisidiki yəkünlirining heqkəyisəsi həsap əməs, digənliginglar əməsmu? **“Bu kətimki puroletariyat mədəniyyət zor inkilawi puroletariyat diktaturisini mustəhkəm-**

læxtə, kapitalizim tirilixining aldini elixta, sotsializim kuruxta pütünləy zərür idi, intayin dəl waktida boldi.” Mao zhuxining bu yolyoruqı karoja kəlməs bolup kaptumu? Pakit nəhayiti enikki, silərnin əxu xiuzhengzhuyilik ganglinginglar wə luxianinglar boyiqə “yəkünləx” mədiniyət zor inkilawioja kayturma hujum kilip, uningdin tətür hesab elixla bolidu, halas, lekın silər “puroletariyat mədiniyət zor inkilawining oqəlibə miwilirini mustəhkəmləx wə rawajlandurux üqün” dəwədinglar, bu taza külkilik əməsmu! Silərnin türlük siyasətlərnin “tüzüx”, hər jəhəttiki hizmətlərnin “tərtipkə selix”ni otturioja koyoqanliqinglar, Mao zhuxining partiyimiz üqün tüzüp bərgən puroletariyatlik siyasətlirini inkar kiləjanliqinglar wə uningoja karxi turoqanliqinglardin, hər jəhəttiki hizmətlərnin, partiyimiz wə dəlitimizni əzənglarning burzua kiyapitinglar boyiqə əzgərtməkqi boləjanliqinglardin baxka nərsə əməs.

«Omumi gangling» toqrisida digən məqalida bir yolila, 9 tərəptin “tərtipkə selix kerək”, uning “mohim nuqtisi” — partiyini tərtipkə selix, “aqquq” — rəhbərlik bənzisi, diyilgən. Ular atal-

mix “Marksizimoja karxi sinipiy duxmamlar”ni yokitix kerak, “rahbarlik hokukini tartiwelix” kerak dep oaljirlarqe jar saldi. Ular eytkan “Marksizimoja karxi sinipiy duxmamlar” digan nimining ozige has aksiyatqil manisi bolup, kezde tutkini del Mao zhuxining inkilawiy luxianini keti ijra kilolan puroletariyat inkilapqiliri. Ular xiuzhengzhuyi bilan xuqullanolan ikan, ular tabii halda, Marksizimda qing turojan, puroletariyat diktaturisida qing turojan kixilarni ozlirining sinipiy duxmamlari dep karaydu. Ular yene yaman ojeraz bilan atalmix “Marksizimoja karxi sinipiy duxmamlar”ni hain, wetensatkuq Lin Biaoja baqlap, bu kixilar Lin Biaoning meqlubiyitidin “sawak elip, ozlirini tehimu epqil pedazliwaldi”, lekin yenila “Lin Biaoning jendisige warislik kilip”, “Lin Biaoning kona nesepnamisini aynen kollanmakta” diyixti. Emiliyette, bu sozlar del ularning ozlirining obrazi. Ongqil enze aqdurux xamilioja kayturma zerbə berix kurixi dawamida pax kilolan nurojun pakitlar ispatlidiki, Liu Shaoqi, Lin Biaolarning xiuzhengzhuyilik luxianlirining jendisige hakiki warislik kilolan,

kizil bayraqni kətiriwelip kizil bayraqqa qarxi turidioʻan kona nəsəpnamisini əynən qollanoʻan, Marksizim, Leninizim, Mao Zedong sixiangioʻa oʻjaljirlik bilən qarxi turoʻanlar baxka adəm bolmastin, dəl Deng Xiaopingning əzi. Ular kixini muxundak kaymukturup, qalaymikanqilik pəyda kilip, puroletariyat mədiniyət zor inkilawini hunükləxtürüp, puroletariyat inkilapqiliriyoʻa təhmət kilip, axkara wə yoxurun bir oqum əksil-inkilapqilar eytixka petinalmioʻan səzləрни eytti, buning əjəllik yeri — partiyimizgə belgünqilik selix, ammioʻa belgünqilik selix, puroletariyattin hokuk tartiwelixni kəstləx.

Deng Xiaoping əxundak takətsizlik bilən mədiniyət zor inkilawi üstidin ənzə aofdurup, puroletariyattin hokuk tartiwelip, zadi nime kilmakqi? «Omumi gangling» toofrisida digən bu makala əng yahxi izah, u bolsimu, partiyining asasiy luxiənini əzgərtip, kapitalizimni omum-yüzlük tirildürüx.

«Omumi gangling» toofrisida digən makalining bexidila: Partiyə 10- nəwətlik zhongyang wey-yüənhuyining 2- omumyioʻqinida wə 4- nəwətlik

həlk kurultiyida elimizning buningdin keyinki 25 yillik həlk igiligini rawajlanduruxning uluqwar wəzipisi otturiqə qoyuldi, diyilgən. Arkidinla, ular oquktin-oquk həliki “üq yolyorukni tutqə kilix” digən nimisini buningdin keyinki 25 yil iqidiki “törlük hizmətlərnin omumi ganglingi” kiliwaləjan. Bu yərdə ular partiyə 10-nəwətlik zhongyang weyyüənhuyi 2-omumyioqinining wə 4-nəwətlik həlk kurultiyininin rohinin oqərəzlik həlda əzgərtip, partiyimizning sinipiy kürəxni tutqə kilixta qing turup, buningdin keyinki 25 yilda sotsiyalistik zamaniwilaxturuxni ixkə axurux xoarini burmilap, kuwluk - xumluk ixlitip, “25 yil” digənni süiistimal kilip, əzlrininin həliki “üq yolyorukni tutqə kilix” digən nimisigə qondurup qoyəjan. Ular inkilap bilən ixləpqiikirix, siyasi bilən iktisat otturidiki tongshuəylik kilix bilən tongshuəylik kilinix munasiwitini astin-üstün kiliwetip, zamaniwilaxturuxni ixkə axuruxni həmmidin üstün, həmmigə tongshuəylik kilidiojan orunoqə qoydi, “üq yolyorukni tutqə kilix” zamaniwilaxturuxni ixkə axuruxni məqsət kilidu, didi. Bundəq boləqanda, sinipiy kürəxtin

ibarət tutqa bikar kilinojan bolidu, puroletariyat diktaturisi xaraitida dawamlik inkilap kilixtin ibarət tüp wəzipə bikar kilinojan bolidu, pəkət atalmix “zamaniwilaxturux”la qalidu, u halda, partiyimiz “ixlöpqikirix partiyisi”, xiuzhengzhuyilik partiyə bolup qalmamdu? Partiyimizning ganglinginimu özgərtixkə toojra kelip qalmamdu? Əgər xu boyiqə ix kərülidiojan bolsa, 25 yiloja barmayla pütkül Zhongguoning rənggi əzgirip ketidu.

Marksizimning qarixiqə, omumi tarixiy tərəkkiyat dawamida, ixlöpqikirix küqliri wə iktisadiy bazis omumən asasiy wə həl kiləjuq rol oynaydu, lekin xuning bilən bir wakitta, ixlöpqikirix munasiwətlirining ixlöpqikirix küqlirigə, üstkurulmining iktisadiy baziska boləjan əks təsirininu etirap kilix lazim. Kona ixlöpqikirix munasiwətliri bilən üstkurulma ixlöpqikirix küqliri wə iktisadiy bazisning tərəkkiyatioja toskunluk kiləjan qaojda, ixlöpqikirix munasiwətliri bilən üstkurulmining əzgirixi asalik wə həl kiləjuq rol oynaydu. Demokratik inkilap dəwridə Mao zhuxi «Birləxmə həkümət həkqidə» digən əsiridə mundak dəp kərsətkən idi: “**Zhongguo-**

diki barlik partiyilarning siyasiti wə əmiliyitining Zhongguo həlki arisida kərsətkən təsirining yahxi - yaman, qong - kiyik boluxi ahirki hesapta ularning Zhongguo həlkining ixləpqikirix küqlirining rawajlinixioja yardəm bərgən - bərmigənligi wə bərgən yardiminin qong-kiyikligigə, ixləpqikirix küqlirini boşup koyoqanlioji yaqi azat kilyoqanliojioja baqilik.” Mao zhuxi arkidinla mundaq dəp kərsətkən: “Yapon tajawuzqilirini yokitix, yər islahatini əməlgə axurup dihanlarni azat kilix, zamaniwi sanaətni rawajlandurux, mustəkil, ərkin, demokra - tik, birlikkə kəlgən wə bay - küqlük yengi Zhongguo kurux, pəkət muxularla Zhongguoning ijtimai ixləpqikirix küqlirini azat kilalaydu, Zhongguo həlkinin alkixioja erixidu.” Mao zhuxi bu yərdə pəkət inkilapningla ixləpqikirix küqlirini azat kilalaydioqanliojini təkitligən. Sotsiyalizim dəwridə, Mao zhuxi ixləpqikirix munasiwətliri bilən üstkurulminin üzüksiz əzgirip turuxinin ixləpqikirix küqlirininin tərəkkiyatioja boləqan türtkilik rolinimu izqil türdə təkitləp, partiyimiz üqün **inkilapni tutup, ixləpqikirixni ilgiri sürux** fangzhenini tüzüp bərdi. Mədiniyət zor inkilawidin buyan, elimizning

türlük kurulux ixlirining jux urup rawajlanoñanli-
oñi bu zor inkilapning elimizning ijtimai ixləpçikiriş
küqlirini rawajlanduruxning küdrətlik türtkilik
küqi ikənligini munazirə tələp kilmaydioñan halda
ispatlap bərđi. Lekin «Omumi gangling» toqrisida
digən makalida, heliki “üq yolyorukni tutka kilix”
digən xiuzhengzhuyilik ganglingni yürgüzüx üqün,
inkilapni tutup, ixləpçikirişni ilgiri sürüx fang-
zhenioña, puroletariyat siyasisini komandan kilixka
jenining beriqə hüjum kilinip, ixləpçikiriş küqliri
həmmiñi həl kilidu nəziriyisidin ibarət rəzgi
mal hə dəp bazaroña selinoñan. Ular Mao zhuxi-
ning «Birləxmə həkümət həkkiđə» digən əsiridə
eytkən əxu səzlidirini oquktin - oquq burmilioñan
həmdə bax - ayioñini kirkip taxlaxtək rəzil
nəyrəng bilən, Mao zhuxining bu səzlidirining
keyinki kışmini kəstən elip taxlioñan. Ular
inkilapni kayrip koyup, ixləpçikiriş üstidə gəp
setip, kaysi yolda mengixtin kət'i nəzər, ixləpçiki-
rişni yüksəldürəlisila “həkiki inkilap”, “toqra
luxiən” bolidu dəp həsaplıdi. Bir jümlə səz bilən
eytkanda, bu yənila heliki “ak müxük, kara müxük.”
Ularınğ muxu məntiki boyiqə bolioñanda, ikki

dərijidin taxkiri qong dələttə polat əng kəp, atom bomba əng kəp boləqəqka, ular “əng tooqra”, “əng inkilawiy” bolup qalmidimu? Üqinqi dunyadiki nurojun dələtlər jahan’girlik wə sotsiyal jahan’girlikning tizginlixi, talan - taraj kilixioqə uqrioqanlik-tin, iktisadiy jəhəttə waqtinqə tərəkki kilmioqan hələttə turuwatidu, undaқта, ular “əng tooqra bolmioqan”, “əng inkilawiy bolmioqan” bolup kalmidimu? Qaranglar, ataqta “Marksizimni bilidioqan” bu kixilər bimənilikdə qaysi dərijigə yatkən - hə?

Tarihiy təjribilər kərsəttiki, kona - yeni xiuzhengzhuyiqilar həmixə iktisadiy jəhəttin hə dəp gəp setip, puroletariyat inkilawi wə puroletariyat diktaturisioqə qarxi turup kəldi. Deng Xiaoping ularning izini besip, ixləpqi kirixka əng kəngül bəlidioqan, ixləpqi kirixni əng qūxinidioqan kiyapətkə kiriwəlip, əzini qandaqtu iktisat bilən xuoqullinidioqan “mutəhəssis”, “maħir” kilip kərsətti, bu ixləpqi kirixni tutux nami astida kapitalizimni tirildürux əmiliyiti bilən xuoqullinixtin baxka nərsə əməs. Ular həmmə zamaniwilaxturux üqün digən xoar astida bir tərəptin, üstkurulmining hərqaysi sahəlidiki inkilapka jenining beriqə qarxi turdi, yənə bir

tərəptin, iqtisadiy sahədə jahillik bilən xiuzhengzhuyilik luxiən yürgüzüp, elimiz sotsiyalistik quruluşning yönüluxini özgərtiwetixkə urundi. Ular burzua iqtisadiy idiyisini hə dəp bazarəja selip, pən - tehnika həmmidin əla, xiuzhengzhuyilik kaidə - tüzüm həmmigə qadir, xəhslərning maddi mənəpəti birinqi digənlərnı tərəjip kildi, xunqə səzlisimu adəm amilini səzlimidi, inkilapni səzlimidi, kapitalizim yoliəja mangojan hokukdarlarnı pipən kilix məsilisidin əzini kəstən qətkə aldi, purolətariyatning burzuaziyigə qarxi sinipiy kürixini bikar kilixkə urundi. Ular partiye rəhbərliğigə qarxi turup, “zawutni mutəhəssislər baxkurux”ni təxəbbus kildi; purolətariyat siyasisini komandan kilixkə qarxi turup, paydini komandan kilixni təxəbbus kildi; ammiəja tayinix, ammiwi hərəkət bilən kəng xuəqullinixkə qarxi turup, “tizginləx, kisix, besix”ni təxəbbus kildi; zhongyangning aktipliəji bilən jaylarning aktipliəjidin ibarət ikki aktiplikni jari kilduruxkə qarxi turup, kaytidin “sistemilar boyiqə diktatura yürgüzüx ”ni yoloəja koymaqqi boldi; “ikki put bilən yol mengix”ka qarxi turup, bir tərəplimilik halda katta wə əjnəbiqə

boluxni təkıtlıdı; mustəkıl - öz özıgə hoja bolux, öz kükıgə tayınıp ıx kərükə kərxi turup, əjnəbilərgə kıl bolux pəlsəpısı, əmiləp mengıx məslıgı bılən kəng xuqullandı. Deng Xiaoping əjnəbilərgə qokunup, qət'əllərgə hurapılaraqə ıxınıp, məybən burzua-ziyining əjnəbilərgə kıl bolux kiyapıtını axkarılup, elimızning sotsiyalistik kurluxıoqa buzoqunqılık kılıp, yaman akıwət kəltürüp qıkardı. Əgər uning dıgını boyıqə ıx kərülıdıoqan bolsa, u ıalda bızning ıktisadiy kurluxımız kapitalistik kınqoır yoloqa kirip kalıdu, bızning dəlıtımız yengıwaxtıñ mustəmlıkə wə yerim mustəmlıkə dələtkə ayılınıp qalıdu.

«Omumi gangling» toqrisida dıgən bu makalıning tüzüp qıkılıxi sinıpiy kürəxning keguən məwjutluoqını, uning kixılərning iradisigə baqılıq əməslıgını yənə bir kətim ispatlıdı. Deng Xiaopingning özını pəmlık hesablap, puroletariyatka qozoqıoqan ıujumi nımə dıgən oqaljırlaxkan - ıə! Ular kandaqtu atalmıx “Marksızımoqa kərxi sinıpiy dükmənlər”ni qokum aqıdurup taxlaymızəy, “ıəkıkət üqün kürəx kılımızəy”, “kükülük etikat”ka ıgımızəy diyixıp, puroletariyatni bir muxt bılən yıkıtiwətküsi kelıp kətti. ıalıbuki, onqıl ənzə aqıdurux xamili bir məhəl

höküm sürəlisimu, lekin u mahiyəttə intayin halsiz. **Ənzə aofdurux kixining kengligə yakmaydu.** Həki-kət ənzə aofdurux, tirildürux bilən xuofullanofuqi-larning qolida əməs. Ular həkikəttin bəkmü kərki-du. Həki-kətni igəlligən həlk ammisidin bəkmü kər-kidu. «Omumi gangling» toofrisida digən ofəlitə makəla tüzüp qikilip uzak ətməyla, ular omumi wəziyətning əzi üqün paydilik bolmaywatkanliofini hes kilixip, bax katurup kayta - kayta əzgərtip, kandaktu atalmix “Marksizimoja karxi sinipiy düx-mənlər”ni yokitimiz, digən’gə ohxax bir nimilirini yiofixturuwaldi. Əjiba, həm “Marksizimoja karxi”, həm “sinipiy düxmən” tursa, kandaksigə turupla yokatmisimu bolidiojan bolup kaldikinə? “Həki-kət üqün kürəx kiliwatkan” “küqlük etikət”ka igə bo-lup turuofluk nimixka turupla hudüklinip kaldi-kinə? Ular bu makəlini əzgərtkən qaojda, əzliri eytixni halimaydiojan birnəqqə eofiz səzni nailaj kirgüzgən, xuning bilən bir wakitta, əzliri eytixni halaydiojan bəzi səzləрни qikirip taxlaxka məjbur boləjan, tehimu hiligər, tehimu yoxurun nəyrəng-ləрни ixlitip, puroletariyatka hujum kiləjan. Lekin ularning bundak əzgərtixi tezini bassa, mezi

qikip kaptu, digendək əzlrining əsli kiyapitini axkarilap koydi.

Tarihta bolup ətəkən hər ketimlik qong inkilap-ta uning miwisini mustəhkəmləx wə rawajlandurux üqün, kəp hallarda, inkilapning əzigə sərp kiləjan wakittinmu kəprək wakıt sərp kilixka toojra kelidu, lekin inkilap dəwrigə wə inkilaptin keyinki nahayiti uzak jəryanoja haman ənzə aqdurux bilən ənzə aqduruxka qarxi turux, tirildürüx bilən tirildürüxkə qarxi turux otturisdiki kürəx singgən bolidu. Mao zhuxi əzi kəzojiojan wə rəhbərlik kiləjan puroletariyat mədiniyət zor inkilawi puroletariyat diktaturisi xaraitida dawamlıq inkilap kilixning kəng yolini eqip bərdi. Uning həl kilidiojan məsilisi sotsiyalizim dəwridə kəng ammini kəzojap, burzuaziyə üstidin inkilap kilix, bolupmu partiyə iqidiki burzuaziyə üstidin inkilap kilix. U xiuzhengzhuyioja qarxi turux - xiuzhengzhuyining aldini elix, puroletariyat diktaturisini mustəhkəmləx, kapitalizim tirilixining aldini elix, sotsiyalizim kurux üqün intayın kimmətlik təjribilərnı yarıtıp bərdi. Mədiniyət zor inkilawining haraktiri, wəzipisi wə əhmiyiti xiuzhengzhuyi

bilən, tirildürüş, qekindürüş bilən xuoqullanğan-
liki kixining mukərrər həlda mədiniyəz zor inkilawi
üstidin ənzə aqđuridioğanlioqini bəlgiligən. Mədini-
yəz zor inkilawini muəyyənłextürüş yaki inkar
kiliş — sotsiyalizim bilən həkiki xuoqulliniş yaki
yaloğan xuoqulliniş məsilisi, xundakla puroletariyat
diktaturisi xaraitidiki dawamlıq inkilapni ahiroiqə
elip beriş yaki uni yerim yolda tohtitip koyuş
məsilisi. Nəwəttiki onqıl ənzə aqđurüş xamilioğa
kayturma zərbə beriş yolidiki uluq kürəş—purole-
tariyat mədiniyəz zor inkilawining dawamlıxixi wə
qongkurlıxixi, xundakla partiyimiz wə dəlitimiz-
ning təkdirigə, istiqbalioğa munasiwətlık birinqi də-
rijilik qong ix. Biz qokum Mao zhuxining partiyə
7- nəwətlık zhongyang weyyüənhuyining 2-omum-
yioqinidin buyanki sinip, sinipiy ziddiyət wə sinipiy
kürəş toqrisidiki bir qatar bayanlırini, Mao zhuxi-
ning puroletariyat mədiniyəz zor inkilawi toqrisi-
diki wə onqıl ənzə aqđurüş xamilioğa kayturma
zərbə beriş toqrisidiki bir qatar mohim yolyoruk-
lırini ihlas bilən üginip, sinipiy kürəşni tutqa kiliş-
ta qing turup, Deng Xiaopingning “üq yolyorukni
tutqa kiliş” digən xiuzhengzhuyilik ganglingini,

uning Mao zhuxining inkilawiy luxiəniğə karxi bol-
oğan xiuzhengzhuyilik luxiəni mərkəzlik pax kili-
ximiz wə pipən kiliximiz lazim. Biz **“Üzgülük ayni
qikip yəttə kat kək kəridin, süzgülük taxpakini
okyan-dengizlar təktidin”** digən inkilawiy rohni jari
kildurup, burzuaziyining puroletariyatka kıloğan
hujumini kət’i tarmar kılıp, puroletariyat mədiniyət
zor inkilawining uluoq miwilirini mustəhkəmləp wə
rawajlandurup, məmlikitimizni Mao zhuxining
inkilawiy luxiəni bilən oğəlibiseri aloğa ilgirilitixi-
miz lazim.

(«Renmin ribao» gezitining 4- ayning
3 - künidiki sanioqa besiloğan)

ƏNZƏ AƏDURUX WƏ TIRILDÜRÜXNING POLATTƏK DELILI

— Deng Xiaopingning Tapxuruoqi Bilən Tüzüp
Qikilojan Bir Makala Üstidə Təhlil

Liaoning daxüe qong pipən guruppisi

Bultur küz pəslidə, partiyə iqidiki təwə kilixni halimiojan əng qong kapitalizim yolioja mangojan hokukdar Deng Xiaoping ongqil ənzə aədurux xamilini taza qikarəjan wakitta, uning tapxuruoqi bilən «Pütün partiyə, pütün məmlikət boyiqə türlük hizmətlərnin omumi ganglingi toqrisida» (Təwəndə kiskartip “Omumi gangling” toqrisida dəp atilidu) digən sərləwhədə bir parqə kara makala tüzüp qikilojan idi. Ular: “Makala elan kilinsa, bir muxt etilojan bolidu” dəp təlwilərqə jar selixti. Əmdi biz bu 10 nəqqə ming səzlük oqəlitə makalining əksiyətqil mahiyitini təhlil kilip, ular-

ning bu muxtining zadi nimilərgə etilojanliqini kərüp bakayli.

“Omumi gangling” toqrisida digən bu kara makalida “üq yolyorukni tutka kilix” omumyüzlük wə sistemilik halda bazaroqa selinojan. Yənə kelip, uningda yaman oqərəz bilən “Marksizimoqa karxi sinipiy düxmənlər”ni yokitix lazim döp otturioqa koyulojan, “rəhbərlik hokukini kayturuwelix” lazim döp jar selinojan. Uningdiki siyasi təxəbbus wə hərket xoarida partiye iqi wə sirtidiki burzuazi-yining həm pomixxik, bay dihan, əksil’inkilapqi, buzuk unsur wə ongqilarning əksil’inkilawiy arzusi mərkəzlik halda əks əttürülgən. Dərwəkə, Tiən’anmen məydanidiki əksil’inkilawiy siyasi wəkədə, bir oqum sinipiy düxmənlər Deng Xiaopingning bu xiuzhengzhuyilik ganglingdin ibarət bayrioqi astida, oquq - axkara halda əksil’inkilawiy topilang qikardi. Ular kandaktu “Qin Shihuang”oqa karxi turayli, Deng Xiaoping “zongli bolsun”, bizgə “həqiqi Marksizim - Leninizim” kerək döp qukan selip, tioq uqini uluq dahimiz Mao zhuxioqa, Mao zhuxi baxqiliojidiki dangzhongyangoqa karatti, Deng Xiaopingning əksil’inkilawiy xiuzhengzhuyi-

lik luxiənini mahtap, Deng Xiaopingni kətirip qikip Zhongguoning Imir Nagisi kilixka urundi. Bu hal partiyigə, sotsiyalizimoğa qarxi bu qara maqalining Tien'ənmen məydanidiki əksil'inkilawiy wəkəning baxlinixi ikənligini oquq qüxəndürüp beridu. Uning bexidin ahiriqiqə, ənzə aqıdurux wə tirildürüxtin ibarət bir qara yip ötküzülgən. Ularning bu muxt bilən urmaqı boləjan nixani baxka nərsə əməs, bəlki Mao zhuxi baxqiliojidiki dangzhongyang, Mao zhuxining puroletariyatlik inkilawiy luxiəni.

“Omumi gangling” toqrisida digən maqalining bexidila “tətni zamaniwilaxturux”ni ixka axurux qong nixan, qong aldinki xərt kilinip, kandaqtu “üq yolyorukni tutka kilix” “pütün partiya, pütün armiyə wə pütün məmlikət boyiqə nəwəttiki türlük hizmətləringla omumi ganglingi bolupla kalmastin, bəlki buningdin keyinki 25 yillik uluqwar nixanni ixka axurux yolidiki pütün kürəx jəryanidiki hizmətləringmu omumi ganglingi” diyilgən. Bu sözlər alahidə dikqət kiliximizoğa ərziydu. Tien'ənmen məydanida qataq qikarojan əksil'inkilapqilarmu bir eçizdin kandaqtu “tətni zamaniwilaxturojan küni”dəp jar saləjan əməsmidi? Bu hal

Deng Xiaopingning jinayi süikəsti sinipiy kürəxni tutka kilişning ornioğa “üq yolyorukni tutka kiliş” ni dəssitip, partiyining asasiy luxiənini əzgərtip, partiyimizning asasiy nəziriyisi wə asasiy əmiliyitini tüptin inkar kiliştin; sinipiy kürəx əqti nəziriyisi wə ixləpqikirix küqliri həmmiini həl kilişdu nəziriyisidin ibarət əksiyətqil nəziriyini bazaroğa selip, Mao zhuxining sotsiyalizim jəmiyitidiki sinipiy kürəx wə puroletariyat diktaturisi toqrisidiki təlimatini püqəkləxtürüp, puroletariyat diktaturisini aqđdurup taxlap, kapitalizimni tirildürüxtin ibarət ikənligini nahayiti enik ispatlap bərdi.

Kimlər bizning duxminimiz? Kimlər bizning dostimiz? Bu məsilə—inkilapta əng moħim məsilə. Sinipiy kürəxtin ibarət bu tutkını tutup, sotsiyalistik inkilapni elip berixta, həmmidin awal inkilap düyxiangining nimidin ibarət ikənligini, kürəxning tiq uqini kimlərgə qaritixni aydinglaxturuwelix lazim. Məmlikitimiz kuruloqandin buyan, Mao zhuxi bizgə, məmlikət iqidiki asasiy ziddiyət — puroletariyat bilən burzuaziyə otturisdiki ziddiyət, puroletariyatning burzuaziyigə karatқан sinipiy kürixini kət'i dawamlaxturux kerək, dəp qayta - qayta təlim berip

keldi. Sotsiyalistik tərbiyə hərkiti dawamidimu, uluq puroletariyat mədiniyət zor inkilawi dawamidimu, Mao zhuxi mundak dəp enik kərsətkən idi: **“Bu ketimki hərəkətning mohim nuktisi partiyə iqidiki kapitalizim yolioqa mangojan hokukdarlarning ədiwini berix.”** Yekında, ongqil ənzə aqdurux xamilioqa kayturma zərbə berix kürixi dawamida, Mao zhuxi yənə qongkur halda mundak dəp kərsətti: **“Sotsiyalistik inkilap elip berixta, bəzilər burzua-ziyining kəyərdə ikənligini bilmidi, u gongchəndang iqidə, partiyə iqidiki kapitalizim yolioqa mangojan hokukdarlar. Kapitalizim yolioqa mangojan hokukdarlar yənila mengiwatidu.”** Mao zhuxining bir katar yolyorukliri puroletariyat diktaturisi xaraitida dawamlıq inkilap kilixta qing turuximizdiki kudrətlik idiyiwı koral. Sotsiyalistik inkilap elip berixta, əgər bu asasiy ziddiyət tutuwelinmisa, kapitalizim yolioqa mangojan hokukdarlar üstidin inkilap kilinmisa, bu inkilap yalojan inkilap bolidu. Sən sotsiyalizim bilən xuqullandingmu yaki kapitalizimni tirildürdüngmu, mədiniyət zor inkilawini himayə kildingmu yaki mədiniyət zor inkilawioqa qarxi turdungmu, buningda asasen sening puroletariyat

bilən burzuaziya otturisdiki ziddiyatning məmləkət iqidiki asasiy ziddiyət ikənligini etirap kıloğan - kılmiyoğanlioqingoğa, sinipiy kürəxtin ibarət bu tutkini tutқан - tutmiyoğanlioqingoğa; burzuaziyaning gongchəndang iqidə ikənligini etirap kıloğan - kılmiyoğanlioqingoğa, kapitalizim yolioğa mangoğan hōkūkdarlar üstidin inkilap kıloğan - kılmiyoğanlioqingoğa qarilidu.

“Omumi gangling” toqrisidada gərqə sinipiy kürəx, asasiy ziddiyət digən'gə ohxax nuroqun gəplər səltənət bilən kılinoğan bolsimu, lekin, uningda, huddi oqri oqrilik kıloğan yeridin qaqqinidək, partiyə iqidiki burzuaziyigə qarxi kürəx kılix, kapitalizim yolioğa mangoğan hōkūkdarlar üstidin inkilap kılix toqrisida zadila gəp kılinoğan. Uningda 54 jayda puroletariyat inkilawiy ustazlirining səzliri nəkil kəltürülgən bolsimu, birak Mao zhuxining partiyə iqidiki kapitalizim yolioğa mangoğan hōkūkdarlarning ədiwini berix toqrisidiki bayanliridin birimu elinmiyoğan. Bu bipərwalik kılinoğanlikmu? Yak, undak əməs! Deng Xiaopingning əksiyətqil səz - həkətlirigə qarap baksak, buning tasadipi əhwal əməs-

ligini kərgili bolidu. Bu adəm izqil türdə sinipiy kürəx əqti nəziriyisini tərəp kilip, əzəldin burzuaziyə qarxi kürəxkə qarxi turup kəldi, bolupmu burzuaziyening partiyə iqidə məwjut bolup turqanlıqini, kapitalizim yoliqə mangoqan hokukdarlaroqə qarxi kürəxni küqining beriqə inkar kilip kəldi, xuning bilən, sotsiyalistik inkilapning haraktiri, düyxiangi, wəzipisi wə istikbalini əzgərtix üqün, sotsiyalizim jəmiyitidiki asasiy ziddiyətni inkar kildi. Buning səwiwi xuki, uning əzi partiyə iqidiki burzuaziyə, u burzuaziyəgə wəkillik kilidu, Mao zhuxi ədiwini berix kerək dəp kərsətkən kapitalizim yoliqə mangoqan hokukdarlar baxka birsi əməs, dəl əxu xiuzhengzhuyiqi qong əməldarloyilar. Xuning üqün, u bularni küqining beriqə inkar qilməqə bolqan, buningdin zadi əqiz aqmiqan, uning üstigə yənə baxkilarni bir taqar gəp setip məqala yezixkə buyruqan, xundək kilip, bularni birəkə yokkə qikirip, sinipiy kürəx əqti nəziriyisi arkilik puroletariyatning burzuaziyəgə qarxi kürixini, bolupmu puroletariyatning kapitalizim yoliqə mangoqan hokukdarlaroqə qarxi kürixini əqürükə urunqan.

Mao zhuxi yekında mundak dəp kərsətti: “1949- yili, məmləkət iqidiki asasiy ziddiyət puroletariyat bilən burzuaziyə otturisdiki ziddiyət ikənligi otturiqə koyulojan idi. 13 yildin keyin sinipiy kürəx məsilisi yengiwaxtin otturiqə koyuldi, wəziyətning yaxxilinixka baxliqanliqimu eytildi. Mədiniyət zor inkilawi nimə kilidu? Sinipiy kürəxku. Liu Shaoqi sinipiy kürəx əqti nəziriyisini tərəp kildi, uning əzi bolsa əqürmidi, u əzining əxu bir top hain, jahil muritlirini koqdap kalmakqi bolidu. Lin Biao puroletariyatni aqdurmakqi boldi, siyasi əzgirix kildi. Əqüptumu?” Mao zhuxining yolyoruqi sinipiy kürəx əqti nəziriyisinin əksiyəqilligi wə aldəmqliqini dəl jayida eqip taxlidi. Kürəx əmiliyiti xuni qüxəndürüp beriduki, burzuaziyining puroletariyatka qiləjan hujumi bir künmu tohtap kaləjini yok, sinipiy kürəx əqti nəziriyisi bək yamrap kətkənliki wakıt dəl burzuaziyə puroletariyatka ojaljirlik bilən hujum kilawatkan kün bolidu. Təwə kilixni halimiojan kapitalizim yolioqə mangojan hokukdar Deng Xiaoping Liu Shaoqi bilən xeriklixip xiuzhengzhuyilik luxiənni yürgüzgənliktin, mədəniyət

zor inkilawida amma tərīpidin pax kilinojan wə pipən kilinojan idi, u aozida tən berip, sahtilik bilən kandaktu “mənggü ənzə aozdurmaslikka kapalətlik kilimən” digən bolsimu, əmma, yengiwaxtin hizmətkə kirixix bilənla, dərhal onqil ənzə aozdurux xamilini taza qikirip, puroletariyatka xiddət bilən etilip kəldi, sinipiy kürəx əqüptumu? Yak, əqkini yok. Deng Xiaoping qikarojan onqil ənzə aozdurux xamili kahxatkuq zərbigə uqriojan, əzining jinayətliri baroianseri pax boluwatқан qaoqda, bir oqum əksil’inkilapqilar it aldiriojanda tamdin səkrəptu digəndək, əlüm aldidə jan talixip, yürigini kaptək kilip Tiən’ənmen məydani da əksil’inkilawiy siyasi wəkə tuoqdurup, Deng Xiaoping üqün mədhiyə okudi, buning bilən, Deng Xiaopingni kətirip qikip Zhongguodiki Wengriyə əksil’inkilawiy wəkəsining kattiwexi Imir Nagi kilixka urundi; əsəbiləxkən həlda tioq uqini uluoq dahimiz Mao zhuxioja qaratti, Mao zhuxi baxqilioqidiki dangzhongyangni parqilax süikəstidə bolup, Deng Xiaopingni pipən kilix wə onqil ənzə aozdurux xamilioja kayturma zərbə berix kürixining qong yөнүlүxini buraxka urundi, sinipiy

kürəx əqüptumu? Yak, kılqılıkmu əqkini yok. Lakin “Omumi gangling” toşrisida digən makalida bolsa, puroletariyatning partiyə iqidiki burzuazi-yigə kərxi kürixi zadi tiləja elinmiojan, uni bil-məydiojan dət boluweliniojan, u həktə hudük iqidə anqə - munqə gəp kılıp koyulojan, buning bilən partiyə iqidiki burzuaziyini kooqdaxka, kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlaroja kərxi kürəxni inkar kılıxka urunojan. Bizgə məlumki, bu ketimki əksil’inkilawiy topilang Tien’ənmen məydanida pəyda boləjan bolsimu, uning yiltizi partiyə iqidiki təwə kılıxni halimiojan kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlarda, Deng Xiaoping bolsa bu ketimki wəkəni kəltürüp qikarəjan bax arka tirək. Əgər kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlaroja kərxi kürəx inkar kılınsa, bu inkilawiy həlkning kürəx iradisi bihutlaxturulojanlik bolmamdu, tütək tarkitip, partiyə iqi wə sirtidiki burzuaziyining puroletariyatka hujum kılıxini yoxurojanlik bolmamdu. Luxün mundak digən idi: “Düxmən kər-kunqluk əməs, həmmidin kərkunqluqi əz lagirimizdiki mitilər, nurojun ix xularning kolida harap bolidu.” Kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlar

dəl purolitariyat inkilawiy partiyisi iqidiki mitilər. Partiyə iqidiki burzuaziyə, bolupmu zhongyangda rəhbərlik orunni qanggilioğa kirküzüwaləjan kapitalizim yolioğa mangojan hokukdarlar nahayiti qong hokukni kolioğa kirküzüwaləjan, uning üstigə gongchəndang əzasi digən wiwiskini esiwaləjan, Marksizim - Leninizim tonioğa oriniwaləjan boləjanliktin nahayiti zor aldamqilik haraktirioğa igə. Pursət pixip yetilsila, ular partiyə wə dələtning rəhbərlik hokukini qanggilioğa kirküzüwelip, purolitariyat diktaturisini burzua diktaturisioğa aylan-duriwetidu. **“Xiuzhengzhuyining təhtkə qikixi burzuaziyining təhtkə qikkanlioqi bolidu.”** Buni bilmi-gən adəmni purolitariyat diktaturisini həkiki bilidu diyixkə bolmaydu. Buni inkar kıləjanlik sotsiyalis-tik inkilapni bikar kıləjanlik bolidu.

“Omumi gangling” toqrisida digən makalida, bir tərəptin, sinipiy kürəxni tutux digən’gə ohxax səzlər bilən kapitalizim yolioğa mangojan hokukdar-lar kanat astioğa elinojan bolsa, yənə bir tərəptin, inkilapning baxka bir asasiy düyxiangi, yəni “Marksizimoğa karxi sinipiy düxmənlər” digən bir nimə yaman oqərəz bilən otturioğa koyulojan.

Kandaqtu, h lk ammisining ular bilən boloqan ziddiyati “düxmən bilən  z otturisdiki ziddiyət”, ularoq  qarxi k rxi “nəwəttiki ikki sinip, ikki yol, ikki luxi n kürixining mərkəzlik ipadisi” diyilg n. Ularning s zi boyiq  eytkanda, bu ad ml r “Lin Biaoning jəndisigə warislik kil qan”, “xiuzhengzhuyioqə qarxi turux bayri qini kətiriwelip xiuzhengzhuyi bilən xuoqullanoqan, tirildürüxkə qarxi turux bayri qini kətiriwelip tirild r x bilən xuoqullanoqan”mix. Bu ad ml r zadi kimlər? Ularning k zd  tutkini Mao zhuxining inkilawiy luxiənini k t’i ijra kil qan Zhongguo kommunistliri, sinipiy k r xn  tutk  kilixta qing turoqan Marksizimqilar. Buni Deng Xiaoping naqayiti enik eytkan, u “hu nxiangtu n” uyuxturoqan qeoqida, korkmanglar, “exip k ts  seni ‘hu nxiangtu n’d r! Tirild r x bilən xuoqullanding, qekindürəx bilən xuoqullanding d roqu” didi. Bu, Deng Xiaopingning sotsiyalistik inkilapning k r x qong y n l xini buraxk  urunoqanli qini, inkilawiy ammini  zig  qaroularq  əgixip xiuzhengzhuyini dost, Marksizimni düxmən d p bilidioqan kilip, puroletariyatka oqaljirlik bilən hujum kilixkə urunoqanli qini oquq q x nd -

rüp beridu. “Omumi gangling” toʻqrisida digən ma-
kalida inkilapning baxka bir asasiy dūyxiangi digən
bir nimining otturiʻoqa koyuluxi dəl Deng Xiaoping-
ning muxundak yawuz niyitini oquk kərsitip beri-
du. Zadi kim Lin Biaoning jəndisigə warislik kildi,
zadi kim tirildürəx, qekindürəx bilən xuʻqullini-
watidu? Bundak kalpakni Lin Biao partiyigə
karxi guruhining süikəstlik həkətlirini kət'i
türdə tarmar kiləjan puroletariyat inkilapqiliriʻoqa
kiydürəx mümkin əməs. Hə dəp ongqil ənzə aʻoʻdu-
rux xamili qikirip, bunimu “tərtipkə salmak”qi,
unimu “burimak”qi boləjan kixilər, sotsiyalistik
Zhongguoni birakla kapitalizim kona yolioʻqa kay-
turuxka təkəzza bolup kətkən kixilər, əksil'inkila-
wiy siyasi wəkə tuʻqdurup, “Qin Shihuangning feo-
dallik jəmiyiti kəlməskə kətti” dəp təlwilərqə jar
saləjan əbləhlərlə həkiki türdə Lin Biaoning jəndi-
sigə warislik kildi, tirildürəx, qekindürəx bilən
xuʻqullinixka urundi. Bu kalpakni əzənglarning ki-
yiwaloʻjininglar tüzük! Baxkilaroʻqa dənggəx, sən taz
digiqə, mən taz dəwalay digəndək rəzil wastiləрни
kollanoʻjininglar bilənmu əzənglarning tirildürəx,
jahən əzgirixi kilixka arunuxtək hilənglarni yoxu-

rup qalalmaysilər.

Kürəx əmiliiyiti xuni qüxəndürdiki, sotsiyalistik inkilap jəryanida, inkilawiy kürəxning qong yөнүлүxini burax burzuaziyining, bolupmu partiya iqidiki burzuaziyining puroletariyatka hujum kilix wə qayta etilip kelixniki mohim bir wastisi, bu bizning qongkur oyliniximizoga bəkmü ərzydu, huxyar boluximizoga bəkmü ərzydu. Sotsiyalistik tərbiyə hərkitidə Deng Xiaoping Liu Shaoqi bilən xeriklixip asasiy ziddiyət “təttə enik bolux bilən təttə enik bolmaslik otturidiki ziddiyət”, “partiya iqidiki wə sirtidiki ziddiyətning girəlixip ketixi” digən’gə ohxax səpsətilərnü otturioga qikixip, partiya iqidiki kapitalizim yolioga mangojan hokukdarlarning ədiwini berixkə qarxi turojan, bu arkilik “bir talayoga zərbə berip, bir oqumni qooqdap qelix”ka, sotsiyalistik tərbiyə hərkitini tuyuk yoloqa baxlaxka urunojan idi. Puroletariyat mədiniyət zor inkilawida, Deng Xiaoping Liu Shaoqi bilən billə ammini basturdi, burzua əksiyətqil luxiəninü yoloqa koydi, xundakla “Fəwral tizisi”ni tüzüp qikixip, mədiniyət zor inkilawü hərkitini “nokul ilim” muhakimisi yolioga baxlaxka urundi. Bu ketimki kürəx-

tə, Deng Xiaoping yənə baxkilaroşa kərsətmə berip “Marksizimoşa qarxi sinipiy düxmənlər” digənni oydurup qikip, kapitalizim yolioşa mangoşan hokukdarlaroşa qarxi kürəxni yokka qikarmakqi boldi. Uning süikəsti bərbət boləşandin keyin, bir oqum əksil’inkilapqilar Tien’ənmen məydanida əksil’inkilawiy siyasi wəkə tuşdurup, Deng Xiaopingni pipən kəlix kürixining qong yənülüşini buraxka urundi. Bu pakitlar bizgə xuni ukturiduki, sotsiyalistik inkilap qanqə qongkurlaxsa, biz kürəxning qong yonülüşini xunqə məhkəm igəlliximiz, inkilap jəryanida otturioşa qikkən türlük ha-hix wə xoarlarni sinipiy nuktiinəzər bilən xunqə təhlil kəlip, bularning sinipiy mahiyitini aydinglax-turuweliximiz lazim. Undak kilmioşanda, sinipiy düxmənlərnin damioşa quxüp qalimiz, yənülüştin adixip kəliximiz mümkin.

Puroletariyat mədəniyyət zor inkilawiy uluq sinipiy kürəx, yüz milyonlişan inkilawiy ammini kozoşap partiya iqidiki kapitalizim yolioşa mangoşan hokukdarlarni moşim nukta kəlip kürəx kəlioşan inkilap. “Omumi gangling” toşrisida digən makalida Deng Xiaopingning oşerizi boyiqə, ənzə aşdurux,

tirildürüx üçün, puroletariyat mədəniyyət zor inkilawioğa zəhərhendilik bilən hücum kilinip, puroletariyat mədəniyyət zor inkilawioğa kattik əqmənlik bildürülüp, kandaktu “isyan kətirix”, “ekimoğa qarxi turux”ni konkirit təhlil kilix lazim, “qong sayrax, qong eqilix, qong hətlik gezit, qong mu-nazirə”ning sinipiylioği yok diyilgən. Konkirit təhlil kilix dəwatkinini qarang! Sinipiylioği yok dəwatkinini qarang! Bu inkilawiy ammini kapitalizim yolioğa mangoğan hokukdarlar üstidin isyan kətirip hata kildi, “tət qong” yaman boldi dəp həkərətləp, puroletariyat mədəniyyət zor inkilawini inkar kilioğanlik, halas. Bu hal Deng Xiaopingning Marksizimoğa qarxi əksiyətqil məydanini toluq axkarilap bərdi həmdə bu kətimki puroletariyat mədəniyyət zor inkilawi **“pütünləy zərür idi, intayin dəl waktida boldi”** digən həkikətne yənə bir kətim səlbi tərəptin ispatlidi.

“Omumi gangling” toqrisida digən məkəlidə sinipiy kürəx eqti nəziriyisining tərəp kilinixi məksət əməs. Uningdiki məksət inkilawiy həlkning put - kolini qüxəp koyup, puroletariyatka halioğanqə hücum kilix; “rəhbərlik hokukini kolioğa

elix”, mədəniyyət zor inkilawı üstıdın ənzə aqdurux, tarıh qakını arkiqja burap, kapitalizimni tirildürüxtin ibarət. Waħalənki, **“Ənzə aqdurux kixining kengligə yakmaydu”**. Deng Xiaopingning ənzə aqdurux, tirildürüx ħərkətliri bilən kəng xu-ıullinip, sotsiyalizimning aloja ilgililəx kədimini tosuwelixka urunuxi tarıh tərəkkiyatining kanuniyitigə pütünləy hilap, purolitariyat wə inkilawiy ħəlkning tüp mənəpətigə tamamən zit, u intayin yitim, buni əməlgə axuralmaydu. U qıkarıqan onqıl ənzə aqdurux xamili kaħxatkuq zərbigə uqri-makta, bir oqum əksil’inkilapqılar tuıduııqan əksil’inkilawiy siyasi wəkə zərbə yəp tarmar boldi, gumran boldi, Deng Xiaopingni pipən kilix, onqıl ənzə aqdurux xamiliqja kayturma zərbə berix, əksil-inkilapqılarni sürüxtürüx yengi dolkunı tez kətiril-məktə. Deng Xiaopingning tirildürüx süikəsti bərbat boldi, uning “üq yolyorukni tutka kilix” tin ibarət xiuzhengzhuyilik ganglingimu tarıhning əhlət dəwisigə taxlanmakta; purolitariyat wə inkilawiy ħəlk bolsa onqıl ənzə aqdurux xamiliqja kayturma zərbə beridııqan bu uluıı küıəıni bexidin kəqürüx arkilik, jəzmən yənimu ilgililigən ħalda

sinipiy kürəx, luxiən kürixi wə dawamlıq inqilap
kılıx engini ɵstüröp, Marksizim - Leninizim,
Mao Zedong sixiangidin ibarət kudrətlik koralni
igəllöp, sotsiyalistik inqilap wə sotsiyalistik kuru-
luxning yengi, uluq oqəlibisini koloqa kəltüridu!

*(«Liaoning ribao» gezitining 1976-yil
5-ayning 12-künidiki sanioqa besiloqan)*

[**Қоғам**]

PÛTÛN PARTIYƏ, PÛTÛN MƏMLİKƏT BOYIQƏ TÛRLÛK HIZMƏTLƏRNING OMUMI GANGLINGI TOÛRISIDA

Partiyə 10-nəwətlik zhongyang weyyüenhuyining 2-omumiyöjünida wə 4-nəwətlik həlk kurultiyida, Mao zhuxining təkliwigə binaən, buningdin keyinki 25 yilda elimizning həlk igiligini rawajlanduruxtiki uluöjwar wəzipə otturioja köyuldi. Birinqi kədəmdə, 1980-yildin burun, mustəkil wə bir kədər mukəmməl sanaət sistemisi həm həlk igiligi sistemisini bərpa kilix; ikkinqi kədəmdə, muxu əsir iqidə, yeza igiligini, sanaətni, dələt mudapiəsini wə pən - tehnikini zamaniwilaxturuxni omumyüzlük əməlgə axurup, məmlikitimizning həlk igiligini dunyaning aldinki qatarioja ötküzüx.

Xuning bilən bir wakitta, Mao zhuxi puroletariyat diktaturisi nəziriyisini üginix toqrisidiki yolyoruk, teq bolux - ittipak boluxni ilgiri sürüx toqrisidiki yolyoruk wə həlk igiligini yüksəldürüx toqrisidiki yolyorukni qikardi. Mao zhuxining bu üq möhim yolyoruqi nəwəttə pütün partiya, pütün armiyə wə pütün məmlikət boyiqə türlük hiz-

larni igəlliwaldi, nuroqunlioqan zawut - kan karhanilarning wə asasiy katlam orunlarning rəhbərlik hōkuki Marksizimqilarning wə ixqi - dihanlar ammisining qolioqə etti. Həlk ammisining sotsiyalistik engi künsayin əsməktə, ularning sotsiyalistik quruluxtiki aktiplioqi zor dərjide əsməktə, sotsiyalizim ixliri jux urup rawajlanmaqta. Qiskisi, wəziyət qong yahxi, wəziyət kixini qistimaqta. Biz jəzmən kət'i niyətke kelip, Mao zhuxining üq mohim yolyoruqini omumyüzlük həlda izqil ijra kilip, sotsiyalistik quruluqning qədimini tezlitip, buningdin keyinki 25 yillik uluqwar nixanni ixqa axurup, sotsiyalizimning maddi اساسini küqəytximiz lazim.

(1)

Mao zhuxi nəziriyə üginix toqrisidiki yolyoruqida mundak dəp kərsitidu: **“Lenin nimə üqün burzuaziyə üstidin diktatura yürgüzüx kerəkligini eytkan, bu məsilini aydinglaxturuweliox lazim. Bu məsilə aydinglaxturuwelinmisa, xiuzhengzhuyioqə aylinip ketiox yüzberidu. Buni pütün məmlikətkə bildürüx lazim.”**

Puroletariyat diktaturisi nəziriyisini üginix, xiuzhengzhuyioqə qarxi turux - xiuzhengzhuyining aldini eliox üq mohim yolyorux iqide birinqi orunda turidu. Nəziriyə — həkətning kiblinamisi. Nəziriyə üginixtə, aldi bilən, əstayidil kitap kərüp üginix, puroletariyat diktaturisi toqrisidiki

üzündə wə əsli əsərlərni inqikilik bilən oqup, ularning rohiy mahiyitini əzləxtürüwəlip, sotsiyalistik inqilap wə sotsiyalistik quruluxtiki əmiliy məsililərni Marksizim məydani, nuqtiinəziri wə usuli bilən həl kilix lazim. Mao zhuxi bizgə mundaq dəp təlim beridu: **“Marksizim nəziriyisini puhta bilix, tətbiq kilix lazim, puhta bilixtin məqsət tətbiq kilixtila.”** Bizning puroletariyat diktaturisi nəziriyisini üginix-tiki nətijimizning yahxi yaki yaman ikənligini, kəp yaki az ikənligini əlqəydiyən birdin - bir əlqəm bizning bu nəziriyini tətbiq qiloqan-qilmioqanliqimizdin, uni tətbiq kiliximizning puroletariyat diktaturisining wəzipisini əsasiy qatlam-larəqiqə əmiliyləxtürüxkə paydilik boləqan - bolmioqanliqidin, teq bolux - ittipaq boluxtək siyasi wəziyətəni ilgiri sürüxkə paydilik boləqan - bolmioqanliqidin, həlk igiligining təhimu tez rawajlinixini ilgiri sürüxkə paydilik boləqan - bolmioqanliqidin ibarət.

Mao zhuxi Marksizimning puroletariyat diktaturisi toqrisidiki təlimatioqə əsasan, həlkəra kommunizim hərkiti-ning wə elimizning sotsiyalistik inqilawining tarixiy təjribi-lirini yəkünləp, partiyimizgə sotsiyalizimdin ibarət pütkül tarixiy baskuqtiki bir əsasiy luxiənni tüzüp bərdi. Mao zhuxi bu kətimki nəziriyə məsilisi toqrisidiki yolyoruqida yənə bu əsasiy luxiənni nəziriyiwi əsasini yənimu ilgiligən həlda xərhilidi.

Bu kətimki nəziriyə üginix hərkitidə, nuroqunliqən yoldaxlar əmiliyətə wə əzining biwastə təjribilirigə bir-

læxtürüp üginip, xuni yənimu ilgiriligən halda tonuwaldiki, puroletariyat bilən burzuaziyə otturisdiki ziddiyət, sotsiyalizim bilən kapitalizim otturisdiki ziddiyət, Marksizim bilən xiuzhengzhuyi otturisdiki ziddiyət, baxtin - ahir, sotsiyalizimdin ibarət tarihiy baskuqtiki asasiy ziddiyət. Bu asasiy ziddiyətni qing tutup, ikki sinip, ikki yol, ikki luxiən kürixini elip berixta qing turup, düxmən bilən öz otturisdiki ziddiyət wə həlk iqidiki ziddiyətni tooqra pərkələndürgən wə həl kıləandila, andin puroletariyatning burzuaziyə üstidin omumyüzlük diktatura yürgüzüxini həkiki türdə əməlgə axurup, kapitalizim tirilixining aldini aloqili bolidu. Lekin, bəzi jaylarda, bəzi orunlarda sotsiyalizimdin ibarət tarihiy baskuqtiki sinipiy kürəxning murəkkəpligigə boləjan tonuxi wə puroletariyat diktaturisi xaraitidiki sinipiy kürəxning alahidiligigə boləjan tonuxining yetərlik bolmioqanliqi tüpəylidin, hə digəndila bəzi hata xoarlar bilən qaymukup kəlip, partiyining asasiy luxiənini untup keliwatқан yoldaxlarmu tehi az əməs.

Puroletariyat diktaturisi xaraitidiki sinipiy kürəxning murəkkəpligi, asasen, partiye iqidiki burzua gumaxtilirining Marksizim tonioqa oruniwelip, kapitalizimni tirildüridioqan süikəstlik hərəkətləni elip barəjanliqida ipadilinidu. Huddi Lenin eytkəndək: **“Marksizimning nəziriyə jəhəttiki oqəlibisi öz düxmənlirini Marksizimqi kıyapitigə kiriwelixka məjbur kilidu, tarihnıng biənzhengfasi ənə xundak.”**

Məmlikitimizdə sotsiyalistik üq qong əzgərtix asasiy

jəhəttin orunlinip boləndin keyin, Liu Shaoqi sinipiy kü-rəx əqti nəziriyisini tərəp kəlip, partiyə iqidiki burzua gumaxtisi süpitidə puroletariyatқа қарxi sinipiy kü-rəx elip barəjinida, əzini Marksizimqi қияpitigə kirgüzüwaləjan idi. Lin Biao Liu Shaoqing sinipiy kü-rəx əqti nəziriyisigə қарxi turuxni niқap kəlip, “Puroletariyat diktaturisini üzül-kesil yaxilax lazim” dəp jar selip, partiyə iqidiki burzua gumaxtisi süpitidə puroletariyatқа қарxi sinipiy kü-rəx elip barəjinida, ohxaxla Marksizimqi қияpitigə kiriwaldi, bəlki uning bu jəhəttiki xumlukliri tehimu gəwdilik boldi. Uning əz səzi bilən eytkanda, bu, “Qizil bayraqni kətiriwelip isyan kətərsəng, kixilər asanliқqə bayқiwalalmaydu” digənlіk bolidu. Həlkə ammisi uni: “Qolidin üzündə qüxmidi, aozidin yaxisun qüxmidi, aldida qirayliқ gəp kəlip, arқidin zəhərliқ kəl saldi” dəp eqip taxlidi.

Mao zhuxi əzi qozəjəjan wə rəhbərliқ kələjan puroleta-riyat mədiniyət zor inқilawida Liu Shaoqing burzua silingbusi bilən Lin Biaoning burzua silingbusidin ibarət ikki burzua silingbusi pax kəlinde wə paqaklap taxlandi, ularning əksil'inқilawiy ikki yüzlililik қияpiti eqip taxlandi. Inқilawiy həlkə wə inқilawiy kadirlar bu kü-rəx jəryanida jing Marksizim bilən ja Marksizimni pərk etix iқtidarini əstürdi, ja Marksizimqi siyasi aldəmқilarning nimə ikənligini tonuwaldi. Yənə bir tərəptin, Marksizimoja қарxi sinipiy düxmənlərmu əzlrining məqlup boləjan-liqidiki sawaқlirini qəbul kəlip, əzlrini tehimu ustilik

bilən niqapliweliş koyioğa qüxti, **“Ular məksidigə yētix üqün, haman bizgə takabıl turux celüesini tətqik kılıdu, ‘yönülüşni küzitiş’ turidu.”**

Marksizimoğa qarşı bu sinipiy düxmənlər Lin Biaoning jəndisigə warislik kılıp, həmixə bizning inqilawiy xoarlirimizni özining kiliwelip, burmilap, bir biridin ayriwetidu, ularoğa əzlrining xəhsi mallirini sıoqdap kirqüzüp, aq - qarini arilaxturup, hək - nahəkni astin - üstün kılıp, bəzi yoldaxlirimizning wə bəzi ammining idiyisini qalaymikanlaxturiwetidu, bəzi jaylardiki, bəzi orunlardiki partiye təxkilatlrini qalaymikanlaxturiwetidu, partiyni parqilaydu, ixqilar sinipini parqilaydu, ammiwi qoxunni parqilaydu. Ular xiuzhengzhuyioğa qarşı turux bayrioşini kətiriwelip xiuzhengzhuyi bilən xuoqullinidu, tirildürüşkə qarşı turux bayrioşini kətiriwelip tirildürüş bilən xuoqullinidu, partiyning yahxi kadiririni wə iloşar nəmuniqilarni urup qüşürüwetidu, bəzi jaylarning wə bəzi orunlarning rəhbərlik həkukini tartiwelip, bu jaylarda wə orunlarda burzua diktaturisini yürgüzidu. Bu kixilərnin sinipiy asasioğa kəlsək, bularning bəziliri əslidinla pomixxik, bay dihan, əksil’inqilapqi, buzuk unsurlar wə kona burzua unsurlar; bəziliri uxxaq ixləpqikəroşuqilardin, ixqilarning bir kişmidin, kadirilarning bir kişmidin, partiye əzalirinin bir kişmidin aynip qikқан yeni burzua unsurlar. Ular iqki - taxki jəhəttin til biriktürüp, hiyanət kılıdu, oşrilik kılıdu, həyankəxlik kılıdu, qanunoğa hilaplik

qilidu, intizamni buzidu, kapitalizim bilən xuquqlinidu, sotsiyalizimoğa oqaljirlik bilən hujum qilidu, buning bilən sotsiyalistik ixlöpqikirix - kuruluxni buzoqunqilikka uqritidu, hætta u jaylarning sotsiyalistik mülükqiligining süpitini özgærtiwetidu. Marksizimoğa qarxi bu sinipiy düxmənlər bilən həlkə ammisi otturisdiki ziddiyət düxmən bilən öz otturisdiki ziddiyət, ular bilən ixqilar sinipi, kəmbəoqəl dihan, təwən ottura dihanlar, inqilawiy kadrlar wə inqilawiy ziyalilar otturisdiki kürəx həyat-mamat kürixi. Bundaq kürəx nəwəttiki ikki sinip, ikki yol, ikki luxiən kürixining mərkəzlik ipadisi. Bu sinipiy düxmənlərnı kürəx bilən aqıdurup taxlimioğanda, ular qol-oğa kirküzüwaloğan rəhbərlik hokukini tartiwalmioğanda purolitariyat diktaturisini asasiy katlamlaroqiqə əmiliyləxtürüx wəzıpisini orunlax mümkin əməs. U jaylarda purolitariyat burzuaziyə üstidin omumyüzlük diktatura yürgüzüxi kerək digən söz pəkət kuruk gəpla bolup qalidu.

Bizning diqqət kiliximizoğa ərzydioqini xuki, bəzi jaylarda, bəzi orunlarda jahillik bilən burzua tərəpbazlioqi bilən xuquqliniwatқан kattiwaxlar purolitariyat bilən burzuaziyə otturisdiki həyat-mamat kürixini bir qətkə qayrip qoyuwatidu, bu asasiy ziddiyətnı bir qətkə qayrip qoyuwatidu. Ular sotsiyalizimoğa oqaljirlik bilən hujum killiwatқан sinipiy düxmənlərgə nəprətlənməydu, sotsiyalistik ixlöpqikirix - kuruluxning ziyanoğa uqrioqanlioqioğa qilqə eqinmaydu, sotsiyalizim tüzümining buzoqunqilikka

uqriqanliqı bilən kari bolmaydu. Ular shəntou tikləxkə, tərəpbazlik uruxi qilixqila qizikidu, ular uzakqıqə atalmix bu tərəp bilən u tərəp otturisdiki kürəx, atalmix isyanqılar bilən baoshoupəylər otturisdiki kürəx, atalmix yengi kadrlar bilən kona kadrlar otturisdiki kürəx, atalmix “Kongziqılar” bilən “kanunqılar” otturisdiki kürəx digən nimilər bilənla bolup kətti. Bəzilər hətta uqioğa qıqқан burzuaqə xəhsiyətqilik məksidigə yetix üqün, Marksizimoğa qarxi sinipiy düxmənlər bilən bir ekimda buloqinip, bir burundin nəpəs elixtinmu yandı. Ularning kallisida Marksizim digəndin, Mao Zedong sixiangi digəndin, gongchəndang digəndin, sotsiyalizim digəndin əsər yok, hətta wətənpərwərlik digəndinmu əsər yok. Həzir bu yoldaxlaroğa (həzirqə ularni yənıla yoldax dəp turimiz) kattıq towlap qoyidioğan waqit kelip kaldı, ular hətərlik yar aldidin etini tohtitip, dərhal arqioğa qaytixi kerək! Ular xuni bilixi kerəkki, ularning aldidə **“Talliwalidioğan ikki yol bar: Biri, hatalıqni tüzitip, yaxı partiye əzasi bolux; biri, qüxkünülixip ketiwərix, hətta əksil’inkilap azgilioğa qüxüp ketix. Keyinki bu bir yol həqiqətən məwjut, əksil’inkilapqılar u yərdə kuqak eqip turoqandu, tehi!”**

Bəzi jaylar, bəzi orunlardiki yukurkidək məsililərnin bəziliri əlkə, xəhər, wilayət wə nəhiyələrnin rəhbərliğidə, dangzhongyangning fangzhen, siyasət wə yolyoruklıri boyiqə həl qilindi, bəziliri həl qiliniwatidu. Buningdin biz

mundak bir qongkur sawaƙƙa igə boluximiz kerəkki, sinipiy jəmiyətə, barlıq ijtimai hədisilər üstidə Marksizimlik sinipiy təhlil yürüzüxkə tooƣra kelidu. Məsilən, “isyan kətirix” digəndə, uning ƙaysi sinip üstidin isyan kətərgənligigə, ƙaysi sinipƙa wakaliten isyan kətiriat-ƙanlıoƣoƣa ƙariximiz kerək. Yənə məsilən, “əkimoƣa ƙarxi turux” digəndə, uning ƙandak haraktirdiki ekimoƣa ƙarxi turoƣanlıoƣoƣa ƙariximiz, Marksizimlik ekimoƣa ƙarxi turdimu, yaki xiuzhengzhuyilik ekimoƣa ƙarxi turdimu, tooƣra ekimoƣa ƙarxi turdimu, yaki hata ekimoƣa ƙarxi turdimu — mana muxularoƣa ƙariximiz kerək. Yənə məsilən, “qong sayrax, qong eqilix, qong hətlük gezi, qong munazirə”ni alsak, ularning əzidə sinipiylik yok, puroletariyat bu ƙorallardin paydilinip burzuaziyigə ƙarxi turuxi mümkün, burzuaziyimu ulardin paydilinip puroletariyatƙa ƙarxi turuxi mümkün. Ƙiskisi, Mao zhuxi təlim bərgəndək: “Hərƙandak nərsini burun bilən purap beƙip, uning yahxi yaki yaman nərsə ikənligini pərk etix, andin uni ƙarxi elix yaki tosuxni bəlgiləx lazim. Gongchəndang əzaliri hərƙandak ixƙa ƙarita nimə üqün digən soalni ƙoyuxi, uni əz kallisida ətraplık muhəkimidin ötküzüxi, uning əmiliyətə uyoƣun kelidioƣan yaki kəlməydiəlanliəƣini, həƙikətən daolisi bar yaki yokluəƣini oylap ƙerüxi, zadi ƙarəulərqə əgəxməsligi, ƙulqilikni zadi təxəbbus ƙilmasliəƣi lazim.”

Bizning yoldaxlirimiz igə boluxƙa tegixlik yənə bir

qongqur sawak xuki, ja Marksizimqi bolojan siyasi aldamqilarni tonuwelix, ularning emiliy harkitigə karax, hargizmu ularning hitapnamisigila karimaslik kerək. Huddi Lenin eytkandək: “Adəmgə uning özining eytkanlirioja yaki ezi həkkidiki karixioja karap əməs, bəlki uning harkitigə karap baha berilidu. Pəylasoplaroja ularning əzliri esiwalojan wiwiskioja ..... karap əməs, ularning tüp nəziriyiwi məsililərnə emiliyətə kəndək həl kiləjanlijoja, ularning kimlər bilən qol tutuxup ketiwatkanlijoja, ularning əzlrining xagirtliri wə əgəxküqilirigə nimə bilən təlim bərgənligi wə beriwatkanlijoja karap baha berix kerək.” Uluq dahimiz Mao zhuxi Lin Biaoning emiliy harkitigə karap, uning “igiz kətirix”, “yukuri pəllə”, “talant igisi” wə “mutlək nopuz” digən’gə ohxax qekidin axқан “sol” səz - ibarilər astida Marksizimoja karxi turojan əksil-inkilawiy xiuzhengzhuyilik intayin ong mahiyitini eqip taxlidi. Lin Biaoni pipən kilix - istil tüzitix wə Lin Biaoni, Kongzini pipən kilix həkətliridə, Mao zhuxi yənə pütүн partiya, pütүн armiya wə pütүн məmlikət həlqining pipən kilixi üqün səlbi okutquqi Lin Biaoja dair səlbi dərslıklarni həlqi aləm aldidə elan kildi, buning bilən kəpqulik Lin Biaoning iqki jəhəttə kona - yengi burzua unsurlar, pomixxik, bay dihan, əksil’inkilapqi, buzuk unsurlar bilən wə taxki jəhəttə jəhan’gırlar, xiuzhengzhuyiqilar wə əksiyətgilər bilən qol tutuxup mangojanliqini, özining muritliri wə əgəxküqilirigə “571 kurulux hatirisi”

digəndək əksiyətqiliktə uqioğa qikқан nərsilər bilən təlim bərgənligini enik kərüwalidi. Xundak қилиp, bu қара niyətqi, sükəstqi, hain, wətənsatқuқning yirginixlik əpti - bəxirisi yənimu ilgiriligən halda eqip taxlandi.

Luxün mundak digən idi: “Kürəxning ahirki qeki bolmaydu, kona dəstəkni kətirip qikidiojanlar yənə bolup turidu.” Lin Biao təhttin qüxkən bolsimu, hazır bəzi jaylar, bəzi orunlarda ja Marksizimqi boləjan siyasi aldəmқilar yənə Lin Biaoning kona dəstigini kətirip qikix-makta. Lekin, huddi Mao zhuxi burunla kərsitip ətкəndək: “Nikap bilən otturioğa qikқан əksil’inkilapқilar kixilərgə sahta қiyapitini kərsitip, həkiki қiyapitini yoxuruwalidu. Lekin ular inkilapқа қарxi ikən, həkiki қiyapitini üzül-kesil yoxurup ketixi mümkin əməs.” Biz Lin Biao əksil-inkilawiy sükəstқilər guruhioğa қарxi kürəxtiki təjribə-sawaklarını esimizdə qing tutidiojanla bolsak, Lenin wə Mao zhuxining təlimlerini esimizdə qing tutidiojanla bolsak, Lin Biao қатарliқlarning hılə - nəyrənglirini asanla biliwalalaymiz. Ularning aқduruluxi Lin Biaoğa ohxaxla mukərrər.

(2)

Mao zhuxi mundak dəydu: “Puroletariyat mədəniyət zor inkilawioğa 8 yil boldi. Əmdi teq boləjan yahxi. Pütүн partiyə, pütүн armiyə ittipaklixixi kərək.” Bizning nəziriyə

üginip, luxienni tutuxtiki məksidimiz teq bolux - ittipak boluxni ilgiri sürüx. **“Ittipaklixix bir nixanni, yəni puroletariyat diktaturisini mustəhkəmləxnı məksət kılıdu, buni hər bir zawut, yeza, idarə, məktəpk.qə əmiliyləxtürüx lazim.”**

Puroletariyat diktaturisining birinçi roli məmlikət iqidiki əksiyətqi siniplarnı, əksiyətqilərnı wə wətənsatkuqlarnı ezixtin, partiyigə wə sotsiyalizimoqa qarxi kona - yengi burzua unsurlarnı ezixtin, sotsiyalistik quruluşqa buzoqunqılıq kıləuqılarnı ezixtin, oqrılıq kıləoan, aldəmquılıq kıləoan, adəm ətürgən, ot kəyoqan jinayətqilərnı, lükqəklər guruhi wə jəmiyət tərтіwini eoqr haldə buzoqan hər hil buzuk unsurlarnı ezixtin, yəni iqqi jəhəttə duxmən bilən ez otturisidiki ziddiyətni həl kılıxtin ibarət. İkkinçi roli məmlikət sirtidiki duxmənlərnıng aqdurmiqılıq hərkitidin wə ehtimalı boləoan tajawuzidin mudapıə kəruxtin, yəni taxki jəhəttə duxmən bilən ez otturisidiki ziddiyətni həl kılıxtin ibarət. Bu diktatura tüzümi həlk iqigə muwapıq kəlməydu, həlkning əzigə ezi diktatura yürgüzüxi mümkin əməs, həlkning bir kışmining ikkinçi bir kışmini ezixi mümkin əməs.

Həlk iqidimu hilmu - hil ziddiyətlər bolidu, bu ziddiyətlərnı Mao zhuxi eytip ətəkən ittipaklıq — tənkit — ittipaklıq pormulisi bilənla həl kıləqılı bolidu. Bu, ittipaklıq arzusini kəzdə tutup, tənkit wə kürəx arqılıq, hək - nahəkni enik ayrip, yengi asasta yengi ittipaklıqqa

erixix diməktur. Mao zhuxi mundak dəydu: **“Bu yərdə həmmidin awal ittipaklik arzusini kəzdə tutuxka toqra kelidu. Qünki zhuguən jəhəttə ittipaklik arzusi bolmisa, kürəx kilix bilənla ix qokum qalaymikanlixip ketidu - də, ongxiwaləjili bolmaydioqan bolup kalidu, bundak boləjanda, bu ‘xəpkətsiz kürəx, rəhimsiz zərbə’ bolup kalmamdu? Partiyidə yənə kandak ittipaklik bolidu?”**

Partiyining asasiy luxiənədə: **“Sinipiy ziddiyət wə sinipiy kürəx məsilisini toqra qüxinix wə toqra həl kilix, düxmən bilən öz otturisdiki ziddiyət bilən həlk iqidiki ziddiyətni toqra pərk etix wə toqra həl kilix kerək”,** dəp enik bəlgiləndi. Biz partiyining asasiy luxiənədə bəlgilən’gən bu bax siyasət boyiqə düxmən bilən əzning qək - qegrisini wə hək bilən nahəkning qək - qegrisini ayriximiz lazim. **“Düxmən’gə karita kattik bolux, uni besip qüxüx, uni yokitix”;** **“öz adəmlirimizgə, həlkkə, yoldaxlarəja, baxliklarəja, kol astidikilərgə karita mulayim bolux, ular bilən ittipaklixix”** kerək. Pəkət xundak kiləjandila, ittipaklixixka bolidioqan barlik küqlər bilən ittipaklixip, barlik aktip amillarni ixka saləjili, düxmən-ləрни parqilap taxlap, burzuaziyə üstidin omumyüzlük diktatura yürgüzgili bolidu.

Liu Shaoqi, Lin Biaoqə ohxax ja Marksizimqi boləjan siyasi aldamqilarning puroletariyat diktaturisioqə buz-oqunqilik kilix, Mao Zedong sixiangioqə qarxi turuxtiki intayin zəhərlik bir nəyringi xuningdin ibarətki, ular ikki

hil ziddiyatni arilaxturuwetip, düxmən bilən əzni almaxturup qoyup, düxmənni yoldax dəp qaraydu, yoldaxni düxmən dəp qaraydu. Liu Shaoqi “tətni enikləx” hərkitidə, sotsiyalizim bilən kapitalizim otturisdiki ziddiyəttin ibarət bu asasiy ziddiyətni yepix üqün, partiyining asasiy luxiənini burmilap, sotsiyalizimdin ibarət tarihiy baskuqtiki asasiy ziddiyətni qandaqtu “təttə enik bolux bilən təttə enik bolmaslik otturisdiki ziddiyət”, qandaqtu “partiyə iqidiki wə sirtidiki ziddiyətlərnin girəlixixi, yaki düxmən bilən öz otturisdiki ziddiyət bilən həlk iqidiki ziddiyətnin girəlixixi” dəwalojan. U xəkildə sol, mahiyəttə ong bolojan xiuzhengzhuyilik luxiənni yürgüzüp, kəpligən kadirlaroja zərbə berip, partiyə iqidiki bir oqum kapitalizim yolioja mangojan hokukdarlarni qoojdiojan. Lin Biao xəkildə sol, mahiyəttə ong bolojan xiuzhengzhuyilik luxiənni yürgüzüxtə, Liu Shaoqiqa qariojanda tehimu hiliğərlik kildi. Umu ixni partiyining asasiy luxiənini burmilax, sotsiyalizimdin ibarət tarihiy baskuqtiki asasiy ziddiyətni burmilaxtin baxlap, puroletariyat mədiniyət zor inqilawini qandaqtu “ilgiri inqilap qilojanlar üstidin inqilap kilix” dəp jöylüp, kürəxning tiq uqini kəng inqilawiy kadirlaroja wə inqilawiy ammioja qaratti, amminin bir məzgil bəzi məsililərdə kəzqarixining ohxax bolmiojanliqoidin paydilinip, ammini amma bilən kürəxkə saldi, ələm kürixini kollidi wə uningoja yol qoydi, kəpligən həlk iqidiki ziddiyətlərnə düxmən bilən öz otturisdiki zid-

diyət dəp qaridi həmdə düxmən'gə qarxi kürəxlərdə kollinidioğan usullarni, hətta düxmən'gə qarxi kürəxtimu kollinixka yol qoyulmaydioğan usullarni kollinip, inkilawiy yoldaxlar-oğa qarita “xəpkətsiz kürəx elip bardı, rəhimsiz zərbə bərdi.” U hain wə asilarni öz yenioğa yioqıp, xerik toplap, bir əksil'inkilawiy süikəstqilər guruhini uyuxturdi, xuning bilən əksil'inkilawiy siyasi əzgirixni ixka axurup, puroletariyat diktaturisini aqdurup taxlap, kapitalizimni tirildürükə urundi.

Biz dawamlıq həlda Liu Shaoqi, Lin Biaolarning əksil-inkilawiy xiuzhengzhuyilik luxianini pipən kilip, ular tarqatқан zəhərlərnı təltəküs tazilap qikiriximiz lazim, bolupmu rəhbərlik hokuki Marksizimoğa qarxi sinipiy düxmənlər tərıpidin tartiwelinoğan jaylar wə orunlarda ammıni tehımu kəng, toluq kozoqap, partiyigə wə sotsiyalizimoğa qarxi konayengi burzua unsurlarnı, hiyanətqi - ooqrilarnı, hayankəxlərnı, qirikləxkən - qüxkünləxkən unsurlarnı, kanunoğa hilaplik kiləuqi - intizamni buzoquqılarnı, jinayi ixlar jinayətqilirini toluq pax kilip, ularning Lin Biaoning əksil'inkilawiy ikki yüzlimilik nəyringini öz peti kollinip, sotsiyalizimoğa oqaljirane hujum kilip, kapitalizimni tirildürüxtək jinayi hərkitini toluq pax kiliximiz lazim. Pax kiləoğan, pipən kiləoğan, kürəx kiləoğan, tərbiyə bərgəndin keyinmu yənıla əksiyətqi məydanida jəhillik bilən qing turuwaləoğan, əlgiqə təwə kilmaydioğan unsurlarnı əng zor dərıjidə yitim qaldurup, ularni besip qüxüximiz, ularni aqdurup taxliximiz,

“ularning tartiplik boluxiojila yol koyuximiz, kalaymikan sozlixga wa kalaymikan harkat kilixioja yol koymasliqimiz” lazim. Bu — bizning duxman’ga qarxi kurex qilixitiki siyasetimiz, biz bu siyasetni ket’i emiliylaxturuximiz kerak. Xundak qilojandila, bu jaylar wa orunlarda teq bolux - ittihak boluxtak siyasi waziyat maydanoja kelidu.

Biz putun partiyining ittihakliqini, putun armiyining ittihakliqini, putun mamliket halkining ittihakliqini ezimizning kez qarquoqimizni asriqandak asriximiz lazim. Mao zhuxi mundak deydu: **“Mamlikatning birligi, halkning ittihakliqi, mamliket iqidiki millatlarning ittihakliqi — iximizning jazman ojaliba kazinidiojanliqining tup kapitali.”**

Bu yerdə partiyining ittihakliqini kuyaytix hammaidin mohim. Mao zhuxi Yapon baskunqiliriyoja qarxi urux dawridila mundak digen idi: **“Paket gongchandangning ittihakliqi arkilikla putun sinipning wa putun millatning ittihakliqioja erixkili bolidu, paket putun sinipning wa putun millatning ittihakliqi arkilikla duxmanni yengip, milli wa demokratik inkilap wazipisini orunliqili bolidu.”** Yengi demokratik inkilap mamliket boyiqə ojalibige erixkenden keyin, 1954-yili, Mao zhuxi partiyining ittihakliqini kuyaytixni yone bir ketim tekitlep, putun partiyidiki yoldaxlarni burzuaziyning partiye iqidiki gumaxtilirining partiyini parqiliwetix hawpidin huxyar bolux toqrisida agahlandurojan idi. Partiyining 9-qurultiyidimu, 10-qurultiyidimu, putun partiyidiki yoldaxlaroja **“Ittihaklixip, tehimu zor ojalibini koloja kaltu-**

rəyli” dəp qayta-qayta qaqirik kildi. Pütkül partiya əzaliri, məyli peşkədəm partiya əzaliri bolsun, yeni partiya əzaliri bolsun, pütün kadirler, məyli peşkədəm kadirler bolsun, yeni kadirler bolsun, həmmisila Mao zhuxining təlimigə əməl kilip, puroletariyat partiyiwiligini küqəytip, ittihaklikni partiyining hayati dəp qarap, ittihaklikka paydilik səzlərni kilixi, ittihaklikka paydisiz səzlərni kilmasliqi; ittihaklikka paydilik ixlarni kilixi, ittihaklikka paydisiz ixlarni kilmasliqi kerək. Eoqir yaki yinik halda burzua tərəpbazliqi hatali qi etküzgən barlik yoldaxlar kət’i niyətke kelip, hatali qini əstayidil təxürüp, həkiki türdə tüzitixi kerək. Barlik partiya əzaliri, bolupmu partiyilik kadirler Mao zhuxi otturiqa koyoqan “Marksizim bilən xuoqullinix, xiuzhengzhuyi bilən xuoqullanmaslik kerək; ittihaklixix, bəlgünqilik kilmaslik kerək; oquq - axkara bolux, süikəst wə hilə - mikir ixlətməslik kerək” digən asasiy pirinsipka kət’i əməl kilixi lazim. Təxkiliy intizamqanlikni wə siyasi intizamqanlikni küqəytip, zhongyangning rəhbərligigə boysunuxi, yuquri dərijilik rəhbərlikke boysunuxi, partiya təxkilatining karar-liriqa boysunuxi, partiyining demokratiya - mərkəzləxtürüx tüzümigə əməl kilixi lazim. Hərəkəndəq partiya əzasining, hərəkəndəq kadirning shəntou tikləp, məzhəpçilik kilip, təxkiliy jəhəttə öz aldiqa sistema boluwelip, wəziyət xəkil-ləndürüp, öz qarmioqidiki jaylar wə orunlarni mustəkil padixalik kiliwelioxqa yol koyulmaydu. Barlik partiya əzaliri, bolupmu partiyilik kadirler oquq - axkara boluxi,

partiygə səmimi - sadıq boluxı, özining nuqtiinəzirini yoxurmaslıqı, pikri bolsa uni otturiqə oquq koyuxı lazim. Kərunüxtə əməl kılqandək kılıp, əmiliyətə hilaplik kılıdioqan, tili tüzük, dili buzukluk kılıdioqan, aldida qiraylik səzlərnı kılıp, arqısında xumluk kılıdioqan ikki yüzlimilik həkətlərgə qarxi turux lazim. Barlik partiya əzaliri omumilikni nəzərdə tutup, partiya mənprətinı birinqi orunoqə koyuxı, xəhsi mənprətnı partiya mənprətiqə boysunduruxı, özining partiygə kirgən qaoqdiki kəsimini sadakətlik bilən əməlgə axurup, kommunistim ixliri üqün ahıroqıqə kürəx kılıxi, özining burzua dunyakarixini tirixip əzgərtixi, burzua idiyisining qiritixini tosuxı, qekidin axqan burzua xəhsiyətqiligigə kət'i qarxi turuxı lazim.

Mao zhuxı mundak dəp təlim beridu: **“İdiyə wə siyasi jəhəttiki luxianning toqra bolux - bomlaslıqı həmmını bəlgiləydu. Partiyining luxianı toqra bolsa, həmmə bar bolidu, adəm bolmisa, adəm bar bolidu, miltik bolmisa, miltik bar bolidu, hakimiyət bolmisa, hakimiyət bar bolidu. Luxian toqra bolmisa, bar bolsimu, koldin ketip qalidu.”** Lin Biaoning bu Marksizimlik ganglingoqə pütünləy qarimu - qarxi halda yürgüzgən əksil'inkilawiy siyasi əzgirix kılıx ganglingi: **Hakimiyət bar bolsa, həmmə bar bolidu, hakimiyət bolmisa, həmmə koldin ketidu, digəndin ibarət boldi. Uning həwpklikligi xu yərdiki, bu burzua kara niyətqisi, süikətqisi özining əksiyətqil ganglingioqə Marksizim tonını kiygüzüp, uni nəziriyə dəp atiwelip, özining heliki “siyasi jəhəttə nam**

talixidioʻan, iqtisadiy jəhəttə mənəpəət talixidioʻan” muritlirini mənəwi koraləə igə kildi, bizning nuroʻun yahxi yoldaxlirimiz bolsa qaymukup kilip, ularning partiyini, həkimi-yətni qanggilioə kirgüzüwelixtək rəzilliklirigə qarita hux-yarlioʻini yokitip koydi. Biz bu əksiyətqil ganglingni qong-qur, təltəküs pipən kilip, pipən kilip sesitip, uning bazirini üzül - kesil yokitiximiz lazim.

Ixqilar sinipi — dəlitimizdiki rəhbiriy sinip. Barlik partiye əzaliri, barlik kadrlar Mao zhuxining yolyoruəioəə əməl kilip, **“jan - dil bilən ixqilar sinipioəə tayinixi”**, pütkül ixqilar sinipining ittəpaklioʻini küqəytixi lazim. Puroletariyat mədiniyət zor inqilawi jəryanida, Mao zhuxi mundaq dəp kərsətkən idi: **“Ixqilar sinipining iqki kismida tüp payda - ziyan tokunuxi yok. Puroletariyat diktaturisi xaraitidiki ixqilar sinipining iqki kismida qokum bəlünüp, zadila qikixalmaydioəan qong ikki tərəp təxkilat boluwelixkə tehimu asas yok.”** Mao zhuxi yənə mundaq dəp kərsətkən idi: **“Hər ikki tərəp bir birining kəmquilik - hataliklirini az səzlixilazim, hək özining kəmquilik - hatalioʻini əzi səzlisun, hərəkay-sisi özini kəprək tənkit kilsun, kiqik pərklərnə koyup tursun, qong ohxaxliklarda birlikkə kəlsun. Xundaq kilixla inqilawiy qong birlixixkə paydilik.”** Mutlək zor kəp sandiki zawut, kan, karhanilar wə kəspiy orunlar Mao zhuxining muxu yolyoruklirioəə baldurla əməl kilip, inqilawiy qong birlixixni, ixqilar sinipining bükük ittəpaklioʻini əməlgə axurdi. Həzir, puroletariyat mədiniyət zor inqilawioəə 9 yil boləan

bolsimu, bəzi jaylarda, bəzi orunlarda bəzilər yənıla ixqilar sinipini parqilap, burzua tərəpbazlıoqi bilən xuoqulliniwatidu. Ular pütkül ixqilar sinipioğa tayanmastin, bəlki əzliri tikligən palani shəntou, pustani shəntou digən nimilərgə tayanmaqta. Ular ixqilar sinipining iqqi qismida tehiqıla qandaktu “luxiənni ayrixta əzini asas qilix” digən nimini kətirip qikip, həlikə əz kəz qarixioğa qoxuloqanlarni “səptə tooqra turdi” dəp, ularoğa “qaltis inkilapqi” digən namni bərdi. Əzlrining kəz qarixioğa qoxulmioqanlarni “səptə hata turdi” dəp, ularoğa “inkilap qilmioqan” digən qalpakni kiygüzdi; ular hətta pexkədəm ixqilarnimu, nəmuniqilərnimu “baoshoupəy”, “tirildürəx küqliri” didi. Ular **“hərkəyisi əzini kəprək tənkit kilsun”** digən yolyorukqə axkara qarxi turup, hə dəp xing’ershəngxüeqilik qilip, əzlriningkini omumyüzlük muəyyənłəxtürdi, əz əzini tənkit qilmidi, bəxqilarningkini omumyüzlük inkar qildi, ularni basturuwetix koyida boldi, kim ularoğa qoxulmisa, uni “kelixtürmiqi”, “bitərəplik - halisliq yoli”ni tutquqi didi. Ularning ixqilar sinipining ittipaklıoqini buzidioqan bundəq qiliklarni qilixtin məksidi həquk - mənəpət talixip, həqukni əz tərıpigila igəllitixtin ibarət. Bundəq qiliklarning həmmisi hata.

Mao zhuxi bizgə mundəq dəp təlim beridu: **“Amma bar hərkəndəq jayda, omumən ələjanda, bir kədər aktip, arilik hələttiki wə bir kədər qalak boləqan üq hil kixi bolidu.”** Bundəq pərk ixqilar sinipining iqqi qismidimu məwjut. Biz hizməttə iləqlarni tayanq qilip, otturidikilərnəni yetəkləp,

arkida qaloqanlaroqa yordam qilib wə tərbiyə berip, ittipaklixiq birliktə aloqa besiximiz lazim. Ixqilar sinipining iqki qismidiki uq hil kixilərninq pərki muəyyən xaraitta bir birigə əzgiridu, u hərgiz əzgərməydiyən nərsə əməs. Biz **“kürəx dawamida otturiqə qikkən aktiplarni üzlüksiz əstürüp, ilgiriki tayanqlar arisidiki qenip qaloqanlar yaki qirixləxkənlərninq ornioqa qoyuximiz kerək.”** Bundə qilixtiki məqsət inqilawiy kürəxninq wə ixləpqiqririx kürixining tərəkkiyatining ehtiyajioqa maslixip, pütkül ixqilar sinipining ang səwiyisini wə təxkilqanliqini üzlüksiz əstürüxtin ibarət, bu, Marksizimoqa qarxi həliqi sinipiy düxmənlərninq ixqilar sinipining ittipakliqioqa buzoqunqilik selix qilmixlirioqa tüptin qarimu - qarxi.

Partiyining ittipakliqini, ixqilar sinipining ittipakliqini, pütün məmlikəttiki hər millət həlqining ittipakliqini əməlgə axurux uqün, partiyining türlük siyasətlirini, jümlidin kadirilar siyasiti, ziyalilar siyasiti, pən - tehnika hadimliri siyasiti, milli siyasət wə iqtisadiy siyasətlirini, xuningdək ixqilar sinipining iqki qismidiki ziddiyətlərnə həl qilixqə dair siyasətlərnə yənimu ilgiriligən həlda əmiliyləxtürüximiz lazim. Xundə qiloqandila, andin teq bolux - ittipak boluxni ilgiri sürüp, pütün məmlikət boyiqə **“sotsiyalistik inqilap wə sotsiyalistik quruluşqə paydilik bolsun uqün, mərkəzləxtürüxmü, demokratiyimü boləqan, intizammu, ərkinlikmu boləqan, iradə birligimu, xəhslərninq kəngül azadiligi wə janliq - tetiklikmu boləqan bir hil siyasi wəziyət”**

yaritalaymiz.

(3)

Puroletariyat diktaturisining mæxsidi, huddi Mao zhuxi kersætkændæk: **“Pütkül hælkning teq æmgæk qilixini koşdap, mæmlikitimizni zamaniwi sanaætke, zamaniwi yeza igiligige wæ zamaniwi pæn - mædiniyætke igæ sotsiyalistik mæmliket kilip kurup qikixtin ibaræt.”** Puroletariyat diktaturisi næziriyisini üginip, puroletariyat diktaturisining wæzipisini asasiy katlamlaroşiqæ æmiliylæxtürüx; haraktiri ohxax bolmioşan ikki hil ziddiyætni tooşra pærklændürüp wæ tooşra hæl kilip, pütün mæmlikætning teq bolux - ittipak boluxini ilgiri sürüx sotsiyalizimning üstkurulmisini tængxæp turuxka yatidioşan wæzipæ. Hælq igiligini yüksældürüx sotsiyalizimning iktisadiy bazisini küqæytixkæ yatidioşan wæzipæ. Ular otturisdiki munasiwæt inkilap bilæn ixlæpqişirixning munasiwiti, siyasi bilæn iktisatning munasiwiti, üstkurulma bilæn iktisadiy bazisning munasiwiti.

Marksizim xundak dæp hesaplayduki, ixlæpqişirix küqliri bilæn ixlæpqişirix munasiwætliri, æmiliyæt bilæn næziriyæ, iktisadiy bazis bilæn üstkurulma otturisdiki türlük ziddiyætlær iqide, omumi tarihiy tærækkiyat jeryanida, ixlæpqişirix küqliri, æmiliyæt wæ iktisadiy bazis omumæn asasiy wæ hæl kiloşuq rol oynaydu, buni kim etirap qilmaydikæn, u wey-wulunqi æmæs. Lekin, muæyyæn xaraitta, ixlæpqişirix muna-

siwətliri, nəziriyə wə üstkurulma tərəplərmu əz nəwitidə asasiy wə həl kəlojuq rol oynayda. Bu weywulunoja hilaplik kəlojanlik əməs, bəlki dəl jixielik weywulundin saklanojanlik, biənzhenglik weywulunda qing turojanlik.

Dəlitimiz hazır tərəkki kəliwatқан sotsiyalistik dələt, biz yənəla məmlikət iqidə sinip, sinipiy ziddiyət wə sinipiy kürəx məwjut bolup turojan tarihiy baskuqta turmaqtimiz. Muxundaq xaraitta, Mao zhuxi bizgə puroletariyat diktaturisi nəziriyisini üginip, xiuzhengzhuyioja kərxi turux, xiuzhengzhuyining aldini elixni birinqi orunoja koyux toqrisida təlim bərđi; pütün partiyigə siyasining tongshuəy həm jan ikənligigə dikqət kəlixni qayta - qayta əskərtip kəldi. **“Siyasi hizmət barlik iqtisadiy hizmətlərnin jan tomuri. Ijtimai - iqtisadiy tüzüm tüptin əzgərgən məzgildə tehimu xundaq bolidu.”** Əgər nəziriyə üginixkə, siyasining tongshuəylik roljoja səl qaraydiojan bolsaq, barlik hizmətlirimiz jəzmən kəngəqir yoloja ketip qalidu. Huddi Lenin eytkandək: **“Iqtisat bilən selixturojanda, siyasining birinqi orunni igəlliməsligi mümkin əməs. Buni muəyyənləxtürməslilik Marksizimning əng baxlanojuq sawadinimu untup kəlojanlik bolidu.”** Lenin yənə mundaq dəydu: **“Həmmə məsilə xu yərdiki (Marksizim nuktiinəziridin kəriojandimu pəkət xu yərdiki), bər sinip əgər məsilini siyasi jəhəttin toqra həl kəlmisa, əzining həkümranlioqini saklap qalalmaydu, xunga əzining ixləpqi kərix wəzipsisinimu həl kəilmaydu.”**

Biz Marksizim nəziriyisigə əməl kəlip, Liu Shaoqi katarlik siyasi aldamqilar tərəqip qəloqan ixləpqiķirix küqliri həmmi ni həl kəlidu nəziriyisini pipən kilduk. Ularning bundak səpsətilirining hexini ixləpqiķirix wastilirigə bol-qan mülükqilik jəhəttiki sotsiyalistik əzgərtix orunlanoqan-din keyin, məmlikət iqidiki asasiy ziddiyət puroletariyat bilən burzuaziyə otturisiđiki, sotsiyalizim bilən kapitalizim otturisiđiki ziddiyət əməs, bəlki qandaqtu iloqar ixləpqiķirix munasiwətliri bilən qalak ijtimai ixləpqiķirix küqliri otturi-siđiki ziddiyət bolup qaldi digəndin ibarət, xuningdək ular buningdin, ijtimai ixləpqiķirix küqlirini rawajlandurux wəzipisi inkəlap wəzipisining ornini elip, birinqi orundi ki wəzipə bolup qaldi, dəp qaraydiqan huləsini qiqardı. Ularning yawuz niyiti sinipiy kürəx əqti nəziriyisi arkiķilik, kəpqiķilikning kəzini baoqlap, əzlrining kapitalizimni tirildü-rüxigə asanlıq tuoqduruxtin ibarət. Ixləpqiķirix küqliri həm-mi ni həl kəlidu dəydiqan bundak nəziriyini pipən kəlix tamamən toqra, pütünləy zərür. Uni hazır pipən kəlix kərək, buningdin keyinmu dawamlıq pipən kəlix kərək.

Lin Biao katarlik siyasi aldamqilar kərünüxtə Liu Shaoqining əksi qə bolup, baxka bir kutupka mangoqandək turoqini bilən, əmiliyətə, uning kəzligən məksidi Liu Shao-qiningki bilən bir. U siyasi bilən iktisatni bir biridin pütün-ləy ayriwetip, siyasining tongshuəylik rolini burmilap, siyasini həmmi ni qətkə kaqsa bolidiqan nərsə kəlip qoydi. U "Sinipiy kürəxni hərgiz untumaslik, puroletariyat dikta-

turisini hərgiz untumaslik, siyasini gəwdiləndürüxnı hərgiz untumaslik” digən sözlərnıng daldısıda, burzua siyasısı arklıq puroletarıyat siyasısını qətkə kəkıti, puroletarıyat diktaturısını qətkə kəkıti, sotsıyalıstık ıktısatnı qətkə kəkıti, dələt pılanını qətkə kəkıti, karhana baxkıruxnı qətkə kəkıti, ıxləpqıkırıx tərıwını qətkə kəkıti, xunıng bılən bəzi jaylar wə orunlarda sotsıyalıstık ıxləpqıkırıx - kıruluxnı cəfir ziyanoja uqrattı. Liu Shaoqıning ıxləpqıkırıx küqlırı həmmini həl kılıdu nəzirıyısını pıpən kılıx bılən bır wakıtta, Lin Biaoning sıyasi həmmini qətkə kəkısa bolidu digən nımısınımı kattık pıpən kılıp, bu əksıyətqıl səpsətıning zəhərlırını üzül - kesil tazılax kerək.

Bız Mao zhuxıning təlımıgə əməl kılıp, sıyasi bılən ıktısatnıng kırımı - kərxılıq bırlik munasıwıtını bıənzhenglik həlda qüxünıxımız, həm sıyasıning tongshuəylik rolını tonuxımız, həm sıyasi hızmətning ıktısadıy hızmətնı orunlaxnıng kapalıtı ıkənlıgını, unıng ıktısadıy bızıs üqün hızmət kılıdıoanlıoını tonuxımız kerək. Bırak, bızning bəzi yoldaxlırımız, ta həzırıoıqə, sıyasi bılən ıktısatnıng, ınkılap bılən ıxləpqıkırıxning munasıwıtıgə yənıla xıng’ershıngxüeqə kərax bılən muamılə kılıp keliwatıdu, həman sıyasi bılən ıktısatnı, ınkılap bılən ıxləpqıkırıxնı bır bırıdın ayrıwetıp, sıyasınıla təkıtłəp, ıktısatnı təkıtlıməydu, ınkılapnıla təkıtłəp, ıxləpqıkırıxնı təkıtlıməydu, ular ıxləpqıkırıxնı obdan tutux kerək, ıktısadıy kıruluxնı obdan elıp bėrıx kerək digən gəpնı anglısıla, kıxılərgə “ıxləpqıkırıx küqlırı həmmini həl

kilidu nəziriyisi” digən kalpakni kiygüzüp, həkni xiuzheng-zhuyi bilən xuoqullandi dəydu. Bundak nuktiinəzər zadila put tirəp turalmaydu.

Əmiliyəttə, bundak nuktiinəzər heqbir yeni nəsə əməs, ikkinqi iqqi inkilawiy urux dəwridə Wang Mingning “sol”qil jihuyszhuylıq luxiəni həkümran orunda turoqan qaoqdila bəzilər uni təröjip kiloqan idi. Mao zhuxi «İktisadiy hizmətkə əhmiyət berix lazim» digən əsiridə bundak hata nuktiinəzərni kattıq pipən kiloqan. Mao zhuxi mundak digən: “İlgiri bəzi yoldaxlar, inkilawiy uruxka yetixəlməywatsak, iktisadiy qurulus hizmətlirini elip berixka nədə wakit bolsun, dəp qaraytti, xunga kimki iktisadiy kurulusxin söz aqsa, uni ‘ongqil’ dəp tillaytti.” “İnkilawiy urux xaraitida iktisadiy qurulus elip barmaslıq kerək, dəp qaraydiqan bundak pikir intayin hata. Bundak pikirdiki kixilərmu daim, həmmə ix uruxka boysunuxi kerək, diyixidu, ular əgər iktisadiy qurulus əməldin qaldurulsa, bu uruxka boysunoqanlıq əməs, həlki uruxni ajizlaxturoqanlıq bolidiqanliqini qüxənməydu. Pəkət iktisadiy səp jəhəttiki hizmətlərni kanat yaydurup, kızil rayonlarning iktisadini rawajlanduroqandila, andin inkilawiy uruxni heli maddi asaska igə kilalaymiz, hərbi jəhəttiki hujumimizni onguxluk kanat yaydurup, düxmən elip baroqan ‘korxap yokitix’ka küqlük zərbə berələymiz”. Muxəkkətlik inkilawiy urux yilliridimu Mao zhuxi iktisadiy qurulus hizmitigə ənə xundak əhmiyət bərgən, inkilawiy uruxning maddi اساسini küqəytxkə ənə

xundak ahamiyat bergan. Hozir bizning dolutimiz puroletariyat diktaturiligidiki sotsiyalistik delot bolup kaldi, buning bilan teq kurulus elip baridigan iqki xaraitka igə bolduk, əmma biz yənə jahan'girlik wə sotsiyal jahan'girlikning aqdurmiqilik kilix wə tajawuz kilix təhdidigə duqkəlməktimiz, xundak ikən, wakitni ojanimət bilip, həssiləp tirixip, hək igiligini imkan kədər tez yüksəldürüp, sotsiyalizimning maddi اساسini küqəytiximiz zərür əməsmu.

Yapon baskunqiliriqa qarxi uruxning ahirki məzgiliridə, Mao zhuxi istil tüzitix hərkiti wə qong ixləpqikirix hərkitining təjribilirini yəkünligen qaqda mundak dəp kərsətkən idi: **“1942- wə 1943- yilliri ilgir - ahir baxlanojan omumi haraktirlik istil tüzitix hərkiti wə ixləpqikirix hərkiti məniwi turmux wə maddi turmux jəhətliridə, ayrim - ayrim türdə həl kiləuq rol oynidi wə oynimaqta. Əgər bu ikki həkini muwapik pəyttə tutuwalalmisak, pütün inkilap zənjirini tutuwelixa amalsiz qalimiz, küriximiznimu dawamlik alogə basturalmaymiz.”** Istil tüzitix hərkiti wə ixləpqikirix hərkiti qanat yeyiwatqan wakittila, Mao zhuxi istil tüzitix bilən ixləpqikirixin ibarət ikki həkini bir biridin ayriwetidigan, ixləpqikirixka səl qaraydigə, iqtisadiy hizmətkə səl qaraydigə hata hahixni pipən kiləjan. Mao zhuxi «Iqtisat məsilisi wə maliyə məsilisi» digən kitawida bundak hata hahixning idiyiwi mənbəsini dəl jayida kərsətkən: **“Yaxi Dong Zhongshularning ‘insapni toqrilap paydini koqlaxmaslik usulnila səzləp, ünümi bilən həsaplaxmaslik’**

digən bu weyxinzhuyilik, adəm aldaydioğan bimənə sözlirini-
ning zəhərliri bilən zəhərlən'gən bolup, bu zəhərlər tehi
pak - pakiz tazilanmioğan; yaki siyasi partiyilərninğ hizmi-
tidə hərbi ixlar birinçi orunda turidu, həmmidin möhim
dəp karioğan; iktisadiy hizmət gərçə möhim bolsi-
mu, ləkin unqiwala möhim əməs, uningoğa kəngül bəlüp
ketixning yaki artuqçə kəngül bəlüp ketixning həjiti yok
dəp oylioğan.” Istil tüzitix bilən ixləpqi-kirix-tin ibarət bu
“ikki ix iqidə, maarip (yaki üginix)ni yəkkə - yiganə həlda
elip baroçili bolmaydu, biz, ‘ügənsəng rahət kərisən’ digən
dəwrədə turuwatkinimiz yok, biz kəsoqimizni aq koyup
‘insapni toqrilax, usulni səzləx’ bilən bolup kətsək bolmay-
du, biz yiyixkə ozuk təyyarliximiz lazim, iktisadiy hiz-
mətkə əhmiyət beriximiz lazim. Iktisadiy hizməttin ayrilip
turup maarip yaki üginix üstidə gəp kılinsa, bu artuqçə
kuruk gəp bolup kalidu. Iktisadiy hizməttin ayrilip turup
‘inkilap’ üstidə gəp kılinsa, bu pəkət maliyə nazariti üstidin
inkilap kıləanlik, əzining gelini bokkanlik bolidu, düxmən
buningdin kılqimu ziyan tartmaydu” dəp kərsətkən idi.
Mao zhuxining bu sözliri nimə digən yahxi cytiloğan!
Nimə digən toqra, roxən, janlik cytiloğan - hə! Bizning ta
bügün'giçə ixləpqi-kirix - kuruluxkə səl qarap keliwatқан
həliki yoldaxlirimiz əzining səz - hərəkətlirini Mao zhuxi-
ning yolyoruqioğa selixturup obdan təkxürüp bəçixi kərək
əməsmu? Əgər bu sözlərnə kərgəndin keyinmu pərwayioğa
almisa, bu dəl ularning Kongzi - Mengzi təlimatidiki “wey-

xinzhuyilik, adəm aldaydioğan bimənə sözlərninğ zəhərliri” bilən nahiyiti qongkur zəhərlən’gənligini ispatlap bərməmdud! Bundak bimənə sözlərninğ zəhərlirini pak - pakiz tazi lap qikirix kerək əməsmu?

Inkılap ixləpqikirix küqlirini azat kılıx diməktur, inkılap ixləpqikirix küqlirininğ tərəkkiyatini ilgiri sürüx diməktur. Biz Zhongguo kommunistliri inkılap aldidimu jawapkar boluximiz, ixləpqikirix aldidimu jawapkar boluximiz lazim. “Inkılapni tutux ixənqlik, ixləpqikirixni tutux hətərlik”, “inkılap intayin möhim, ixləpqikirixning kari qaoflik”, “inkılapni tutsang ixing ongidin kelidu, ixləpqikirixni tutsang karap turup domilə basidu” dəydioğan müjiməl idiyilərnı mengimizdin qikirip taxliximiz lazim. Ixqılar sinipi, kəmbəoqəl dihan, təwən ottura dihanlar, inkılawiy kadirlar, inkılawiy ziyalılar wə baxqa inkılapqılaroqa tayinip, ittipaklixixka bolidioğan barlik küqlər bilən ittipaklixixip, **“inkılapni tutup, ixləpqikirixni ilgiri sürüx, hizmətni ilgiri sürüx, urux təyyarlıoqini ilgiri sürüx”** fangzhenini kət’i ijrə kılıp, əzimiz turoğan jayning wə orunning inkılawini həkiki türdə obdan tutuximiz, ixləpqikirixni həkiki türdə obdan tutuximiz lazim. Yaloğan-yawidak gəplərgə ixənməy, jin - alwastilardin kərkmay, uluoqwar niyət, jəsurənə iradə tikləp, bəlni məhkəm baqlap ixliximiz kerək. Daqingliklar: “Asman bilən kürəx kılıx, yər bilən kürəx kılıx, sinipiy duxmənələr bilən kürəx kılıx, hata idiyilər bilən kürəx kılıx kerək” dəp yahxi eytkan. Dazhəyliklərmu yahxi eytkan:

“Həm inqilapni kattik təkitləx, həm inqilap yolida kattik ixləx kerək, yaloquz təkitləp qoyup, ixliməslik həkiki inqilap kıloqanlıq əməs. Həm sotsiyalizimni kattik təkitləx, həm sotsiyalizim üçün kattik ixləx kerək, yaloquz təkitləp qoyup ixliməslikmu sotsiyalizim bilən həkiki xuoqullanqanlıq əməs. Mana bu biz 20 nəqqə yillik kürəx əmiliyitidin biliwaloqan bir həkikət.” Biz Daqing, Dazhəylərninq inqilapni tutup, ixləpqi kırıxni ilgiri sürüxtiki inqilawiy idiyisi wə inqilawiy oqəyritini həkiki türdə üginiweliximiz lazim. **“Ötkənki inqilawiy urux dəwridikidək əxundak oqəyrətni, əxundak inqilawiy kızıqanlıqni, əxundak jan pidalıq rohni saklap, inqilawiy hizmətni ahiroqıqə ixliximiz kerək.”** Inqilap wə ixləpqi kırıxning hər ikkilisigə dəhli yətküzməslıqni həkiki türdə ixka axurup, əz rayonimiz wə əz ornimizning inqilap wəziyitini baroqanseri yahxi kılıximiz, ixləpqi kırıx - kurułuxni kündin - kün’gə yüksəldürüximiz lazim.

Lenin: **“Siyasi tərbiyining nətijisi iqtisadiy əhwalning yaxılınıxi bilənla əlqinidu”** digən idi. Mao zhuximu mundaq digən idi: **“Zhongguodiki barlıq partiyilərninq siyaseti wə əmiliyitining Zhongguo həlki arisida kərsətkən təsirining yahxi - yaman, qong - kıqıq boluxi, ahırki hesapta, ularning Zhongguo həlkininq ixləpqi kırıx küqlirigə yardəm bərgən - bərmigənligigə wə bərgən yardimining qong - kıqıqligigə, ixləpqi kırıx küqlirini boqup koyoqanlıqı yaki azat kılqanlıqıqə baqlıq.”** Jing Marksizim

bilən ja Marksizimni pərk etixtə, toqra luxiən bilən hata luxiənni pərk etixtə, jing inqilap kilix bilən ja inqilap kilixni pərk etixtə, sotsiyalizim üqün jing ixləx bilən ja ixləxni pərk etixtə, kadirarning ixligən hizmət nətijisining yahxi - yamanliqi wə qong - kiqukligini pərk etixtə, ahirki hesapta, uni pəkət Lenin wə Mao zhuxi otturiqja qoyoqan muxu əlqəm boyiqila əlqəxkə bolidu wə pəkət muxu əlqəm bilənla əlqəx kerək.

Bir jay, bir orunda ixləpqi kirix nahayiti naqar turukluk, u yərdə inqilap nahayiti yahxi boldi dəp turuwelinsa, bu adəm aldaydioqan yaloqan gəp bolidu. Inqilap obdan tutulsa, ixləpqi kirix təbii halda yuksilip ketidu, ixləpqi kirixni tutuxka küq sərp kilixning hajiti yok dəydioqan karaxka, pəkət asmandin tənggə yaoidu digən'gə ohxax balilar qeqəklirigə kizikidioqan kixilərla ixinixi mümkin.

Mao zhuxi mundak dəydu: **“Sinipiy kürəx, ixləpqi kirix kürixi wə ilmiy təjribə—kudrətlik sotsiyalistik dələt kurux yolidiki 3 uluq inqilawiy hərəkət, kommunistlarni guənliao-zhuyidin hali kilip, xiuzhengzhuyi wə jiaotiaozhuyidin saklap, mənggü yengilməs orunda turoquzuxning həkiki kapitaliti, puroletariyatni kəng əmgəkqi amma bilən birlixip, demokratiyə-diktaturini yürgüzüx imkaniyitigə igə kilixning ixənqlik kapitaliti”**. Bu 3 qong inqilawiy hərəkət bir birigə baqlanoqan, biz sinipiy kürəxni tutka kilip, ixləpqi kirix kürixi wə ilmiy təjribini qanat yaydurimiz. Lekin, bu 3 qong inqilawiy hərəkətning hər biridə əzigə has hususiyət

wə qanuniyatlər bar, hər biridə bizning həl qiliximiz zərür bolqan özigə has alahidə ziddiyatlər bar. Biz sinipiy kürəxning hususiyiti wə qanuniyitini həqiqi türdə igəlligən, sinipiy kürəxtiki alahidə ziddiyətlərnı həl qiloqan hələttimu, bu ixləpqiqrıx kürıxi, ilmiy təjribining hususiyiti wə qanuniyitini igəlligənligimiz bolmaydu, bu 2 qong inqilawiy hərkəttiki alahidə ziddiyətlərnı həl qiloqanlıqimiz bolmaydu, bu jəhəttimu yənə japaqə qıdap tırixqanlıq kərsitip, bir qatar hizmətlərnı ixləp, ixləpqiqrıx kürıxi wə ilmiy təjribidiki alahidə ziddiyətlərnı tətqıq qiliximizəqə wə həl qiliximizəqə toqra kelidu.

Dimək, həlk igiligini yüksəldürüx üqün, kadırlirimiz həm sinipiy kürəx elip berixni üginiwelixi, həm ixləpqiqrıx kürıxi wə ilmiy təjribə elip berixni üginiwelixi, siyasinimu bilix, kəspnimu bilixni ixqa axuruxi lazim. Mao zhuxi mundak dəydu: **“Siyasi bilən kəspning munasiwitidə, siyasi mohim, birinqi orunda turidu, siyasi bilən kari bolmaslıq həlixioqə qoqum qarxi turux kerək. Lekin tehnikini, kəspni bilməymu bolmaydu. Bizning yoldaxlirimizdin, məyli sənəət bilən xuoqullinidioqanlar, yeza igiligi bilən xuoqullinidioqanlar, soda ixliri bilən xuoqullinidioqanlar, mədiniyətmaarip bilən xuoqullinidioqanlar bolsun, həmmisi az - tola tehnika wə kəsp üginip, kəsp əhli bolup, özini həm qizillaxturuxi, həm ihtisaslaxturuxi lazim.”** Barlıq kadırlar Mao zhuxining yolyoruqini əstayidil ijra qilip, əzi ülgə kərsitip, kəng ammini wə pən - tehnika hadimlinini həm

qizillixix, həm ihtisaslixix yoliqə mengixk  yet klixi ker k.

H lk igiligini y ks ld r x  q n, Mao zhuxining inki-lawiy luxi nining yet kqiligid , elimizning sotsiyalistik qurulusining keguən kanuniy tlirini kəngül qoyup t tkik qilix, yeza igiligi—yenik sanaət— qir sanaət t rtiw  boyiq , yeza igiligini birinqi oruno a qoyup, hərkaysi iktisadiy tarmaklarning nisbət munasiwitini obdan orunlaxturup, omum-yüzlük t kxil p, birlikkə k lg n d l t pilanini t z p qikip, ijra qilix lazim. Ijra qilix jəryanida, h r yili, h r ayda yengi ziddiyət, yengi t kxisizlik qikip turidu, bizning  zliksiz t rd  t ngx p, bu yengi ziddiy tl rni h l qilip, yengi t kxilikni wujutk  k lt r ximizg  toqra kelidu. Ziddiyət  zliksiz p yda bolup turidu həm  zliksiz h l qilinip turidu, mana bu iktisadiy hizməttə əməl qiliximizo a tegixlik bolqan bi nzhenglik kanuniy t.

H lk igiligini y ks ld r x  q n, hərkaysi k spl r, hərkaysi tarmaklar w  hərkaysi orunlar z r r bolqan kattik qaidə - tüzümlərni ornitixi w  muk mm ll xt r xi lazim. Ixl pqi kirix k rixixi w  ilmiy t jribid  z r r bolqan qaidə - tüzümlərni əmgəkqi h lk w  p n-tehnika hadimlirining k p yillardin buyanki  miliy t t jribisi wujutk  k lt rg n, uning nuro unliri kan b dilig  k lg n. Uni bolsimu, bolmisimu bolidoqan n rs  d p karaxk  hərgiz bolmaydu, təhlil qilmayla h mm  qaidə - tüzümlərni “tizginləx, qisix, besix” d p karaxk  tehimu bolmaydu. Ixl pqi kirix k rixixining k ndin - k n'g  rawajlinixi  q n z r r bolqan qaidə - t z m-

lərgə riayə kiloqandila, andin kixiləрни ixləpqiқirix kürixidə baroqanseri kəp ərkinlikkə igə kiloqili bolidu, bu qaidə - tüzümlərgə hilaplik kiloquqilar ixləpqiқirix kürixi dawamida eoqiz - burnini qan qiliwelixi turoqan gəp.

Məs'uliyət tüzümi — karhana qaidə - tüzümlirining hexini. Məs'uliyət tüzümini tikləxni karhana baxquruxni tərtipkə selixning mohim bir qalkisi qilix lazim. Hər bir hizməttə, hər bir ix ornida məs'ul bolidoqan adəm boluxi lazim; hər bir kadirida, hər bir ixqida, hər bir tehnik hadimda eniқ hizmət məs'uliyiti boluxi lazim. Idiyiwi, siyasi hizmətni kəqəytip, kadirilarning wə ammining məs'uliyətaqanliqini əstürüp, qaidə - tüzümlərgə riayə qilixni ammining angliқ hərkitigə aylandurux lazim.

En'gels «Nopuz toqrisida» digən əsiridə mundaq dəp kərsitidu: “Əgər, adəm pən'gə wə iqtat kilix talantiqə tayinip təbiət küqlirini boysunduridu, diyilidoqan bolsa, u halda, təbiət küqlirimu iqtimai təxkilatlarning qandaq boluxidin kət'i nəzər, adəmdin əq elip, adəmning təbiət küqliridin paydilinix dərijisi boyiqə, uni həkiki mustəbitlikkə boysunduridu. Yirik sanaətning nopuzini yoqatmaqci bolux sanaətning əzini yoqatmaqci boləqanlik, yəni par küqi bilən yip igiridoqan maxinini yoqitip, qol bilən yip igiridoqan qakni əsliqə kəltürməkci boləqanlik bolidu.” Uning diməqci boləqini ixləpqiқirix qanqiki tərəqqi qilsa, pən - tehniqa qanqiki tərəqqi qilsa, bundaq tərəqqiyat üqün zərür boləqan qaidə - tüzümlər xunqə qingip baridu, bu hal kixilərninq

bundak kaidə - tüzümlərgə kattıq riayə kilixini xunqə tələp kilidu; bundak tərəkkiyatning ehtiyajioja uyojun kəlməydi- ojan kaidə - tüzümləni bolsa kixiləning wahti - waqtida əzgərtip turuxi tələp kilinidu; undak kilmisa, ixləpqikiri- xning tərəkkiyatioja tosaləju bolup kalidu, pən - tehnikining tərəkkiyatioja tosaləju bolup kalidu digəndin ibarət. Kapitalizim jəmiyitidila xundak bolup qalmay, sotsiyalizim jəmiyitidimu xundak bolidu, kəlgüsi kommunizim jəmiyiti- dimu yənila xundak bolidu. Yengi kaidə - tüzüm tikləxtə bolsun, kona kaidə-tüzümləni əzgərtixtə bolsun, həmmisidə ammioja tayinip, kolliktipning əkil - parasitini mərkəzləx- türüp, ixləpqikiri x kürixi tərəkkiyatining keguən qanuniyi- tigə əsasən qərar qikiri x lazim. Əgər zhuguənlik bilən hali- ojanqə qalaymikan ix kilip qoyidiojan bolsak, ixləpqikiri xni baxqurux jəryanida məs'ul bolidiojan adəm yok bolup kelix həlitini kəltürüp qikiri p, təxkilsizlik, intizamsizlik, həkü- mətsizlik həlitini kəltürüp qikiri p, muqərrər halda keguən qanuniyətning jazasioja uqraymiz. Huddi Mao zhuxi kərsət- kəndək: **“Həkümətsizlik həlkning mənpəətigə wə arzusioja uyojun kəlməydu.”**

Həlk igiligini yüksəldürü x üqün, hər dərijilik rəhbərlik ixləpqikiri xnimu, turmuxnimu bir waqıtta tutuxni əməlgə axuruxi lazim. Ammining siyasi turmuxiojila kəngül bəlüp qalmay, ammining maddi turmuxiojimu kəngül bəlüp, ixləp- qikiri xni tərəkki kildurux əsasida, ammining turmuxini pəydin - pəy yaxxilixi lazim. Ammining turmuxidiki məsi-

lilərnı moħım küntertıpkə qoyup, həl kılıjılı bolıdıoıanlıkilirini ammini hərketləndürüp, əzi qol selip ixləp, paal həl kılıxi lazı. Mao zhuxi bizgə burunla mundak dəp təlim bərgən idi: “Ammining ħımayisigə eriximiz dəymizöıu? Amma əzining pütün küqini urux sepigə salsun dəymizöıu? Undak bolsa, amma bilən billə boluximiz, ammining aktıplıoıını kozoıiximiz, ammining dərdigə dərman boluximiz, qin kəngül - səmimi niyət bilən ammining mənprəətini kəzləp, ammining ixləpqikirix wə turmux məsililirini — tuz məsilisi, gürüq məsilisi, əy məsilisi, kiyim məsilisi wə tuoıut məsilisini həl kılıp beriximiz, ammining barlık məsililirini həl kılıp beriximiz lazı. Xundak kilidıoıan bolsak, kəng amma qoıum bizni ħımayə kılıdu, inkılapni əzining ħayati dəp bilidu, inkılapni əzining əng ali xan - xərəp tuoıı dəp bilidu.” Sanaət qanqiki tərəkki kılsa, sanaətning salmioııı qanqiki exip barsa, yeza igiligining tərəkkiyatıoıa xunqə əħmiyət berix lazı, bu səzlərnı Mao zhuxi talay ketim eytkan. Əmma, ħazıroıııqə bəzi xəhər, bəzi zawut - kan rayonlırida qoxumqə yıməkliklər bilən təminləx yetərlik bolmaywatıdu. Bu jaylardiki rəhbərlik ħəm Daqingoıa ohxax iloıar orunlardın ügənməydu, ħəm əzi qol selip ixləp, təjribə ħasil kılıp, ammini kozoııap, yeza igiligini obdan tutmaydu. Ammining turmuxıoıa munasiwətlik boloıan bundak qong ixni uzak wakitkıqə həl kılıxning amalını kılmay arkıoıa sərəwerixning Mao zhuxining “ammining dərdigə dərman bolux” “qin kəngül - səmimi niyət bilən ammining mən-

pəətini közləx” lazım digən yolyoruqıdın zadı qanqıllıq dərijədə yırax ikənligini əstayidil oylap kərünglar!

(4)

Mao zhuxining üq möhim yolyoruqı bir biri bilən baq-linixlik boluqan, bir biridin ayriwetixkə bolmaydioqan bir pütün gəwdə, uning heqkaysisini taxliwetixkə bolmaydu, jümlidin uning qaysi birini yəkkə halda tutuwelixkimu bolmaydu. Biz bu üq möhim yolyoruqni tutka kilip, pu-roletariyat mədiniyət zor inqilawidin buyanki mol təjri-biləni yəkünləp, türlük hizmətlərnin konkirit siyasətlirini tüzüp qıqiximiz, hizmətlərnin muxu omumi ganglingi wə türlük siyasətlər arkilik, hərqaysi jəhətlərdiki hizmətlərgə yetəqçilik kiliximiz, hərqaysi jəhətlərdiki hizmətlərnı tərtpkə seliximiz lazım. Sanaətnı tərtpkə selix, yeza igiligini tərtpkə selix, katnax - tıransiportni tərtpkə selix, maliyə - sodini tərtpkə selix, pən - tehnikini tərtpkə selix, mədiniyət - maarip, saqlıqni saqlaxni tərtpkə selix, ədibi-yat - sən'ətnı tərtpkə selix, armiyini tərtpkə selix, parti-yinimu tərtpkə selix lazım. Bu kətimki tərtpkə selixtin məqsət puroletariyat mədiniyət zor inqilawining oqəlibə nətijilirini mustəhkəmləx wə rawajlanduruxtın, kələr yil baxlinidioqan 5 - bəxyillik pilanni kütiwelixtin ibarət.

Mao zhuxi mundaq dəydu: **“Bizning ixlirimizəja rəhbərlik kıləuqi hexin küq — Zhongguo gongchəndangi.”** Hər-

qaysi sahələri tartipkə selixta, partiyini tartipkə selix, partiyining hizmitini tartipkə selix mohim nuqta. "Sanaət, yeza igiligi, soda, mədəniyyət - maarip, armiyə, həkumət, partiyidin ibarət 7 sahədə partiyə həmmigə rəhbərlik kilidu. Partiyə sanaət, yeza igiligi, soda, mədəniyyət - maarip, armiyə wə həkumətke rəhbərlik kilixi lazim." Hərqaysi jaylar, hərqaysi orunlarda barlik hizmətlərgə, barlik siyasi hərketlərgə dangweylar Mao zhuxining üq mohim yolyoruqı wə türlük konkirit siyasətlirigə binaən bir tutax rəhbərlik kilixi lazim. Inqilawiy weyyüənhuy, ixqilar uyuxmisi, yaxlar itt-pakı wə minbing təxkilatliri əzi bilən təng dərjilik dangweylarning ziyüənhua rəhbərliğidə hizmət elip berixi lazim. Hərəkəndək adəm, hərəkəndək təxkilatning əzini partiyining üstigə koyuxioğa hərgiz yol koyulmaydu. Partiyining hərəkəndək əzasi, partiyining hərəkəndək kadirining "xəhs təxkilgə boysunux, azqilik kəpqilikkə boysunux, təwən yuku-rioğa boysunux, pütün partiyə zhongyangoğa boysunux"tin ibarət təxkiliy pirinsipkə, təxkiliy intizamoğa hilaplik kilixioğa hərgiz yol koyulmaydu.

Mao zhuxining üq mohim yolyoruqini wə türlük konkirit siyasətlirini əmiliyləxtürüxning aqquqi hər dərjilik dangweylarning rəhbərliğini küqəytxətə, hər dərjilik dangweylarning rəhbərlik bənzisini küqəytxətə. Bu rəhbərlik bənziliri Mao zhuxi otturioğa koyoğan inqilawiy izbasarlarni yetixtürüxning bəx xərti wə yaxanoğanlar, ottura yaxliqlar wə yaxlarni birləxtürüx pirinsipioğa اساسən, partiyining

luxiən, fangzhen, siyasətliridə qing turalaydioqan, partiyiwiligi küqlük, istili yahxi, kixilər bilən ittipaklixalaydioqan yoldaxlardin tərkip tepixi xərt. Bu rəhbərlik bənziliri jür'ətlik boluxni birinqi orunoqa qoyup, rəhbərlik kilixka jür'ət kilixi, kürəx kilixka jür'ət kilixi, Marksizimoqa qarxi sini-piy düxmənlər bilən kürəx kilixka jür'ət kilixi, burzua tərəpbazlioqida tərsalik bilən qing turoqan kattiwaxlaroqa qarxi kürəx kilixka jür'ət kilixi, partiyining luxiən, fangzhen, siyasətlirigə hilap boloqan barlik hata hahixlaroqa qarxi kürəx kilixka jür'ət kilixi lazim. Jing Marksizim bilən ja Marksizimni pərk etixkə mahir boluxi lazim. Xiuzhengzhuyini, kapitalistik hahixlarni, burzua idiyisini boxaxmas-tin pipən kilixta qing turux lazim. **“Üzül - kesil weywuzhu-yiqilar heqnimidin korkmaydu.”** Bizning yoldaxlirimiz Mao zhuxining inkilawiy luxiənini ijra kilix wə uni qooqdash üqün kürəx kiloqan ikən, həkikət üqün kürəx kiloqan ikən, həlk mənəpəti üqün kürəx kiloqan ikən, jəzmən Mao zhuxi wə dangzhongyangning kollixioqa erixidu, jəzmən kəng ammining himayə kilixioqa erixidu, aqdurulup ketixtin korkmaslik kerək, aqdurulup ketixmu mümkin əməs. Bizdə ənə xundak küqlük ixənq boluxi kerək. Zawut, kan, karhanilardiki, yezi-lardiki partiyining asasiy katlam təxkilatlrining əzaliri wə partiye guruppisining baxliqliri siyasi jəhəttə əng iloqarlardin boluxi, əmgəktimu əng aktiplardin boluxi lazim. Ohxax bolmioqan dərijidə “boxanglik, hōrunluk, tarkaklik” əhwalliri saqlanoqan bəzi rəhbərlik bənzilirini yukuri dəriji-

lik dangweylarning rəhbərliğidə muwapiq təngxəx kerək. Uzaq muddətkiqə burzua tərəpbazlıoı bilən xuoıullanoıan, qayta - qayta tərbiyə bərsimu əzgərmigənlərnı kət'i yetkiwetix, hətta ularoıa partiye intizami jazasi berix lazim; sukunup kiriwaloıan ayrim buzuklarnı kət'i taziliwetix kerək.

Mao zhuxining üq moıım yolyoruoıını wə türlük siyasətlirini əmiliyləxtürüx üqün yənə pütün partiye dairisidə partiying istilini tərtpkə selix kerək.

Weyxinzhuayilik xiənyənlunni pipən kılıp, weywuzhuayilik inkas nəziriyisidə qing turux kerək. Hər dərijilik dangweylar daim təkxürüp, tətqiq kılıp, əıwalni əynən igəlləp, uni konkirit təhlil kılıxi lazim. Həkiqətni əmiliyəttin izləx, nətijini məlum kılıp, yetərsizliklərnı məlum kılmaslıkqa qarxi turux lazim, rast gəp kılıxni təxəbbus kılıx lazim, yaloıan səzliməslik kerək. **Bir nuktiyoıa qongkur qəküp, təjribə hasil kılıp, omumi dairini aloıa siljıtix,** dilda omumi-yət bolux, qolda tip boluxni həkiqi türdə ixka axurux lazim. Biz xuni biliximiz kerəki, dunyada tuoıma əwliya yok. Hərkıandak rəhbiriy kadir əgər yukurida ləyləp yürüp, əmiliyəttin ayrılıp qalsa, uning sotsiyalizim üqün ixləx bilimigə wə qabiliyitigə igə boluxi hərgiz mümkin əməs. Təjribə kadirler üqün zərür, təjribə nuroıun yillik əmiliyət arkilik toplinidu, əzining kısmən təjribisini omumi həkiqət dəp qarimay, dawamlıq türdə yəkünləp estürüxkə dikqət kılsila, bundak təjribə nəıayiti kımmətlik bolidu. Biz Mao zhuxining munu təlimini estə qing tutuximiz kerək: **"Hərkıandak**

kəhriman-əzimatning idiyisi, pikri, pilani wə qarisi pəkət ke-
guən dunyaning inkasila bolidu, uning ham matiriyalliri yaki
yerim ixlən'gən məhsulatliri pəkət həlk ammisining əmili-
yitidin yaki özining ilmiy təjribiliridin kelidu, uning mengisi
pəkət jiagong kilix zawudi tərakisidə, bularni toluk məhsulat
kilip qikirix rolinila oynaydu, undak bolmisa, kilqimu karoqa
yarimaydu. Adəmlərnin mengisi ixləpqi-karoqan bundak
toluk məhsulatlar ixka yaramdu - yarimamdu, layikmu-layik
əməsmu, buni həlk ammisining təkxürüxidin ötküzüx kerək.
Əgər yoldaxlirimiz buni bilməydikən, u qaoqda həmmila yər-
də mikka üsüwalidu.”

Ammidin ayrilip qalidiqan, əmgəktin ayrilip qalidi-
qan, əməldar - loyi boluwalidiqan, alahidə boluwalidiqan
yaman istillarni pipən kilip, japa - muxəkkətkə qidap kürəx
kilix istilini, amma bilən japa dimu, rahəttimu birgə bolux
istilini jari kildurux, kadirlarning kolliktip ixləpqi-kirix
əmgigigə katnixix tüzümini kət'i dawamlaxturux lazim.
Mao zhuxi mundak dəydu: “Kadirlarning kolliktip ixləpqi-
kirix əmgigigə katnixixi məsilisi sotsiyalizim tüzümi üçün
eytkanda tıp haraktirlik bir qong ix. Kadirlar kolliktip ix-
ləpqi-kirix əmgigigə katnaxmisa, kəng əmgəkqi ammidin ay-
rilip kelixi, xiuzhengzhuyilixip ketixi turoqan gəp.” Bizning
yoldaxlirimiz bundak həwptin hər waqit huxyar bolup,
partiyə wə dələtning bəlgilimisi boyiqə, anglik halda kollik-
tip əmgəkkə katnixixi, həlk ammisi bilən əng kəng, əng
qoyuk, əng daimlik alaқini saklixi lazim.

Özini qong tutidioğan, öziningkinila rast hesaplaydioğan,
 öktämlik kilidioğan, hə disila kixilərgə tənbiñ beridioğan ya-
 man kiliklarni pipən kilip, kəmtər-çətiyatqan bolux, məoqrur-
 luk wə aldiraksanlıqtin saqlinixtin ibarət yahxi istilni kət'i
 dawamlaxturux lazim. Kixining kədri özini bilixtə. Özini
 apiratsiyə kilip kərüxtə kattik bolux, hərəkandaq qaşda ez
 hizmitigə birning ikkigə bəlünüxi boyiqə qarax, həkikəttə
 qıng turux, hatalıqni tüzitixkə dadil bolux kerək. Tənki diy
 gəplərnı yakturmay, hoxamət gəplirinila yakturidioğan
 bolmaslıq lazim. Tənkitni anglapla kaynap kətməslik, tənkit
 kılouqılardın hərgiz zərbə berip əq almaslıq lazim.
 Bizning yoldaxlırimiz xuni bilixi kerəkki, hizmət ixligəndə
 hatalıq ötküzməslık mümkün əməs; hatalıq ötülse, əpləp-səp-
 ləp ötküzüwətməstin, bəlki əstayidillik bilən ez özini tənkit
 kılax, baxkılarning tənkidini yaloğandın əməs, bəlki səmimi
 halda qobul kılax kerək, bu hərgiz yaman ix əməs, yahxi ix,
 yoldaxlar wə hək ammisining əzigə boləğan ixənqigə hərə-
 giz təsir yətküzməydu, bəlki bu ixənqini küqəytidu, buning
 əzi üqünmu, inkılap ixlıri üqünmu paydisi barki, ziyini yok.
 **“Hatalıq bolsa kerək yok, partiyimizdə mundak bir kaidə
 bar, u bolsimu hatalıq bolsa jiantao kılax, hatalıqni tüzitixkə
 yol koyux”.** Barlıq partiyiwiligi bar yoldaxlarıning həmmisi
 muxu kaidə boyiqə ix kılaxi kerək.

Nəziriyə bilən əmiliyətni birləxtürüx istili, hək ammi-
 si bilən koyuq alakə baqlax istili, ez özini tənkit kılax
 istili — Marksizim - Leninizim nəziriyisi wə idiyisi bilən

qorallanoqan Zhongguo gongchəndangi Zhongguo həlki ari-sida barliqqa kəltürgən esil hizmət istili. Dəl biz muxu istilni yoloqa qoyoqanliqimiz üqünla partiyimiz **“puroletariyat wə inkilawiy ammiqə rəhbərlik qilip, sinipiy düxmənlərgə qarxi kürəx elip baralaydiqan juxkunluk kətirənggü rohka igə xianfengdüy təxkilat”** bolalidi. Hain, wətənsatkuq Lin Biao partiyimizning bu esil istilioqa boluxiqə buzoqunqilik kildi, bəzi yoldaxlirimizmu həkikətən bundak buzoqunqilikning təsirigə uqridi. Bizning wəzipimiz Mao zhuxining burundin berip kəlgən yolyoruklirioqa, bolupmu mədəniyyət zor inkilawidin buyan berip kəlgən munasiwətlik yolyoruklirioqa əməl qilip, Lin Biaoning təsirlirini tazilap qikirip, partiyining üq qong esil istilini dawamliq türdə saklax wə uni jari kilduruxtin ibarət.

Uluq sotsiyalistik wətinimiz iqki - taxki düxmənlərgə qarxi kürəx iqidə xanliq 26 yilni besip etti. Jahan'girlar bizni uzak muddət kamal qiləqan, sotsiyal jahan'girlik bizni nuroqun ketim aqdurmaqci boləqan bolsimu, nəqqə ketimlik jihuyzhuyilik, xiuzhengzhuyilik luxiənlərnin kaxila tuqduruxi wə buzoqunqilik qilixioqa uqriqan bolsakmu, lekin pütün məmlikət həlki uluq dahimiz Mao zhuxi baxqiliqidi Zhongguo gongchəndangining rəhbərliğidə, ular tuqdurəqan kiyinqiliklar aldida qekinməstin, baxtin - ahir puroletariyatliq inkilawiy luxiənni boylap aloqa besip, sotsiyalistik inkilap wə sotsiyalistik kuruluqta arqa - arkidin uluq qəlibilərnə qoloqa kəltürdi.

Hazir sotsiyalistik wətinimiz mohim bir tarihiy tərəkkiyat dəwridə turmaqta. Biz Mao zhuxining üq mohim yolyoruqini tutqa kilip, hərkaysi sahələrni tərtpkə selix hizmitini yahxi ixləp, mustəkil - öz əzigə hoja bolxu, öz küqigə tayinip ix kərux fangzhenida dawamlıq türdə qing turidiojanla bolsaq, biz jəzmən muxu əsir iqidə məmlikitimizni küqlük sotsiyalistik dələt kilip qurup qikixtin ibarət uluqwar nixanni əməlgə axuralaymiz, Təywənni qoqum azat kilip, wətənni birlikkə kəltürüxtin ibarət uluq ixni orunliyalaymiz.

Bizning ixlirimiz həkkani ix. Həkkani ixni hərəkandak düxmənmu buzuwetəlməydu.

1975- yil 10- ayning 7- küni

(Təhrirdin: Deng Xiaoping qatarlıklar Marksizim, Leninizimni zadila bilməydu, inqilawiy ustazlarning səz üzündilirini nəkil kəltürüp ixlitixtə kəp jaylarda hata kilip qoyoqan, qüxürüp qoyoqan, jiddi pozitsiyə tutmioqan. Qoxumqilar əslidikisi boyiqə besildi, tüzitip qoyulmidi. Xunga bu qüxəndürüxni qoxup qoyduq).

本书根据人民出版社1976年8月第1版北京第1次印刷版本翻译出版。

Bu kitap Həlk nəxriyati təripidin 1976- yil 8- ayda nəxr kilingan 1- nəxri Beyjing 1- basmisiqa asasən tərijimə wə nəxr kilingi.

**«PÜTÜN PARTIYƏ, PÜTÜN MƏMLİKƏT BOYIQA
TÜRLÜK HIZMƏTLƏRNING OMUMI
GANGLINGI»OIA BAQA**

Millətlər nəxriyati təripidin tərijimə
wə nəxr kilingi

Xinhua kitaphanisi təripidin tarkitilidu

1976- yil 8- ayda 1- ketim nəxr kilingi
1976- yil 8- ayda Beyjiagda 1- ketim besildi
Bahasi: 0.13 yuən

(Iqki kismida tarkitilidu)

评《论全党全国各项工作的总纲》

(维吾尔文)

民族出版社翻译出版 新华书店发行
民族印刷厂印刷

开本：787×1092毫米1/32 印张：4

1976年8月第1版

1976年8月北京第1次印刷

书号：M3949(4)326 定价：0·13元

(内部发行)

内 部 发 行

书号 M 3049(4)326

定价 0.13 元